Abdelkader Benali

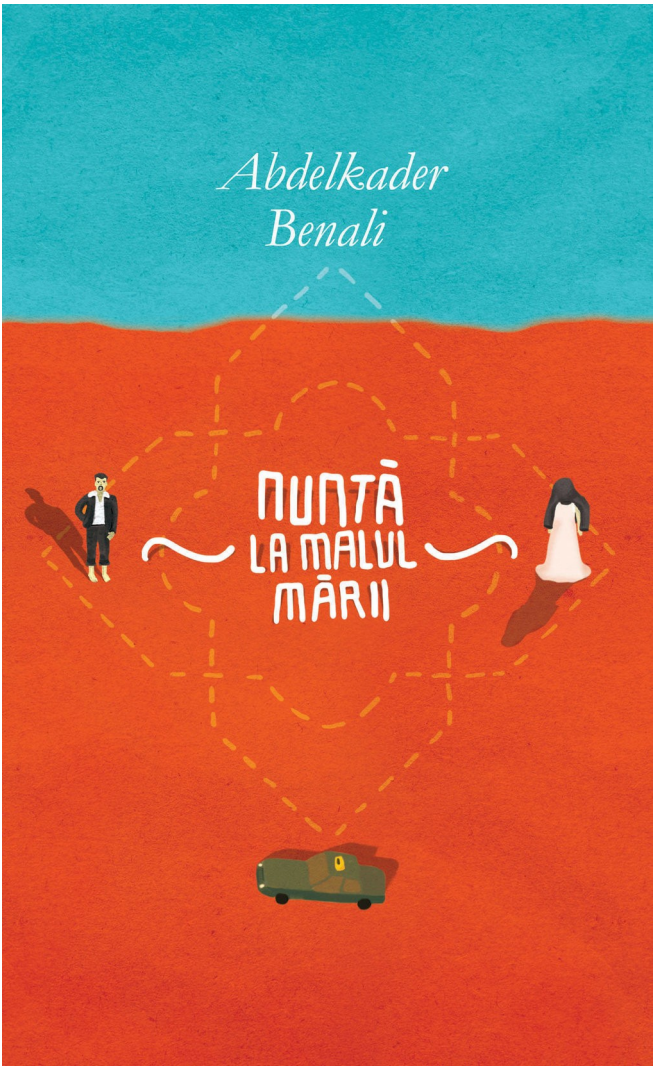

Abdelkader Benali

Nuntă la malul mării

Traducere din limba neerlandeză de
VALENTINA ȚÂRLEA

Curtea Veche

Lamarat Minar nu locuia în Iwojen, spre deosebire de Halid, bărbatul cu dinți maronii, șoferul taxiului alb marca Mercedes, care, grație meseriei lui cunoștea fiece deal, fiece culme și fiece văiugă din acel ținut. Halid știa chiar și de unde veneau toate zumzetele respective, bâzâitul care în după-amiaza aceea răzbătea din orișice agavă, țârâitul stăruitor al greierilor. Halid, șoferul de taxi, era omul care străbătea toate drumurile, nu îndrăznea să se-nsoare și credea că scaunele de grădină sunt pentru puțoi. Într-un fel sau altul, Halid își mai putea aduce aminte chiar și de figura lui Lamarat Minar, fiul fiului tatălui din acel sătuc de la malul mării, băiatul care nu mai călcase în Iwojen de la vârsta de zece ani. Halid își aducea aminte bine de Lamarat, de unde se vede imediat că locuitorii acelui ținut, cu excepția morților, și-au cultivat un obicei bolnăvicios – acela de a nu uita nimic. Și încă un lucru pe care nu-l uitase Halid – „hârbul șoselelor”, cum îl numeau șchiopii, orbii și surzii care, ascunși cu toții prin cârciumi și prin curți interioare, își spălau picioarele pe care nu le puteau mișca, vedea sau auzi (dar le puteau mirosi), ținându-le sub un robinet și îndepărtând ritualic jegul dintre degete – era nașterea aceluiași Minar, într-un sat din Iwojen, într-o casă pătrată, în clipa în care bunica făcea clătite pentru puturoasa de noră-sa. Șoferul de taxi povestea despre nașterea aceea oricui era dornic s-asculte și să dea cinci dirhami pentru drumul prin ținutul Iwojen până la orășelul F. De la graniță. Așa cum putea povesti și despre cordonul ombilical și despre iuțeala bătrânei – de câte ori nu auzise el minciuna aceea adevărată pe care între timp o credea toată lumea –, de unde se vedea că băiatul păstrase o oarecare legătură cu acel ținut asemenea unui hrean cu frunze bogate care, în mod straniu, cu cât creștea mai departe de rădăcină, cu atât devenea mai roditor, încăpățânându-se să crească și într-un pământ tare ca piatra și uscat.

Lamarat Minar, băiatul de 20 de ani care se urcase în taxi, se născuse undeva în Iwojen. Ținutul acela e presărat pretutindeni cu excremente de animale, sate și pâlcuri de case răsfirate. Când vii în Iwojen dinspre mare, dai mai întâi de satul Mira Mora, o adunătură pestriță de așezări ridicate în jurul unui izvor; ceva mai încolo, înainte să ajungi la pădurea de conifere,

se află satul Tintin, iar la est de dealuri, Jefella. După ce treci de pădurea de conifere, poți să-ți îndrepți pașii fie spre Mossarat, Ezeboch sau Verster. Apoi ajungi în F., orașul de la graniță unde fac popas taximetriștii și africanii, aflat la intrarea în Melilliar, colonie a coroanei spaniole, orașul unde săpunul, margarina la pachet și detergentul OMO sunt mult mai ieftine, produse de contrabandă strecurate cu miile pe sub rochii sau burnuzuri. Melilliar mai este, de asemenea, singurul oraș din Iwojen unde găsești mai multe femei – mult mai multe femei – decât bărbați. Și dacă treci mai departe sau, întâmplător, vii dintr-acolo, mai e Al Mahala, un oraș plin cu emigranți, ticsit de magherniță îngrămădite una într-alta. Iar aici, bărbații sunt mult mai numeroși decât femeile. (Aproape toți bărbații din Al Mahala își caută o femeie, încât mai-mai că le vine să strige: „O femeie, o femeie, îmi dau și mintea pentru o femeie!”) Acesta era orașul unde tatăl lui Lamarat, așa cum îi șade bine unui emigrant, a construit o casă, o casă cu cinci stâlpi și o canalizare care, în scurtă vreme, s-a înfundat cu mamă și libărci. Tot acesta era și orașul unde, în schimbul unei case, tatăl lui Lamarat își dăduse fata de nevastă fratelui său, care avea să fugă de la propria lui nuntă. Toate acestea s-au petrecut în satul care era mai îndepărtat de Al Mahala decât oricare alt sat din Iwojen, un sat numit… Touarirt.

Satul Touarirt număra câteva case pe malul mării și era locul unde, printre stâne de oi și cotețe de păsări, între „Vântul din San Antonio” și „Casa noastră”, în casa zisă „Vizuina lupului” se născuse Lamarat Minar sau, cel puțin, așa i se spusese lui. Lamarat Superstițiosul („De ce-mi zici așa?”), Lamarat Nebunul („Glumești sau vorbești serios?”), Lamarat Necumpătatul, Tainicul, Dușmănosul, Cel-ce-scrâșnește-din-dinți, Prefăcutul, Cel-crescut-strâmb („Oare până când poate îndura un om atâtea porecle? Poate până când se ramolește?”), care venise să stea câteva zile în satul lui natal ca să ia parte la o nuntă de neuitat, se născuse într-o însorită zi de sâmbătă, fiind fiul unui tată și al unei mame care înainte să se căsătorească locuiseră unul deasupra altuia pe coasta unui deal din inima satului, la malul Mării Mediterane, într-o vreme care unuia dintre ei i se părea foarte îndepărtată, iar altuia i se părea c-a fost ieri, dar, în orice caz, cu mult, mult timp înainte de apariția anticoncepționalelor și a copiilor cu malformații cauzate de

talidomidă.

Două familii locuiau la numai o aruncătură de băț una de alta și într-una dintre case locuia un băiat, iar în cealaltă o fată – și-așa a început toată tevatura – care ani de zile mai târziu, la vremea cuvenită, aveau să devină tatăl și mama aceleiași persoane. Singurul lucru care despărțea cele două case în care locuiau familiile viitorilor părinți ai lui Lamarat Minar era un șir de cactuși, încărcați cu ditamai fructele verzi, roșii, arămii și galbene, care împânziseră tot peticul de pământ ce se întindea cum se cuvine între cele două case în formă de cub. În jurul acelei palme de pământ se întindeau terase pe care familia tatălui cultiva grâu.

— Un țăran n-o duce mereu greu în viața de zi cu zi, îi zisese adesea bunicul lui Lamarat Minar tatălui său, pe când îl creștea dorind să facă din el un fermier. Trebuie doar să faci ceea ce au făcut strămoșii noștri cu sute de ani înaintea noastră, ce m-a învățat pe mine tata și ce-am să te-nvăț și eu pe tine: iei sămânța, o împrăștii și te rogi ca Sidi Rabi să facă restul. Tatăl binecuvântă aceste învățături cu un scurt, dar înflăcărat *inshallah*[1]*,* potrivit în orice ocazie. Și, în chip ciudat, tocmai pe acea bucată de pământ plină de cactuși, printre holdele de grâu, printre cele câteva rugăciuni rostite în fiecare zi, s-a aprins iubirea dintre tatăl lui Lamarat Minar și mama-cu-plete-negre-ca-abanosul.

Toate gesturile de tandrețe dintre cei doi aveau loc pe palma aceea de pământ înțesată de un talmeș-balmeș de fructe de cactus-culege-le-decojește-le-mănâncă-le unde îndrăgostiții încercau să petreacă împreună cât mai mult timp. Și iubirea lor dădea în pârg odată cu fructele de cactus, în răstimpul uneori lung, alteori scurt dintre asfințitul soarelui și ultima rugăciune mormăită de tații și mama lor, ocupați cu privitul în altă parte (căci Mecca se afla în cealaltă direcție).

Dar, păzea, căci primejdia pândește de pretutindeni, din fiece ungher și fiece colț. Tineri îndrăgostiți, nu-i lăsați pe ceilalți să vadă ce e-n inimile voastre, căci își vor înfige acolo pumnalele lor boante.

Băiatul și fata erau înnebuniți unul după altul, ce-i drept, dar

[1] Termen din limba arabă; rostindu-l, vorbitorul face apel la bunăvoința divină pentru ca un eveniment viitor, dorit de el, să se petreacă (*n. red.).*

nu erau atât de înnebuniți după cuțitele băgăcioșilor, așa că-și aranjau întâlnirile astfel încât să nu afle nimeni de iubirea lor înflăcărată, în momentele când toți oamenii din Touarirt fie își făceau rugăciunea, fie luau cina, fie le făceau pe amândouă în același timp, deși acest lucru necesită o măiastră îndemânare cum arareori s-a văzut în Touarirt și-n împrejurimi sau chiar nu s-a mai pomenit vreodată.

Cei doi tineri se iubeau de mama focului, acolo, printre fructele de cactus ce păreau bătute-n cuie pe trunchiurile înalte ale cactușilor și printre excrementele umane, căci, întâmplător, peticul acela de pământ era folosit și ca latrină de cele două familii, iar fecalele păreau să răsară direct din pământ. Mai căți vine să te ridici în picioare și să strigi: „E-un început cam șubred pentru un viitor trainic!” Și apoi îți vine să stai jos și să zici: „Ce vorbești, nu-i lucru ușor ca, la fiece mișcare, să ai grijă să nu calci, Doamne ferește, în rahatul cuiva și să mai stai și cu ochii-n patru ca nu cumva să te vadă cineva! Într-adevăr, nu-i câtuși de puțin caca-maca.”

Și totuși, din când în când, în pofida tuturor măsurilor de prevedere se mai întâmpla ca unul dintre ei să calce într-un rahat. „Nu-i nimic, dragule, șoptea mama netulburată când cârnatul îi mânjea papucul, cică rahatul aduce noroc, parc-așa se zice.” Și vorbele curgeau iar și iar, dulci ca mierea și zahărul, căci vorba dulce mult aduce. După datina locului, tatăl promitea c-o să-i dea aproape tot ce avea el pe dinăuntru: inima, ficatul, plămânii, splina, mațele, stomacul, creierul, limba și așa mai departe, toate cele, mai puțin sula, căci avea să vină și rândul ei, dar mai târziu. Un întreg *haggis*[2] de organe era pus la bătaie pentru ca mama să priceapă că pasiunea tatălui pentru ea era totală. Și ce făcea mama? Mama asculta, dând din cap aprobator, căci tare frumoase i se mai păreau vorbele acelea. Și, uneori, de la pasiunea revărsată de tată într-un mod atât de caraghios, mamei i se făcea o foame teribilă și-ncepeau să-i chiorăie mațele. Iar atunci mama o lua dintr-odată la sănătoasa, fugind de pe câmpul cu cactuși, ca și cum ar fi văzut ceva sau pe cineva care urmărea să le sfârtece inimile, făcea slalom în vârful picioarelor printre grămăjoarele de rahat și lua pe furiș din bucătărie pâine și ceapă goală, apoi se-

[2] Fel de mâncare tipic scoțian, asemănător drobului, preparat din măruntaie de oaie, ceapă și mirodenii *(n. red.).*

ntorcea în goană, se strecura cu grijă prin rândurile de cactuși și mânca delicatesele împreună cu tata, după care cei doi se priveau adânc în ochi.

— Dacă ar fi să mă iau după filmele alea așa-zis romantice care rulează în Melilliar acum ar trebui să fac ceva, se gândi tatăl… Dar ce anume? Ce naiba ar trebui să fac?…

Și pentru că porumbeii erau nevoiți să țină seama de restul lumii, întâlnirile lor erau întotdeauna deosebit de scurte și, după ce se-ntuneca de-a binelea, se desprindeau unul din brațele celuilalt și se duceau fuga-fuguța acasă, la spălat, mâncat, spus rugăciunea și trezit ca de obicei dis-de-dimineață pentru o nouă zi.

Pentru viitorul tată al lui Lamarat o nouă zi însemna să trudească pe diversele terase pe care le deținea familia lui, împrăștiate pe tot cuprinsul satului. Din pricina reliefului deluros al ținutului și a drumurilor înguste pe care nu puteau trece animalele de pus la jug, în Touarirt trebuiau construite terase, fapt care aducea cu sine o muncă istovitoare pentru tată. Machiler Minar era tatăl tatălui, Teroet Minar, și stăpânea câteva terase mici cu pământ nisipos și fierbinte pe care cultiva viță-de-vie. Cinstitul gospodar mai izbutise să prăsească și niște ceapă, niște cartofi și niște morcovi pe câteva palme de pământ pe care le avea la câțiva kilometri mai încolo, pe terenurile din vale, lângă așa-numita casă San Antonio – „care-și trage numele de la un spaniol care a locuit odată acolo”, îi povestea tatăl tatălui. Din când în când, recolta era vândută la vreo zece kilometri mai la nord, în Melilliar, colonia coroanei spaniole, unde Machiler mergea călare, ducând legumele în coșuri de nuiele. Familia o ducea bine de pe urma negoțului și toată lumea era fericită. Până aici toate bune.

Tare fericită mai era și familia care locuia în casa din spatele rândurilor de cactuși, cea a viitoarei mame a lui Lamarat. Spre deosebire de toată suflarea din Touarirt și poate din tot restul ținutului Iwojen, ocupanții acestei locuințe pătrate, ridicată din lut, șipci de bambus și balegă de cal, nu se îndeletniceau cu asemenea activități umile cum ar fi să semeni, să ari, să culegi și apoi să te duci la Melilliar cu sacii plini de struguri și ceapă. Familia din acea casă, o mamă și patru fiice despre care se spunea – deși eu unul nu le-am văzut și nici Halid Hârbul

Șoselelor nu le-a văzut pe cele patru surori, dar lumea vorbește, așa c-o fi adevărat – că se întreceau în frumusețe una pe alta și că știau și ele acest lucru, trăiau pe spinarea generoasă a tatălui lor care era plecat, hăt departe, în Franța, unde lucra în minele de cărbuni, undeva pe lângă Strasbourg. La răstimpuri, familia primea câte un mandat poștal cu o mulțime de franci și din când în când câte o poză cu tata pe bicicletă, tata pe motocicletă, tata în Mercedez Benz și tata la pensiune (cu mătura-n mână, privind spre obiectiv). Ca urmare a acestei avuții picate din cer, cele patru fete care locuiau în acea casă și-mpărțeau aceeași cameră ajunseseră cu ușurință să deprindă virtuți care nu erau la mare preț în Touarirt. Așa că nu era pentru nimeni un lucru de mirare că acele patru nimfe, Jamina (cea mai mare), Minora, Zoulika și Batita (mezina) făceau casă bună cu înfumurarea, lenea și trufia.

— Ne dă mâna să stăm degeaba toată ziua și dacă tot ne permitem să stăm degeaba, de ce-am mai face și altceva decât să vorbim despre cum stăm degeaba, își ziceau ele una alteia apărându-și poziția privilegiată. Apoi chicoteau și-și scuturau pletele satisfăcute de această logică circulară pe care o născociseră, o logică asemănătoare cu o altă logică la fel de circulară prin care una dintre surori, să zicem Batita, se ridica, își desfăcea părul negru ca abanosul, se ducea în fața oglinzii și, în timp ce-și atingea și mângâia ușor trupul, le zicea celorlalte fete:

— Uitați-vă la mine ce frumoasă sunt, ce umeri fini am, ce ochi minunați, ce buze dulci, ce brațe rotunde, ce urechiușe mici, deosebite, nemaipomenite! Fără-ndoială că sunt cea mai frumoasă fată din țară, de pe pământ. Surioarelor, spuneți drept, nu credeți că sunt puțin cam prea frumoasă pentru lumea din jur?

Și celelalte surori dădeau din cap în semn că da, iar și iar, la nesfârșit până ce-i venea rândul următoarei să folosească pieptenele și să-și perie vanitatea bolnăvicioasă.

Dacă v-ați auzi vorbind, toantelor! V-ați îndrăgostit de oglindă, de uleiul pentru păr. Dar credeți că m-auzeau? Firește că nu. Nu le cunosc pe fete, am auzit povestea lor prin diverse cafenele, trecând din gură-n gură, de la ureche la ureche, încât stau și mă întreb dacă satul Touarirt chiar a existat cu adevărat.

Grație banilor care curgeau întruna din nord și a faptului că mama nu se pricepea deloc să socotească cam câți dinari făceau un franc, fetele își permiteau toate acele oglinjoare și mărgeluțe la care țărăncuțele din sat puteau numai să viseze și se răsfățau cu rochițe înflorate și baticuri negre ca abanosul luate „de la oraș”.

Dar bunăstarea nu se mărginea la haine și bijuterii. În casă se găseau din belșug pește și carne (așa că motivul pentru care mama-i dădea mereu să mănânce tatălui numai ceapă cu pâine rămâne un mister; să fi fost oare o tradiție romantică locală?), iar toate acele bunătăți care erau puse pe masă în fiecare seară se depuneau pe pântece și pe șolduri, pe brațe, pe fund și pe obrăjori, formând rotunjimi generoase. Atât fetele, cât și mama arătau mai sănătoase decât erau de fapt, căci în pofida acelui surplus de energie fizică, cât era ziua de lungă nu făceau nimica nimicuța. (De pildă, înainte să se mărite, Jamina – fata care mai târziu, în împrejurări neobișnuite și cu ajutorul dinților ascuțiți ai soacrei sale, l-a adus pe lume pe primul ei născut, Lamarat Minar – nu copsese niciodată o pâine, nu fiersese un ou, nu dăduse vreodată cu secera printr-un lan de grâu, nu pusese niciodată într-un castron niște carne sau pește din oală; de fapt, singura dată când fusese preocupată de furnizarea hranei fusese în acele zile când inima începuse să-i bată mai tare și, în numele Dragostei, îl alimenta pe iubitul ei cu pâine și ceapă, dar, dat fiind că Jamina căzuse atunci pradă unor forțe mai puternice decât ea, nu se pune.)

Cu inima ușoară și conștiința curată putem așadar conchide că fetele erau fudule, îmbuibate și afectate și, lucru deloc de neglijat, că în pofida acestor cusururi, erau singurele fete din sat cu care-ți era drag să stai de vorbă, căci nu te mai săturai să le privești. Drept urmare, atenția băieților din sat părea neistovită. Atât de mult încât, la un moment dat, mama ar fi putut deschide chiar o bancă de organe cu toate acele mărunțaie făgăduite de pretendenți, despre care ajungeau vești la urechile ei. Când fetele stăteau afară înaintea casei și-și treceau una alteia mâinile prin părul negru ca abanosul de parcă-ar fi fost o ceată de maimuțe, toată lumea din jur le lăuda frumusețea. Din satele din împrejurimi veneau întruna flăcăi care o întrebau pe mamă când avea de gând fata cea mare să se așeze la casa ei. Iar pe mamă, care nu era prea frumoasă de

felul ei, toate lucrurile acestea o scoteau din pepeni:

— Când o să vină tatăl vostru, o să vedeți voi ce-o să facă; o să se repeadă cu ciocanul după toți nepoftiții ăștia și-o să le smulgă ochii din cap, unul câte unul, până când, de atâta durere, n-o să mai știe dacă-s vii sau morți.

— Haide, mamă, știi cum sunt băieții ăștia, dorm toți în aceeași cameră, noaptea au vise fierbinți.

Cu puțină bunăvoință, s-ar putea spune că mama lui Lamarat și surorile ei credeau încă din fragedă pruncie că toată lumea se învârte în jurul strălucirii lor doar pentru că pur și simplu nu întâlniseră pe cineva mai frumos decât ele.

Dar, de fapt, fetele erau chiar obișnuite. Însă băieții din satul Touarirt (unde în zilele noastre nu mai găsești nici băieți neghiobi și nici fete frumoase) aveau să-și dea seama de asta abia după ce se duseseră unul câte unul sau în gașcă la oraș și văzuseră pentru prima oară la cinema americance, franțuzoaice și indience care-și arătau picioarele și buricul. Cu cât se duceau băieții mai des la oraș, cu atât le priveau cu alți ochi pe cele patru fete pe care, coborând de-a lungul Muntelui de Zahăr, le puteau vedea cum își târăsc picioarele prin curte, cum își piaptănă pletele ținând în mâna stângă câte o oglindă sau cum merg legănându-se de atâta plictiseală.

— Știi ce cred eu? îi zise într-o zi fatidică un consătean viitorului tată, în timp ce coborau de-a lungul teraselor de pe Muntele de Zahăr, mergând pe cărăruile întortocheate ce treceau pe lângă cimitirul Sidi Gallush.

— Ia spune, ce crezi? întrebă tatăl cu sfială în timp ce gândurile îi zburau la fata pe care o cunoștea încă din primii ani de viață și care devenise cu vremea tot mai frumoasă, în ținutul acela sălbatic, de pământ arid și balegă de cal, fapt care făcea să-i transpire tot mai mult picioarele și degetele și să se taie tot mai des cu secera când reteza grâul și apropia prea mult tăișul de mână.

— Eu cred, continuă consăteanul, că fetele alea patru din vale nu fac doi bani. Ce-i cu toată fandoseala aia cu oglinjoare și mărgeluțe? Stau toată ziua degeaba ca niște porci puși la îngrășat despre care nu știi dacă vor ajunge vreodată buni de tăiere. Nu, n-aș da nici doi bani pe ele. Nici nu se compară cu franțuzoaica aia. Ai văzut ce țâțe avea, cum îi stăteau umflate în decolteu, incredibil de mari. M-am excitat așa de rău că nici

nu mi-am dat seama când am ejaculat pe mână.

Un intelectual ar putea interveni acum zicând:

— Dacă înțeleg eu bine, apariția acelui spațiu de defulare numit cinematograf a marcat sfârșitul frumuseții mitice a celor patru țărăncuțe și începutul, *de facto,* al demistificării lor.

Și adevăr ar grăi acel domn ager la minte, căci din acel moment nu s-a mai găsit niciun fraier care să se uite la fete.

Niciunul, cu excepția unui personaj mai sucit: viitorul tată. Viitorul tată era profund dezgustat de restul flăcăilor din sat care începuseră să câștige bani ba din contrabanda cu țigări, ba muncind ca zilieri în construcții și astfel nu mai era nevoie să se folosească de capre, căci își puteau ostoi pofta de futaifutaifutai în Melilliar. Ce depravați, se gândea tatăl. În felul acesta, Jamina va fi în curând a mea. Și își dădea seama că acum era momentul să-i facă și mai abitir curte Jaminei, să-i arunce ocheade și mai convingătoare, să fredoneze și mai des acele cântece tembele din filmele cu cowboy ori de câte ori trecea ea pe lângă el când mergea să-și viziteze rudele în cine știe ce cocioabă…

Trebuia doar să fie stăruitor, să se roage mai des și să se gândească mai puțin la alte femei și atunci această combinație de virtuți avea să-i aducă negreșit succesul.

Și succesul nu s-a lăsat așteptat. Viitoarea mamă și surorile ei au început să-și dea tot mai mult seama că popularitatea lor printre băieți, ca să nu mai vorbim de visele umede pe care le provocau cândva în mintea lor, începuseră să se domolească, dacă nu chiar sleiseră de-a binelea, și că trebuia să schimbe placa cât mai repede dacă nu voiau să se trezească fete bătrâne. Și adevărul e că n-aveau deloc chef să se ajungă până acolo… Din fericire, viitoarea mamă a înțeles repede că țărănoiul ăla din deal, ăla cu urechi de elefant, cum îl numeau în glumă cele trei surori, pusese un ochi sau chiar doi pe ea. Și mama începu să-i răspundă tot mai mult la ocheade. Asta spre marea stupefacție a surorilor ei. Că el o voia pe ea, era lesne de înțeles, dar că ea îl voia pe el, era ceva ce nu puteau pricepe.

— Ai luat-o razna de-a binelea? îi zise una dintre surori. Cu țărănoiul ăla cu urechi de elefant? Mai așteaptă, surioară, poți să găsești pe altul mai bun de-atât.

— Și unde mai pui, o necăji mezina, că nu ești deloc genul care se mărită, care-și ia bărbat și-n orice caz nu un astfel de

bărbat care o să-ți ia cerceii și-o să-i folosească pe post de agățătoare pentru palton.

— Are dreptate, adăugă următoarea. Gândește-te puțin, surioară, ce naiba! O să te muncească mai rău ca pe hoții de cai! Ba mai mult, o să te trateze ca pe o broască râioasă care nu mai știe încotro s-apuce!

Și cele trei surori o țineau așa tot timpul, în sufragerie, în dormitor, chiar și în bucătărie (un loc unde nu intrau niciodată de obicei), urmărind-o chiar și noaptea cu avertismentele lor bine intenționate. „O să te rănească! E un monstru! O să te mănânce cu fulgi cu tot, nesăbuito!” Și-o luau pe sora lor în zeflemea, dar mai ales pe el, băiatul din deal, ăla cu urechi de elefant și mâini noduroase puțind a ceapă.

Deși se simțea rănită de vorbele surorilor ei, Jamina era neînduplecată și le răspundea, pe un ton mustrător și cicălitor:

— *La, ilaha, ilalah,* aveți grijă, căci cine râde de altul atrage un blestem pe capul său, și încerca să-și concentreze cât mai mult atenția asupra tatălui, răspunzându-i la toate încercările lui de a o cuceri ba cu o ocheadă jucăușă, ba cu o împunsătură.

— Nu mai fluiera așa tare, vecine, c-o să te sufoci, îl tachina Jamina când trecea pe lângă terasă, mergând fără vreo țintă precisă, și-l privea cum bate grâul. Oare asta înseamnă că vrea să se mărite cu mine? se întreba tatăl și, tresărind în fața acestei concluzii premature, se tăia din nou cu secera la câteva degete deodată.

Dar la niciun an mai târziu – în pofida replicilor usturătoare ale surorilor – după ce tatăl a înfulecat 150 de castroane cu ceapă și pâine proaspătă și după ce mama și-a curățat de 15 ori papucul mânjit de rahat, tatăl a pus piciorul în prag.

— Destul cu pupăturile, cu vorbele dulci și întâlnirile romantice, i-a zis el mamei, te măriți cu mine ori ba? Nu pot trăi numai cu dragostea și ochii tăi. Și mama a zis da.

La scurtă vreme după aceea, de fapt, chiar în seara aceea de vară târzie, într-una din cele mai călduroase zile ale anului, tânărul se duse să vorbească cu tatăl lui, care stătea în colțul din stânga al ogrăzii – acolo unde mai adia puțin vântul – cu capul în poala nevestei, numărând stelele căzătoare. Viitorul tată nu știu cum să înceapă, pălăvrăgi o vreme și, printre știrile despre creșterea prețului grâului și excesul de îngrășăminte

folosite în agricultură, reuși să îngaime că:

— Aș vrea foarte mult… adică, dacă-mi dai tu voie… cât mai repede cu putință… cu fata din vecini… nu, nu de pe deal, aia din vale… pentru că… înțelegi ce zic sau nu, mamă… mă asculți… e vremea să am și eu copiii mei, tată, și chestii de-astea…

La auzul cuvântului „copii” tatăl se ridicase ca și cum s-ar fi pregătit să ia masa de seară sau să înceapă o nouă zi sau să-și scoată o țigară. Ce mai încoace și-ncolo, se ridicase așa cum făcea de obicei și spusese:

— Păi, atunci, însoară-te, că doar așa se face.

Nimănui din Touarirt nu-i venea să creadă. „Ce, urecheatul ăla se-nsoară cu ea, cu porumbița?” Dar peste câteva luni, viitorul socru trecu prin sat ca o vijelie cu o pereche de pantofi nou-nouți pentru mire și, astfel, diva din Touarirt îl luă de bărbat pe „urechilă” al ei.

La ospățul de nuntă, organizat de familia mirelui, au fost de toate pentru toți: clătite, *tekrish* fiert, măruntaie sfârâind în ulei încins și toți prietenii tatălui care se tot întrebau de ce naiba se-ncurcase cu o asemenea fandosită: „Cui îi trebuie o prințesă care nu știe nici să coacă o pâine?” Dar, spre norocul lui Lamarat, tatăl o știa pe-a lui, așa că se-nsură cu o femeie care visa să ajungă vedetă de cinema.

Cât despre cele trei surori, care se bucuraseră nespus că va avea loc nunta și mai ales noaptea nunții – „Oare cât de mare va fi pata, ce culoare va avea și ce se întâmplă dacă băiatului nu i se scoală?” –, trebuie spus că n-au mai apucat memorabilul eveniment pentru că au mierlit-o toate, la câteva săptămâni, una după alta. Batita, mezina, la cei numai 13 ani, a fost prima: a mușcat-o un șarpe de virginalul ei călcâi al lui Ahile, pe când se ducea pentru prima oară-n viață să ia apă de la fântână, trimisă de mamă-sa, *nota bene,* în pofida protestelor ei. Zoulika, cea de-a doua soră, în vârstă de 17 ani, a dat vremelnicia în schimbul infinitului o săptămână mai târziu: s-a înțepat la mână într-un cui, un cui care stătuse acolo ani de zile, timid și discret, în așteptarea degetelor ei dolofane și a caldelor ei picături de sânge. „Aha, te-am prins, fandosito, spusese cuiul.” Dar numai Zoulika îl auzise. Cuiul era ruginit, iar fata n-a supraviețuit infecției. Cea de-a treia soră, Minora, a

murit pur și simplu la numai 19 primăveri, liniștită, cu păturica înfășurată de jur-împrejurul trupușorului ei durduliu, la trei săptămâni după sora ei mai mică, într-o zi lucrătoare, pe după prânz, când toată lumea din Iwojen trăgea la aghioase.

După atâta supărare și necaz – chiar și în inima locuitorilor din Touarirt, căci, e-adevărat că nu erau cele mai frumoase fete din lume, dar erau, la urma urmei, cele mai frumoase fete „d-ale noastre" din lume – o petrecere era bine-venită. Așa că toată lumea s-a veselit și nimeni n-a căutat pete-n soare. S-a căutat, ce-i drept, și s-a găsit o singură pată, una mare pe un cearșaf alb ca laptele. Surorile ar fi fost tare mândre.

După nuntă, mama s-a mutat pe deal, în casa socrilor, unde a păsit într-o cu totul altă lume. În câteva zile, fata a constatat cu stupoare că, de fapt, ea toată tinerețea trăise ca-n puf. Dintr-odată, în dimineața de după noaptea nunții, mama se trezise singură-n pat. Probabil s-a dus la piață, și-a zis ea. Apoi soacră-sa a început să strige la ea să pună mâna să facă ceva, că așa-i șade bine unei proaspete neveste la casa ei. Oare ce trebuie să fac? s-a întrebat mama, apoi s-a ridicat din pat, și-a pus cele mai frumoase haine și s-a înființat înaintea soacră-sii să-i spună ce are de făcut. Cum ce? Să facă clătite, să frământe aluatul, să aducă apă și chiar să ducă la păscut caprele din când în când, asta așa pentru început.

Era o bruscă trezire la realitate – se adeverea acum ceea ce răposatele ei surori îi spuseseră de-atâtea ori (uneori chiar avea impresia că vede aievea cum vorbele lor plutesc deasupra casei) – care aduse atâta amărăciune în sufletul mamei, încât în inima ei încolți o sămânță care avea s-o salveze de truda și sudoarea zilnică. Acea sămânță, zămislită prin puterea voinței, avea să se prefacă într-un copil care s-o scape de calvarul robotitului casnic. Așa nu se mai poate, își zise mama și, de-a lungul acelor zile fierbinți din luna de miere, începu să-și desfacă picioarele tot mai larg pentru bărbatul ei (căci prinsese șpilul destul de repejor), lăsându-l să pătrundă tot mai adânc în ea și să-și slobozească acolo cât mai multă sămânță, crescându-și astfel șansele să aducă pe lume un copil care s-o scutească de muncă. Cu voia lui Sidi Rabi, își mai spusese ea din spirit practic. Și-n scurtă vreme minunea s-a întâmplat: exact opt luni mai târziu a venit pe lume băiețelul de opt kilograme, micuțul

Lamarat (un nume pe care avea să-l primească abia mai târziu).

În ziua în care s-a născut copilul, toți își vedeau de-ale lor. Tata era plecat în Germania, bunicul bătea grâul, bunica se dusese să mai caute niște cârpe ca să oprească sângele, iar proaspăta mamă era puțin dezamăgită că pruncul se născuse o lună mai devreme, ceea ce însemna pentru ea o lună mai puțin în care să profite de tratamentul special de care se bucura, gravidă fiind. Blestemat să fie cel ce-i refuză ceva unei femei gravide, căci copilul se va naște pocit. Dar mai erau căi de a scăpa de muncă, așa că mama își puse-n gând să petreacă cât mai mult timp cu copilul sau, dacă nu, să se prefacă numai, să-l legene la nesfârșit, să-i dea să sugă până când aveau s-o doară sfârcurile și să facă orice era nevoie numai să fie scutită de făcutul clătitelor și căratul apei. Din fericire pentru mamă (și, de asemenea, pentru copil) nu s-a ajuns până acolo, căci, șase luni mai târziu, tânăra soție a plecat în Olanda – cu un băiețel în brațe și cu o nouă gogoașă în pântece (avea să fie o fetiță, așa cum pusese tot ea la cale) – unde a poposit într-o casă destul de liniștită, cu podele din lemn și o antenă pe acoperiș. În sfârșit! și-a zis ea. Nu mai e nimeni care să mă pună să fac clătite, să duc caprele la păscut și care să se rățoiască la mine. Olanda! Țara mănoasă – pe care mama-soacră se tot încăpățâna s-o numească Germania – a fost întru câtva salvarea ei.

Mosa era fratele mai mic al tatălui. El era acela după care fusese trimis Lamarat și care stârnise atâta tevatură în satul de la malul mării. Când Lamarat plecase „în vest” împreună cu maică-sa, unchiul Mosa nu mai apucase nici măcar să-i facă semn de rămas-bun, căci era prea ocupat să le arunce ocheade fetelor de la fântână care umblau în papuci, cu pantaloni de pijama suflecați, clopoței în păr, baticuri înfășurate în jurul cocurilor și cărora nu le stătea gura o clipă. Lui Mosa îi erau tare dragi fetele, cu toate că pe el nu-l iubea niciuna. Dar ochii văd, inima… se înfierbântă, iar toată fierbințeala dinăuntru caută să iasă afară. Și, astfel, grație acestor puternice manifestări fizice și a poveștilor pe care le tot auzise, unchiul Mosa a găsit încă de la o vârstă fragedă drumul spre Melilliar, orașul femeilor, al lui shalom, shalom și-al lui mai toarnă-mi-un-pahar-Ricardo. La nici 12 ani, Mosa făcea deja un anumit lucru despre care avea să afle abia peste cinci ani ce era de fapt.

De la apariția cinematografului și a autobuzelor și de la demolarea sinagogii evreiești, în Melilliar răsărise un fel de negoț cu amănuntul, de aceea, întregul oraș era invadat de indivizi dornici să fie clienți. Așa și Mosa care era un client fidel cu mult timp înainte să afle cu ce se îndeletnicește de fapt. Ceea ce știa era că activitatea căreia i se închinase cu atâta zel și poftă înfrigurată era interzisă. Era un lucru rău, blestemat, fructul oprit, era ceva pentru oameni mari, nu pentru copii, era un „nu e voie” sau, altfel spus, era *haram*[3]*.* Era *haram* așadar și-ți dădeai seama că e *haram* pentru că… pentru că lumea nu scotea niciodată o vorbă despre asta sau, când vorbea, vorbea atât de încet că n-aveai cum să n-auzi, așa că aflai imediat unde puteai s-o faci, cât costa și cât de des puteai s-o faci, dar că, și asta se spunea cât mai șoptit, era mai bine să n-o faci.

Totuși, era haram și pentru băieții mari.

— Dar sunt bărbat, ce naiba! Știu foarte bine ce fac cu femeile alea, așa că de ce n-aș face-o? Și-apoi, cine spune că n-ai voie să mergi la femei înainte să te-nsori? Hai, că mă bufnește râsul!

Mosa, fiul lui Machilar Minar, îi povestea tatălui său ori de câte ori venea acasă pe câți și în ce fel mai dusese de nas. Bărbatul din Touarirt, acel sat pitoresc de la malul mării, devenise afemeiat încă de mic. Era foarte dezlegat la limbă pe lângă femeile ușoare, amorezat până peste cap de cele roșcate, reginele străzii. Nu știa nimeni cu ce se ocupa el în Melilliar. Dar nu știai niciodată ce fac alții acolo, așa că lumea habar n-avea că atunci când se ducea la Melilliar, Mosa își lua mereu cu el proviziile lui de fasole verde, porumb și struguri și, odată ajuns în piață, își lega calul de un pom și, după ce-și vindea marfa, își muta banii din buzunarul stâng, unde-i ținea de obicei, în cel drept, apoi se ducea repejor, ura, ura, la barul Lolita, paradisul femeilor.

Nu știa nimeni ce făcea el la bordel, dar trebuie să fi fost ceva de genul: femei cu pleoapele fardate și voce fierbinte, ademenitoare, bărbați dansând în ritmul tobelor și al *rebabului*[4] și toate astea pe degeaba, ochiuri deșirate la ciorapi, priviri ațintite asupra găurilor din ciorapi și asupra firelor de păr

[3] În arabă, cuvântul înseamnă „interzis” (n. red.).

[4] Instrument muzical specific marocan, cu două corzi, asemănător viorii (n. red.).

ieșite la iveală, mese care se clatină, strângeri de mâini și, în cele din urmă, una din fetele acelea care se apropie și se așază lângă el, îl mângâie pe mâini și-i șterge sudoarea de pe frunte – până atunci Mosa nu scosese o vorbă, se mulțumise doar să privească.

Iar când se întorcea în Touarirt și vreun prieten din sat îi răsărea în cale dintre rândurile de ceapă și de cactuși întrebându-l: „Iar ai fost la hâța-hâța?”, Mosa știa exact cum să facă un singur gest – cine știe, cunoaște. Dădea pur și simplu din cap, ceea ce voia să însemne ceva de genul: „Da, m-am futut, ce mama mă-sii!” Și atunci le pica fisa imediat. Aha, iar a fost la „mănăstire”.

Dar hai, mai bine să-i dăm ei cuvântul, căci ea chiar are ceva de zis…! (Vocea unei femei arată câte parale face ea pe stradă). Cum o cheamă? Cum vreți voi, dați-i orice nume vă vine pe buze: Betonela, Asfaltina, Trotuela, Mimi, Țiți, Lugu-Lugu sau, pur și simplu, spuneți-i curvă. „Hai, fie, zice ea. Ești cam crud, dar din când în când pică bine și câte unul mai mic. Câți bani ai la tine?” Apoi cei doi se ridică și pleacă, lăsând în urma lor adunătura de fâțe și drojdieri din bar, se fofilează afară în miezul zilei și se îndreaptă spre camera unde-și primește ea clienții, la hotelul Lolita. Apoi, fata își scoate unul după altul ciorapii cu ochiurile rupte, prinde bancnotele cu o agrafă și zice: „Hai, întinde-te. Ce-ai pățit, ai rămas fără grai? Auzi, puștiule, te-ai spălat la coaie azi, nu-i așa? Faci în fiecare zi baia rituală așa cum trebuie, da?”

Și Mosa dă din cap că da, bineînțeles, da, aici, da, nu, da, mereu, da și ce trebuie să fac, da și tu ce-o să faci? Stau bine așa, mișcă-te un pic în sus și-n jos de ce să nu mă lași să te-ating măcar, să te sărut, ce reguli mai sunt și astea? Ajutoooor, zbooor, e mai mișto decât să mulgi vacile, mai mișto ca spuma laptelui, ca abțibildurile, du-te-vino, învârte-te mai aproape, aoleu vine, nu așa repede și gata s-a și terminat. Ce-i făcuse fata aia? Mosa nu mai știa exact. Fel de fel, credea el, mai nimic, dac-o întrebai pe ea.

Și dacă tatăl ar fi aflat despre escapadele lui Mosa la Melilliar? I-ar mai fi zis el lui Lamarat: „Bau, ia uite cine-a venit, gândăcelule, cucu bau, e nenea Mosa, gosa, losa, unchiul tău care-o să te-nvețe să înoți în marea noastră caldă și

învolburată!” Ar mai fi îndrăznit el să i-o promită pe fiică-sa de soție încă din leagăn, s-o dea așa, pe degeaba, pe mâna unui depravat ca el. N-avem de unde să știm. Tot ce știm e că în timp ce vorbea despre frate-său, tatăl îl gâdila pe Lamarat, mai-mai să-l facă să leșine de râs.

Mosa, care la vârsta lui se putea gâdila și singur, era cu vreo cinci ani mai mare decât Lamarat. Toată copilăria lui fusese urmărit de stafia fratelui său mai mare, tatăl lui Lamarat. Orice făcea și oriunde se ducea, fie că era la sapă, că scotea niscaiva ceapă din pământ sau ducea măgarul la adăpat în San Antonio, îi ieșea mereu cineva-n cale din vreo casă sau din dosul vreunei coline și-l întreba: „Ce mai face frate-tău din nord? Când te duci și tu acolo?” Ei, mare scofală, o să spuneți, poți să ridici din umeri și să zici: „O duce bine, își vede de viața lui!” și-apoi să treci cu stoicism mai departe. Dar cum să nu-i bagi în seamă când toți te întreabă: „Și tu când pleci în nord?” Că doar avea un frate acolo, era cineva care putea să-l ajute cu bani, să găsească de lucru, să-i plătească drumul până-n Europa. Și nu în orice țară din Europa! Nu în Spania, unde câinii ăia de franchiști te scuipă-ntre ochi, nu în Franța, nu în Germania, ci în cea mai frumoasă țară din lume: Olanda! Prost să fii să nu profiți de o asemenea ocazie. „Dar ce au ăia acolo și n-avem noi?” le răspundea el ălora pe care-i considera prieteni. „Vi se pare că murim de foame aici? Așa vi se pare? Ia uitați-vă ce frumoasă e via, ce de legume, ceapă, morcovi și vinete avem, și-n curând se face porumbul, bun de-ți lasă gura apă. Și-apoi să nu uităm că aici cresc peste tot fructe de cactus, nu trebuie să dai bani pe ele; am rânduri întregi de cactuși chiar în spatele casei!” „Vorbește gura fără tine și ești orb de-a binelea”, ziceau prietenii la rândul lor. „Tu nu vezi că satul ăsta se duce de râpă?” Și, spunând asta, arătau cu mâna de jur-împrejur, spre dealuri, de la o creastă la alta, cu soarele la mijloc (mă, palavragiilor, dacă ați bate acum din palme, ați face să dispară soarele, se gândea Mosa fără răutate), spre pământurile care, după cum vedea și el foarte bine, deveneau tot mai secetoase, spre vița-de-vie care nu făcea destui struguri. „În ziua de azi toată lumea își cultivă pământul, dar indiferent dacă locuiești în Melilliar sau în Al Mahala, poți să fii sigur de un lucru: n-o să te alegi cu nicio lețcaie de pe urma lor. Oare e adevărat ce spun ei, se întreba Mosa, sau mă las eu influențat? „Nu, drăguță,

orice ai zice tu, banii sunt tot acolo în nord, unde s-a dus fratetău, indiferent unde lucrează el.” De fiecare dată când se întâlnea cu cineva, era aceeași poveste și trebuia să fii nebun să nu-ți dai seama că, pe undeva, lumea avea dreptate, oricât de abstracte rămâneau în mintea ta străzile de acolo, din nord, pardosite cu aur.

Cam în perioada aceea a început Mosa să se gândească c-ar putea să se însoare cu Rebeca, fata fratelui său care, undeva departe, în Orașul de Susan, juca împreună cu prietenele ei „Zăresc un prinț călare”.

Ocolul lumii în 40 de mutări

Lamarat Minar care nu știa din ce motive îl adusese maică-sa pe lume și nici de ce se însura Mosa cu Rebeca, visase întotdeauna să trăiască în Iwojen. Ce bine ar fi fost dacă ai lui ar fi rămas acolo, între argila umedă și cerul înstelat, față-n față cu Dumnezeu, cu miile de zei în jurul cărora se învârte viața, se gândea el, lăsându-se pradă imaginației, melancolic; iar când se urcă în taxi începu să-l doară sufletul și mai rău – căci pe om îl muncesc multe gânduri – pentru că-și dădea seama că ratase nu doar o viață frumoasă, ci și bogată, plină de glorie și onoruri.

Dar băiatul acesta care-și lăsase tatăl, mama, sora și alte rubedenii în satul acela plini cu smochini și cactuși, plecând să-și caute unchiul, habar n-avea ce soartă l-ar fi așteptat dacă ar fi rămas cu maică-sa în Iwojen, acest ținut scăldat din trei părți de apa mării. Lamarat Minar: zece degete la picioare, zece degete la mâini și o cicatrice ascunsă sub sprâncene căpătată pe vremea când se jucase prin casă cu un cuțit; băiatul acesta cu cicatrice pe față care dintr-un motiv sau altul se așezase pe scaunul de lângă șofer ar fi ajuns fără dar și poate un jucător de „Nu te supăra, frate!”: aruncă zarurile și fă ocolul lumii în 40 de mutări. Asta dacă ar fi rămas în Iwojen, dacă ar fi învățat pas cu pas regulile jocului, dacă ar fi cunoscut oameni, dacă ar fi pierdut vremea împreună cu ei prin cafenele. Dar, na, ce să-i faci, n-a fost să fie: maică-sa îl luase frumos de guler și-l băgase-n avion. Și uite așa, din cauza unui transfer pur întâmplător ratase el un viitor glorios și-ndestulat pe meleagurile acelea.

Adevărul e că destinul lui de mare jucător de „Nu te supăra, frate!”, fusese evident încă de la naștere: bunica lui, care-l ajutase să vină pe lume (încă mai simțea gustul sângelui pe buze), își dăduse seama imediat: „Copilul ăsta o s-ajungă cel mai bun jucător de «Nu te supăra, frate!», cum nu s-a mai văzut prin părțile noastre.” Când, în pofida nașterii dificile, bebelușul născut prematur a supraviețuit în primele două săptămâni fără să dea vreun semn de slăbiciune, bunica i-a zis mamei, care, în sinea ei, nădăjduise ca Lamarat să rămână cât de cât cu vreun beteșug: „Copilul ăsta a avut mare noroc, zarurile au fost de partea lui; să sperăm că norocul ăsta chior o

să-i tot surâdă de-aici înainte.”

Poate că da, bunico, poate că da. Dar, atunci, trebuia să plângi ceva mai abitir și să-l tragi mai tare de mânecă pe fiul tău când l-a luat de lângă tine pe mucos. Numai așa ar fi putut băiatul – Lamarat Minar pe numele lui – să ajungă acum exact la acea vârstă (dacă povestea ar fi spusă cum trebuie) la care să defileze triumfal printre scaunele și mesele numeroaselor cafenele din Iwojen, iar tu, bunico, ai fi putut să te umfli în pene, mândrindu-te cu norocul și hotărârea lui congenitale. Tânărul ar fi ajuns faimos prin localuri – un nume pretențios dat unor săli jegoase, în care se află câte un poster cu Real Madrid în format A3 pe perete, iar podeaua este acoperită cu coji de semințe de floarea-soarelui – în acele șandramale unde se bea ceai de mentă, în acele cotețe pătrate presărate de-a lungul șoselei sinuoase care traversează ținutul asemenea unui furtun de apă un câmp de porumb secetos. Un drum plin de cotituri pe care taximetristul îl străbătuse de zeci de mii de ori în cei 13 ani de meserie.

Halid, Hârbul Șoselelor, era un veteran în branșă, cum se spune. Pusese de multe ori piciorul în mai toate cafenelele care se găseau de-a lungul șoselei, fie ca să ia pasageri de acolo, fie ca să joace o partidă de „Nu te supăra, frate!” când n-avea clienți.

În ținutul Iwojen, „Nu te supăra, frate!” se juca pe o planșă pătrată acoperită cu un geam, ca să nu se murdărească de la degetele umede sau unsuroase ale jucătorilor. Și dacă lucrurile s-ar fi întâmplat așa cum ar fi trebuit să se-ntâmple, Lamarat ar fi fost sortit să intre în acele cafenele, să dea bună ziua, să se așeze la o masă alături de alții și să-și țintească ochii asupra jetoanelor – „Minar, tu cu ce joci, cu roșu, galben, albastru sau negru?” – apoi să arunce cu zarul ca să joace așa de dragul jocului, dar mai ales ca să câștige, o dorință de-a dreptul bolnăvicioasă în anumite regiuni. Vai, ce mare pierdere pentru omenire, căci, dacă nu pleca din ținut, băiatul care stătea acum în dreapta șoferului ar fi putut deveni un mare Mefisto.

Lamarat nu-și găsea locul pe scaun pentru că-l rodeau și-l măcinau tot soiul de griji – nu, n-avea să devină-n veci un campion, un jucător imbatabil și de temut la „Nu te supăra, frate!”.

Să fi fost vina lui taică-său? Oare poți să-l dai pe tatăl biologic în judecată pentru că i-a stat în drum, cu bună știință, odraslei sale? Să fie oare vorba de o faptă cu premeditare? Oare tatăl este și el amator de jocuri? La urma urmei, tatăl fusese acela care înăbușise-n față acea posibilă ambiție, acea posibilă carieră strălucită. Tatăl lui Lamarat – un adevărat *padre*, da, cum ați ghicit? – era o namilă de om, necioplit, neras, cu început de chelie și cu urechi de elefant, exact genul de om care a stârnit atât de multe probleme la Chicago în timpul prohibiției. Tot ce-i mai lipsea ca portretul să fie complet era un pistol în buzunar și o pălărie peste chelie. Și tocmai bruta asta fără pistol avea să-l smulgă pe copilul abia venit pe lume din sânul meleagurilor natale ca să-l ducă-n lumea largă. În *Olanda.*

Plecarea tatălui în „Vest” nu mai putea fi pusă la îndoială. Toată lumea știa c-o să plece – de la taximetriștii din regiune până la jucătorii de „Nu te supăra, frate!” din cafenele. Până și copiii din burta mamei lor știau c-o să plece și asta pentru că mamele lor se adunau la fântână în cete de câte patru, cinci, șase, șapte până la zece împreună cu farurile lor călăuzitoare în viață: măgarii, strânși unii într-alții, mestecând și ascultând ce trăncăneau femeile în timp ce-și umpleau, pe rând, urcioarele goale, niște vase de cinci litri pentru ulei de măsline, cu apa care țâșnea din fântână.

— Și cine ziceai că pleacă?

— Na, na, na, zău, nu glumesc, chiar pleacă!

— Cum cine? Clăpăugea, bărbatul Jaminei!

— Jamino, dacă Urechilă al tău chiar pleacă, eu nu-ți spun decât atât: fie ca Sidi Rabi să-i călăuzească pașii și să-l aibă-n paza lui.

— Auzi, Jamino, fetițo, da’ ia, zi, de ce pleacă?

— Ehei, bărbatul meu nu-i ca al tău! Al meu muncește pe brânci, e un om dintr-o bucată: el nu vorbește, face!

Și cum femeile gravide din partea locului aveau plăcutul obicei să se-ntâlnească de-o sută de ori pe zi la fântână ca să stea de vorbă, să pălăvrăgească, să trăncănească, să-ndruge verzi și uscate, să bârfească iar și iar, una după alta și una cu alta, e posibil ca niște frânturi din toată flecăreala aceea să fi pătruns odată cu susurul apei de izvor până în străfundurile pântecelor bombate. Și astfel, înainte chiar de-a scoate capul în

lume, Lamarat știa deja care e mersul lucrurilor: trebuia, în primul rând, să îndesi cât mai multe urcioare cu apă de izvor în desagii măgarilor și-n al doilea rând, să hotărăști dacă rămâi sau pleci. Și, cel puțin la fel de important, să te întrebi cum o să se-mbrace tatăl când o să plece, căci „după hainele pe care le porți când pleci se va vedea, mai apoi, la întoarcere, cât de bine ai ajuns". Observație ageră și adevărată. Adevărul gol-goluț. Așadar tatăl, care-n ziua plecării era deja un viitor tată – căci fiu-său stătea ghemuit în burta mamei și auzea deja cum vorbeau femeile despre „urechilă" și despre ce mai gătim în seara asta –, și-a luat tălpășița spre „Vest", dar a plecat îmbrăcat în țoalele lui de zi cu zi, ca și cum, într-o zi fatidică, s-ar fi ridicat din mijlocul câmpurilor de ceapă și și-ar fi zis: ia să dau eu o tură prin Germania. „Unde pleci în halul ăsta, țipase taică-său la el. Arăți ca un cerșetor! Ce-o să creadă despre tine femeile din Touarirt?" „Ce contează cu ce sunt îmbrăcat, ce contează dacă fumez țigări Marlboro în loc de Casa Sport? E timpul să plec și cu asta basta", răspunsese viitorul tată (zicând în sinea lui „ramolitule!"; la fel de obraznic cum avea să fie și Lamarat mai târziu când taică-său l-a trimis să-l caute pe unchiul dispărut fără urmă).

Tatăl a plecat din Touarirt și a lăsat totul în urmă, luând cu el doar o valijoară. Pe nevastă-sa, care era toropită de noua ei fericire și de grețuri, o lăsase așa gravidă și neajutorată cum era, abandonând-o ca un om lipsit de maniere, cum se zicea prin ținuturile mai înstărite. Nici măcar n-a sărutat-o de rămas-bun. El a plecat, iar ea a rămas în bucătărie cu soacră-sa. Tatăl a ieșit din Touarirt, apucând-o pe lângă Muntele de Zahăr spre șoseaua șerpuitoare și a luat un taxi. „Unde mergi?" l-a întrebat taximetristul. „În Germania, să-mi câștig pâinea."

Și n-a dus-o rău deloc acolo, „în Vest". „Pe vremea aia, povestea tata, dacă-l trăgeai de limbă fără să-și dea seama când mai stăteai la taclale, albele erau topite după noi pentru că, în afară de câțiva italieni și spanioli, eram foarte puțini." Și chiar așa era. Singur printre străini, trăind pe cont propriu, tatăl se simțea acolo un veșnic celibatar, deși nu-și închipuia c-o să rămână prea mult timp. (Când mai credea încă în basme, îi spusese mamei: „Iubițico, uite cum o să fac: stau vreo șase sau opt luni, nu mai mult, până strâng niște bani ca să nu mai fie

niciodată nevoie să pun mâna pe sapă. Pe urmă cumpăr o cafenea, aduc niște planșe de joc și m-am aranjat: tot restul vieții o să fac ceai și-o să vând niște haș.” După care, tatăl o sărutase pe mamă, apoi făcuse dragoste cu ea în disperare ca să-și pecetluiască astfel lauda de sine, căci, așa cum știa și Lamarat, lucrurile aveau să decurgă cu totul altfel.

Tatăl a rămas un an, doi, zece ani și până la urmă a stat 30 de ani, timp în care, la fiecare masă, anunța că gata, e ultimul an: „Mă întorc, definitiv. Să plecăm din țara asta unde lumea mănâncă porc și bananele sunt stricate.”

Soră-sa Rebeca – ajunsă acum domnișoară în toată regula, oau oau, cu părul ca abanosul moștenit de la a sa *madre* și de la Lamarat însuși, cu nasul lui mare și tendința de a exagera – era silită ca în timpul obișnuitelor monologuri pe care le ținea la masa de seară Vava Mastodontul (într-o bună zi orice lucru și orice ființă trebuie să piară) să adopte atitudinea clasică și unanim cunoscută: ține-ți gura sau plimbă ursul. În schimb, televizorul mergea tot timpul (mai o bombă, mai un avion deturnat și într-o zi: mare cutremur în Mexic – apoi, imediat, reacția tuturor redacțiilor sportive din Europa și de pretutindeni: Cupa Mondială la fotbal e-n pericol) și dacă nu erai de acord cu ce ziceau ăia la televizor n-aveai decât. Puteai să urli la ei, să-i huiduiești, să-i înjuri. De-asta aveai televizor. Dar când venea vorba de tata, trebuia să-i acorzi atenție și să te porți cu grijă. „Eu sunt tatăl vostru, eu sunt alfa și omega, cum se zice, eu v-am adus aici și, dacă lucrurile merg bine, într-o bună zi am să vă duc și înapoi.” Uneori, Lamarat nu se putea abține să nu râdă pe-nfundate la astfel de glume care nu se difuzau la televizor, ci erau rezervate exclusiv unei adunări selecte alcătuite din soră, frate și uneori mamă. „Cum adică, înapoi, mă, Vave, când să ne duci, mă, Baba, și ia zi, unde să ne duci, mă, babuinule?” „Nu râde, băiete, nu râde, că nu peste multă vreme n-o să ai încotro: o să fii nevoit să te-ntorci în țară, pentru că în curând… of, ce știi tu…” „Ce în curând, ce vrei să zici mai exact? Ce nu știu, tătuțule?” „Of, habar n-ai tu, mucosule: vorbesc de al Treilea Război Mondial, pac, bum, o să radă tot dintr-un foc și toată lumea o să mănânce din tomberoane și-o să fie prăpăd! În curând o să izbucnească un al Treilea Război Mondial, dacă nu cumva a izbucnit deja. Să vezi

tu, o să fie al Treilea Război Mondial." Tatăl spunea lucrurile astea atât de des, încât ai fi zis că vorbește serios. „Și unde o să vă duceți când o să se-abată încoace nenorocirea? O să vedem noi atunci dac-o să vă mai tragă ața să stați pe-aici." Războiul era proverbialul băț de după ușă, iar măciuca lui fecundă era o legitimare a autorității. „Faceți cum vă spun eu, căci altfel o să fie dezastru în Olanda și-n tot restul Europei. Voi sunteți copii, n-aveți un cuvânt de zis în chestiunea asta pentru că n-ați realizat încă nimic în viață. Cine v-a făcut pe voi, ia spuneți? Și nu care cumva să-mi ziceți că Allah."

Închipuiți-vă numai o clipă cum ar fi fost să-ndrăznești să răspunzi la acest șir de vorbe goale: „Auzi, tati, cum adică n-am realizat nimic?" „Incredibil! ar fi exclamat tatăl, să te oțărăști la propriul tată, incredibil, incredibil, Sidi Rabi, o, Sidi Rabi, de ce m-ai procopsit cu asemenea odrasle nevrednice?!" Și de câte ori nu se întâmplase să fie cu toții la masă, iar tatăl, cu mâna stângă pe genunchiul durduliu al nevestei și ținând în mâna dreaptă un cotlet de miel bine rumenit, să-și dea ochii peste cap încontinuu în fața neobrăzării copiilor. De exemplu, când Lamarat dădea la o parte stratul de grăsime de pe friptura lui de miel și-l vedea taică-său. Și era mai bine să nu vadă pentru că după aceea începea din nou să-ndruge despre coșul de gunoi și banane. „Când eram eu de vârsta voastră, eram fericit să găsesc o coajă de banană prin tomberoanele din Melilliar! Dăncoace carnea aia!", zicea el, luând bucata de grăsime din mâna lui Lamarat și înfulecând-o. Adevărul e că plecase din Iwojen tocmai pentru că voia să mănânce mai mult, să vadă mai mult, să facă mai mult. „Olanda e *haram,* înțelegi; când am venit aici, știi ce ne-au dat ăștia să mâncăm? Porc! În fiecare seară ne dădeau să mâncăm carne de porc. Mă săturasem până-n gât de carnea de porc!"

Poate c-ar trebui să precizăm aici, ca să evităm confuziile, că tatăl nu se afla în Olanda atunci când a mâncat prima oară cotlete de porc, ci în Belgia. Nici nu sosise bine că se și trezise cu o bucățică de porc în farfurie, într-o pensiune, undeva nu departe de Kortrijk. Aveau să treacă ani de zile de atunci, cam atâția ani cât ai număra de șase ori degetele de la o mână, și tatăl tot avea să mai pomenească despre carnea aceea lingându-se pe buze și vorbind cu înfrigurare: „E-adevărat că n-aveam voie să mănânc friptură de porc, dar bine că era și aia."

Și punea placa asta din când în când, mai ales atunci când i se făcea poftă de porc și-o trimitea pe mama să curețe niște cartofi.

N-a stat prea mult timp în Belgia; nu-i plăcea lucrul în mină – „Dacă voiam să mă murdăresc pe mâini, rămâneam acasă” – așa că a fugit în Olanda; a lucrat în Venlo (Biroul de Turism), în Cumlemborg (fabrica de frigidere Marynen), în Utrecht (Asigurări Reaal) și în Amsterdam (fabrica de tapet Apropos), unde a intervenit cu mătura și fărașul prin toate colțurile halelor de lucru, după care a ajuns în Orașul de Susan. Era pe la mijlocul anilor ’70 și Lamarat tocmai venise pe lume. Dar tatăl a aflat că avea un băiat, sânge din sângele lui, abia când s-a întors în Iwojen și taximetristul l-a întrebat în timp ce conducea de-a lungul șoselei ce face copilul. „Ce copil, al cui?” a întrebat el stupefiat. „Băiatul tău care s-a născut… stai să mă gândesc… cam acum trei luni.”

„Aaa, deci s-a și născut, uitasem complet. Dar dacă zici că e băiat, înseamnă că s-a descurcat bine Jamina mea, chiar foarte bine!”, apoi a întrebat ce nume-i dăduseră.

— Ce nume? Nu i-au dat încă un nume. Toată lumea te așteaptă pe tine să vii să-i dai un nume.

— Pe tine cum te cheamă, l-a întrebat tatăl pe taximetrist.

— Pe mine? Halid ben Balla, dar pe tata-l chema Moktar, iar pe tatăl lui, Lamarat, a zis șoferul.

Tatăl i-a mulțumit și i-a cerut să oprească în dreptul ulicioarei care ducea spre sat. „Atunci o să-i dau numele Lamarat, cum îl chema pe tatăl tatălui unui taximetrist”, a zis tatăl în loc de rămas-bun. Zis și făcut.

La scurtă vreme după ce s-a întors în sat, tatălui i s-a acrit de flecăreala femeilor despre cordoane ombilicale retezate cu dinții, despre copii cărora le curge salivă din gură și moschee abandonate. Așa că și-a luat valizele și a plecat, dar nu înainte de a anunța, chiar cu câteva minute înaintea plecării, că avea de gând să-și aducă nevasta și copilul cât mai repede în Orașul de Susan. Că doar nu putea s-o țină toată viața tot într-o burlăcie, și-a zis el. Orice lucru bun are un sfârșit, de aceea hotărî să-și ia adio de la cafenele, discoteci și bere.

Această reflecție avea loc în mintea tatălui chiar în perioada în care șantierul naval unde freca el de zor și curăța lună rezervoarele de petrol a dat faliment. „E vremea să ne-

ntoarcem la credința noastră musulmană”, spunea el oricui era dornic să-l asculte, și a început să se ducă la moschee, ceea ce făceau și alte mii de muncitori ca el în urma concedierilor în masă de la vremea aceea. Când se întorcea acasă de la locul de rugăciune colectivă, bea ceai și rupea pâinea cu nevastă-sa și pe urmă îl gâdila din cap până-n picioare pe Lamarat, care se făcea tot mai mare și mai voinic și cădea tot timpul din patul lui suprapus. Și cam atât. Apoi, la începutul anilor ’80, tatăl a auzit vorbindu-se – prin moschee sau prin cafenelele unde se mai ducea din când în când să joace „Nu te supăra, frate!”, prin măcelării și în cele din urmă în propriul somn – că „la Al Mahala, acolo e de trai acum. Pământul e ieftin, iar cimentul și mâna de lucru sunt din belșug. Cumpără o casă, cumpără o casă, cumpără o casă, înțelegi ce-ți spun, da sau ba?”

Tatăl depusese niște bani la o bancă din străinătate. Când veneau extrasele de cont, arunca o privire pe ele, apoi le rupea imediat și le arunca-n foc. „Bine faci că le-arunci, sunt lucruri necurate!” zicea nevastă-sa, iar el număra zilele care mai rămâneau până ce o să se strângă destulă dobândă ca să poată începe construcția casei.

Pe lângă căzăturile lui Lamarat din patul suprapus, pe lângă acel du-te-vino al bărbaților spre locurile de rugăciune, pe lângă extrasele de cont rupte-n bucăți și mălaiul care se strângea în coloana din dreptul creditului – dobânda e *haram* și *haram*-ul e dobândă, dar fii pe pace, Doamne, ca să ispășesc păcatul o să postesc mai mult, ba nu, o să mă rog mai des, ba nu, o să-mi înalț casa pe cinci stâlpi drept pedeapsă pentru dobânda aceasta diavolească sau oare acest lucru ar fi o ofrandă adusă dobânzii însăși? –, pe lângă toate acestea, cum spuneam, tatălui a început să-i încolțească-n minte gândul de a o da pe Rebeca de soție după fratele lui din Touarirt care tăia frunză la câini și ardea gazul de pomană cât era ziua de lungă.

Și tot Halid, taximetristul, avea să-i spună lui Mosa mai târziu, chiar în ziua în care Lamarat s-a urcat în taxi să meargă în căutarea unchiului său: „Unde mergi? Am auzit că vrei să pleci și tu în Europa. Ești un prost. Da, am înțeles, te însori cu o fată care o să fie biletul tău de intrare în Olanda, dar oricât de trilulilu și tralala ar fi țara asta a noastră, poți să-mi dai toți banii din lume și tot nu m-aș duce într-o țară unde femeia e

șeful și te calcă-n picioare:

Așa, așa, ia-o de nevastă,
Pe fata din Deutschland,
Dă-i o mână de ajutor
Să-și rupă picioușele pe cârca ta.

…și nu te lasă să treci pe roșu la semafor și te ia de fraier… Prietene, nici să-mi dai tot aurul din lume nu m-aș duce acolo, înțelegi, tot aurul.” „Dar e fată bună, îi zisese Mosa lui Halid, și e neam cu mine.” „Atunci n-ai decât și pleacă-n *Deutschland,* sau unde te-oi duce, dacă înțelegi ce vreau să spun, și-o să vezi că, deși acum e un înger și chiar dacă e odorul cel mai ales al familiei, odată ajunsă la ea acasă, o să se transforme într-o diavoliță. Pentru astfel de fete nu contează rudele și legăturile de sânge; o să te trateze ca pe-un sclav.”

Astfel de vorbe cad greu la stomac. Și te fac să-ți schimbi părerea despre bunele intenții ale prietenilor tăi. „Aha, deci de-ăsta-mi ești, Halid. Și așa sunteți cu toții, își spusese unchiul în sinea lui. Mai întâi mă felicitați în gura mare și mă pupați pe obraz, iar după ce mă îmbăloșați bine, vă dați arama pe față: sunteți niște prefăcuți care atrag în capcană oamenii cinstiți.” Și chiar așa stăteau lucrurile: nu-l mai invidia nimeni. Imediat după ce anunțase, cu un an înainte să plece, că până la urmă hotărâse să se ducă și el în Vest, câțiva dintre prietenii lui săriseră cu gura: „Cum poți să fii atât de prost? Dacă pleci în Olanda trebuie să pleci burlac. Măcar așa o să te lase-n pace. Trebuie să fii liber ca pasărea cerului, înțelegi? Tu ce zici, că dacă te-nsori o să-ți meargă bine? S-o crezi tu! Ai grijă, pentru că în curând fata aia o să te țină sub papuc și n-o să mai scapi de namila aia de frate-tău; n-o să mai știi pe unde să scoți cămașa… Nu ți-am zis noi mereu sau ai uitat: ori te duci singur, ori mai bine rămâi liniștit aici în Iwojen. Apropo, că tot veni vorba: strugurii au preț bun acum în Melilliar, iar recoltele se-anunță bune…”

Sus cortina, jos cortina!

Dar, ca o ironie a sorții, în ziua în care Mosa și-a luat tălpășița de la propria nuntă, recoltele nu erau deloc înfloritoare. Toate fructele și legumele care-și scoseseră capetele prețioase din pământ fuseseră arse de soare, toate, până la ultima boabă de strugure, se ofiliseră. Însă în ziua aceea, Mosa nu simțea nici căldura și nici dezastrul economic cauzat de ea în Touarirt și-n împrejurimi. El nu-și dorea decât să plece de-acolo, departe de balamucul din jur. Așa că hotărî să se facă nevăzut, se strecură afară din camera nupțială, trecu printre rândurile de cactuși și traversă albiile pârâiașelor secate și ieși din sat îndreptându-se spre un loc anume, singurul loc unde nu-i împuia nimeni capul cu întrebări.

Cu excepția familiei miresei și a mirelui, toată lumea din partea locului și din Al Mahala știa unde o ușchise Mosa. Mosa Libidinosul, Nărăvașul, Roata de rezervă, Sufletul petrecerii, Leprosul – încă vreo câteva porecle și-o să-mi pot deschide un butic – se dusese în locul lui preferat de desfătare ca să-și ia rămas-bun de la tovarășa lui de giugiuleală.

— Hatișa, draga mea Hatișa, i-a zis Mosa cel Romantic, știi c-o să plec departe și n-o să mă-ntorc prea curând, dar nu te voi uita nicicând. *Shit,* își zise-n gând Mosa Prefăcutul, căci i se părea că vorbele lui sunaseră ciudat. Să știi că inima asta a mea nenorocită a fugit cu tot cu voce, nici nu mai știu ce vorbesc. Și de ce naiba sunt în cafeneaua asta și nu la nunta mea. Mă, prostule, în loc să te-nsori, ai venit la curve. „Hai să mergem, îi zise Mosa. E ultima dată.”

Iar Lamarat Minar care tocmai trecea pe-acolo și i-a văzut ieșind din cafenea, s-a tulburat complet (femeile străine aveau un efect straniu asupra lui) și i-a trecut prin cap cam ce-mi trece și mie acum: povestea asta ar trebui să se desfășoare într-un teatru de păpuși. Într-o casă ticsită cu păpuși de sus până jos. Mi-ar conveni să fie așa (și i-ar conveni și lui taică-meu), căci povestea ar fi mai simplă. Păpuși bărbați și păpuși femei, fiecare cu propria-i culoare, cu propria-i pedeapsă, într-o simbolistică bine conturată. Măcar așa am înțelege cum stăm, Lamarat și cu mine, și-ar înțelege și mama puțin, iar sora cu atât mai mult. În felul ăsta, dacă ar avea în fața ochilor teatrul de păpuși, ar putea și cititorul să înțeleagă că toată simbolistica

de care sunt însoțite păpușile în mod normal lipsește cu desăvârșire din această poveste. Dar nici vorbă de vreun teatru de păpuși. De fapt, băiatul n-a primit niciodată o jucărie de la taică-său – a, ba da, o singură dată: a primit un tort de ziua lui, bun de mâncat; că doar mâncarea e o jucărie foarte importantă.

În loc de teatru de păpuși, avem un băiat tânăr cu un nume îngrozitor care s-a urcat într-un taxi – până aici totul seamănă cu un teatru de păpuși în miniatură – și are de îndeplinit o misiune, o misiune de căutare și poate, cu puțin noroc, multe lucruri se vor lămuri în felul acesta.

(După ce băiatul a ajuns „în Vest” și s-a stabilit într-un oraș din vestul țării și în vestul respectivului oraș, a început să se ducă la grădiniță și să meargă la grădina zoologică împreună cu grupa de câteva ori pe an. Grădina zoologică Blijdorp nu era departe de grădiniță, iar pe drum, copiii cântau în cor – nu vă sfiiți să cântați și dvs. Împreună cu ei:

Înfloresc grădinile,
Ceru-i ca oglinda,
Prin livezi albinele
Și-au pornit colinda.

Iar și iar până ce ajungeau la grădina zoologică unde puteau să vadă tot felul de animale ciudate cu urechi ascuțite, gâturi lungi și fălci care mestecau întruna. Câțiva ani mai târziu, băiatul avea să vină din nou în aceeași grădină zoologică, dar de data asta ca să caute ceva pentru temele la biologie:

— caută girafa, vezi ce culoare are
— caută bivolul de apă, vezi cum își mișcă fălcile
— caută pinguinul, vezi cum are penajul: strălucitor, mat sau aspru

Acum că plecase să-l caute pe unchiul său care putea fi oriunde, simțea din nou nevoia să-l ia nițel la întrebări.

Trebuia să caute, dar ce anume? Pe cine? Unde să caute? Să caute pe cineva care, în ziua în care taxiul Mercedes Benz 240D gonea pe autostradă având drept pasager un băiat, fusese dat dispărut. Sau urma să fie dat dispărut, dacă băiatul nu-l găsea. Dacă băiatul nu-și găsea unchiul.

Unchiul avea niște urechi mari ca două foi de varză, exact ca frate-său, cu singura deosebire că auzea ceva mai bine cu ele. Dar nu pricepea mai bine, după cât se părea. Cine naiba dispare ca măgarul în ceață în ziua nunții (a propriei sale nunți, atenție!), chiar în ziua în care toată lumea așteaptă din partea unui bărbat să-și ia la revedere de la mesele de „Nu te supăra, frate!”, și se duce exact la mesele unde rămăsese întotdeauna cu buzunarele goale?

În vremea asta, acasă sindrofia continua, nuntașii erau îmbiați cu fel de fel de băuturi și ceai, oferite, chipurile, de mire, dar plătite de frate-său, cu tot felul de cărnuri scăldate-n sos, oferite de bărbatul care, mulțumită nevestei sale (frumoasă ca o țărancă olandeză cu părul ca abanosul), avea să plece și el „în Vest”. O nuntă într-o casă pătrată cu o gaură-n mijloc, într-un sat de la malul mării care încă nu se prăvălise încă de pe stâncile unde era cocoțat. Se încheia astfel o lungă așteptare, cel puțin așa vedea lucrurile băiatul. Și, când colo, cine-și dădea cu stângul în dreptul chiar acum? Nimeni altul decât viitorul mire, unchiul băiatului care se urcase-n taxi din varii și felurite motive ca să-și înceapă căutarea prin această adevărată grădină zoologică a ținutului Iwojen. Se urcase-n taxi fără tragere de inimă: nu voia să se ducă. Unde naiba să-l caute? Cum îți așterni așa dormi, doar învățase asta „în Vest”. Nu te lega la cap dacă nu te doare îșsi mai zisese el în gând și, tocmai când se hotărâse să nu se ducă, strigase taică-său la el dintre rândurile de cactuși (da, de-acolo unde avusese loc povestea cu pâinea și ceapa goală):

— Lamarat, du-te să-l cauți pe unchiul tău!

Băiatul n-avea să uite niciodată tonul pe care fuseseră spuse acele cuvinte: umil, rugător chiar, surescitat, dar nu în sensul bun; cuvinte în care mocnea frica de un eventual eșec personal și care aproape că-l puseseră la pământ pe tată. (Deci va trebui să joc oarecum rolul de tată, își zise Lamarat.)

— E încă devreme. Dacă apare înainte să se-nsereze, n-o să fie nicio problemă. Te rog eu, du-te după el, i-a zis tatăl cu urechi mari și figură de mafiot. „Nu, nu mă duc!”, a răspuns Lamarat care moștenise urechile maică-sii, slavă Domnului, dar mintea lui taică-său (bietul de el): „Nu, nu mă duc nici în ruptul capului. Rămân aici, nu plec nicăieri.”

Nicio oră mai târziu, așezat pe scaunul de piele al unui taxi

care străbătea șoseaua șerpuitoare, Lamarat se gândea că a avut un moment de inconștiență. Cum am putut să accept? Ce mi-a făcut? M-a tras de urechi? M-a amenințat cu focurile iadului dacă nu fac ce-mi ordonă el așa, nitam-nisam? Nu. Nici pomeneală. Putea să mă amenințe cu orice, nu trebuia să plec eu în căutarea unchiului dispărut. Și uite, acum stau aici într-un taxi, într-o mașină, și naiba știe pe unde trebuie să mă duc să-l caut pe unchiul meu. Cum naiba a reușit să mă bage-n chestia asta namila aia. „Caută-l mai întâi la vărul tău din Al Mahala, îi spusese namila, și, dacă nu e acolo, încearcă la Amunir, șchiopul, întreabă de el pe la negustorii ambulanți de dulciuri, pe la taximetriști, pe la femeile care nu poartă batic, poate că-l știe careva. În orice caz, fă ceva.” Așa că Lamarat Minar s-a dus, ce să facă. În capul lui răsuna un ticăit molcom care încet-încet ajungea și în urechile șoferului: teatru-de-păpuși, teatru-de-păpuși. Așa că începu și Halid să audă acel ticăit în urechi. Tic-tac, casă de păpuși, tic-tac, iar casă de păpuși. Și ce poți să faci în acele momente când, aflat la drum, habar n-ai încotro te-ndrepți și ai sentimentul că deasupra capului tău atârnă o sabie care nu va pregeta să cadă? Păi începi să pălăvrăgești așa cum făcea întotdeauna și puturoasa de maică-ta. Și-ncepi să vorbești vrute și nevrute. Cu cine anume? Cu vreun perete, cu vreo minge de fotbal, cu vreo mașină de scris sau, dacă toate astea nu-ți sunt la îndemână, cu un taximetrist. Cu spontaneitate, naturalețe și fără să-l întrebe nimeni: așa începu Lamarat să-i povestească lui Halid ce li se întâmplase lui, tatălui său și un pic mamei lui, dar cel mai mult așa-zisei viitoare mirese a lui Mosa. Și cine ar putea să descrie uimirea băiatului și deopotrivă pe-a șoferului, manifestată la scurtă vreme de când porniseră la drum: îl cunoștea pe unchiul Mosa! E unul dintre cei mai buni prieteni ai mei. Am frecventat aceleași cafenele (și aceleași fete, dar asta i-a spus abia când și-au mai revenit din surpriza reciprocă) și l-am văzut chiar astăzi…

— Când? întrebă Lamarat sărind ca ars de pe bancheta mașinii.

— De dimineață, nu mai știu cât era ceasul.

— La ce oră mai exact? Lui Lamarat îi venea să-i smulgă limba din gură lui Halid, ca și cum ora ar fi fost scrisă acolo…

— Nu mai știu, măi băiete, dar în orice caz, nu mijise bine soarele pe cer. Aoleu, simt că mă topesc! Ție nu ți-e cald?

— Până unde anume l-ai dus cu mașina?

— Până la orașul de la graniță, știi care, nu? Până la F., unde sunt numai africani.

— Și pe urmă unde s-a dus Mosa? Haide, zi repede!

— Nu știu, băiete, Mosa nu e prea vorbăreț, să știi. Are el alte calități. (Preț de-o clipă nu mai scoase nimeni o vorbă). În orice caz, e de necrezut că tu ești nepotul lui și ești acum lângă mine, zise Halid, rotindu-și ochii în cap. Ah, minunat, un șofer sașiu.

De necrezut, de necrezut, într-adevăr totul era de necrezut. Dar lucrurile cu adevărat incredibile abia urmau. Serios că povestea asta trebuia spusă cu ajutorul unor marionete într-un teatru de păpuși.

Dar haideți să-ncepem cu-nceputul și să povestim cum a fost cu urcușul pe Muntele de Zahăr.

Bărbatul care și-a făcut rachetă din chibrituri

Totul a început într-o dimineață sau mai bine zis într-o dimineață târzie, mai exact pe la ora prânzului. A început în clipa în care soarele ajunsese în înaltul cerului în doi timpi și trei mișcări, ca și cum ar fi fost catapultat, și părea că nu vrea să se lase dus de-acolo prea curând. A început în clipa în care Lamarat și-a dat seama că aude voci – sau era totul doar în mintea lui? – care șușoteau și pălăvrăgeau prin tufișuri despre arșiță și despre soarele care nu mai contenea, în clipa în care șopârlele s-au ițit de prin găurile și firidele lor ca să se-ntindă pe pietre fără ca nimeni să observe.

Dispariția mirelui din Iwojen exact în acea zi toridă avusese loc ca din senin, într-un moment în care căldura devenise atât de puternică, încât până și bambușii adăpostiți de obicei în albiile secate ale râurilor se veștejiseră și se uscaseră de tot. „Mai că nu-ți vine să-ți crezi ochilor” le zicea bunicul lui Lamarat nuntașilor, fără să știe că fiu-său o ușchise și că nepotu-său fusese trimis pe urmele lui să-l aducă înapoi acasă. „Domnilor, închipuiți-vă că nu doar strugurii sunt păliți de soare, ci până și trestia de zahăr se usucă; cine iese din casă pe vremea asta nu e-n toate mințile.”

Unul dintre puținii oameni din ținut pentru care nu trecuseră neobservate în acea zi nici dispariția unchiului și nici arșița care pârjolea totul în jur era un taximetrist de 58 de ani, aflat ca de obicei la datorie pe șoseaua șerpuitoare, de-a lungul ținutului pe care locuitorii de la malul mării și de pe dealuri îl numeau Iwojen.

Gândiți-vă la Iwojen ca la o regiune care nu face nici două parale, dar ce spun eu, nicio para chioară. Sau poate v-aș convinge mai ușor dacă v-aș vorbi despre soarele care usucă totul în jur și se cufundă în fiecare seară în mare umflându-se cu apă și devenind atât de mare, încât lui Lamarat îi era întotdeauna teamă că într-o bună zi va exploda mai ceva ca un astronaut. Sau poate ar trebui să vă povestesc despre șiragul de coline ce seamănă cu o tablă de scris brăzdată de crăpături și care mărginesc satul Touarirt asemenea unui zid care-l separă de lumea îngustă la minte de afară? Sau despre

pământul argilos plin de crăpături și crevase în care nu-și găsesc adăpost decât soarele și aerul? Sau despre cimitirul satului, Sidi Galush, unde, cu voia Celui de sus, tatăl lui Lamarat nădăjduia să fie îngropat într-o bună zi? Sau mai bine despre delta plină de verdeață, acel pământ roditor unde-și cultivă oamenii de-ale gurii: cartofi, roșii, ceapă – delicioase atunci când pui lângă ele și-o bucățică din carnea mieilor pe care-i auzi behăind în orice staul? Sau poate ar trebui să vă spun că de când a avut loc nunta, satul a rămas pustiu?

— Pe vremuri era altfel, ar zice bunicul, până să iasă cinematografele, dar acum a plecat toată lumea: cât vezi cu ochii, nici țipenie. Excepție făcea ziua aceea de 13 iulie când una dintre casele din Touarirt era ticsită cu oale, tigăi și oameni. Era casa în care se născuse Lamarat, în care se născuse Mosa. În acea casă, în mijlocul unui sat abandonat complet în rest, voia mirele să se-nsoare cu mireasa lui.

Dar de ce tocmai acolo, dragă unchiule cu nas mare și picioare filiforme, unchiule pus mereu pe glume și pe șotii? De ce erai așa de dornic, ca s-o spunem pe șleau, să faci nunta în văgăuna aceea părăsită? „Păi să vezi… ce să-ți zic… pentru că altfel trebuia să fac nunta în casa lui taică-tău din Al Mahala și, drept să-ți spun, nu mă trăgea deloc inima. Eu n-am de ce să mai calc pe acolo, în veci.” Dar realitatea era, așa cum știa prea bine Halid și alții ca el, că pe Mosa îl căutau o sumedenie de oameni din diverse motive: „Hei, Mosa Amezian, puștiule, ia spune, unde sunt banii pe țigările pe care i le-ai promis vânzătorului de floarea-soarelui și ăia pentru cafenelele de unde ai luat pe datorie și mai ales ăia pentru fetițe – Turia, Miriam, Zulika, Darifa și mai ales Hatișa, căreia i-ai promis luna de pe cer, o brățară de aur și-o pereche de cercei? Dar las’ că punem noi mâna pe tine, măi, linge-blide. Ne-ai promis tuturor marea cu sarea și ne-ai dat speranțe deșarte și să nu-ți închipui tu că noi, proprietarii cafenelelor, vânzătorii de floarea-soarelui și mai ales fetele pe care le-ai adus din Melilliar în Al Mahala doar ca să te dai mare, am uitat.” „Haide, unchiule, spune drept, de-asta ai întins-o? Pentru că ți-era teamă de fata cu gene lungi sau de cea cu unghiile rupte sau de cea care are o geantă aurie? De fetele acelea care ți-au oferit atât de mult, dar pe care nu le-ai invitat la nunta ta? Cărora le-ai povestit mai multe secrete decât ai să-i spui vreodată chiar

nevestei tale? Ți-era poate teamă c-aveau să-ți strice nunta, odată ce și-ar fi dat seama că de-acum înainte aveai să fii bărbatul unei singure femei? Auzi, apropo, sper c-ai fost deja la un doctor ca să vezi dacă… știi tu… dacă n-ai cumva vreo boală acolo jos? Doar n-o s-o obligi pe așa-zisa prima și ultima ta femeie să se pricopsească cu microbii din haremul acela din Al Mahala…”

Ei, ce poți să zici în fața acestui șuvoi de nemulțumiri și ocări? Unchiul ar rămâne fără grai dacă toate aceste învinuiri care, într-un fel sau altul, nu-s departe de adevăr, ar fi rostite cu adevărat în public. Ar fi jenant, dureros de jenant. Ar începe să-i vâjâie și să-i urle capul, n-ar mai închide un ochi noaptea. Dar, slavă Domnului, cei care știu cum stau lucrurile știu de asemenea ce se cade să zici și ce nu. E minunat totuși că există o astfel de convenție tacită. Reguli nescrise, șușoteli, flecăreli și trăncăneli venind de te miri unde și dosite bine prin găurile și crăpăturile puzderiei de case, prin ungherele sau după stâlpii care tac chitic, într-o bună zi o să se ridice cineva – Vizionarul, Atotputernicul, Scepticul – apoi o să se așeze imediat la loc – Orbul, Chircitul, Demagogul – și-o să strige: „Halt! Cine se știe cu musca pe căciulă, să se păzească, căci eu sunt acela venit să caute toate flecărelile și trăncănelile, tot talmeș-balmeșul de apropouri ascunse în pereții caselor. Punem pariu că le găsesc?” Și-o să se pună pe căutat – bâjbâind prin beznă, căci firește că lumina o să se stingă subit – mai întâi cu un băț de chibrit aprins – of, nu merge! – apoi cu o brichetă – ei, altă viață! – și după aceea cu o lanternă de buzunar – ține-o tot așa! – mai ai puțin și reușești, în cele din urmă, cu un felinar ținut între genunchi. Hai că te-apropii, flăcăule, caută bine prin toate ungherele și ferește-te de gândacii de bucătărie. Și de găsit n-o să găsească nimic. Și-atunci Mosa, bărbatul de la Alcatraz, care stătea pitulat în întuneric, o să răsufle ușurat: „Aoleu, ce bine c-am scăpat! Măcar așa sunt la adăpost și, cel puțin, în casa mea toate rămân în deplină rânduială.” Și ca s-arate că un om ca el știe exact când trebuie să aprindă și să stingă luminile, o să facă nunta în Iwojen. Dacă vrei să fii curat la trup, atunci nu amesteca laptele și carnea, orașul cu satul, nevasta cu târfa. În felul acesta, ești ocrotit în sânul unui cerc restrâns, rezervat prietenilor intimi. Și mai primești și cadouri pe deasupra.

Poate că de aceea nu fusese invitat la nuntă și Halid, „cel

care știe totul”, acest sihastru al asfaltului, gata să-i asculte binevoitor (lucru plăcut la început, dar devenit între timp supărător) pe toți cei care vin și pleacă din Touarirt cu miile și care se vor întoarce din nou să-și revendice în liniște locul lor de veci în cavoul familiei, la marginea satului încolăcit la poalele Muntelui de Zahăr făcut din mii și mii de alți munți de zahăr.

Muntele se numea așa pentru că, de la depărtare, peretele acela masiv care se termina cu un vârf ascuțit semăna cu un calup conic de zahăr. Asocierea nu era întâmplătoare, căci la numai jumătate de kilometru de Muntele de Zahăr, în casa pătrată, chiar în ziua în care bambusul se veștejise de tot (întocmai ca și-n ziua precedentă) niște femei și câțiva bărbați înfășurau zeci de calupuri de zahăr în prosoape de bucătărie *(made in Taiwan*) și le mărunțeau cu un ciocănel *(made in Germany)* – cu genul de ciocan pe care l-ai folosi să bați un cui în perete ca să agăți un ceas. Să înfășori zahărul într-un prosop alb ca laptele pentru ca mai apoi să-l mărunțești cu ciocanul era un obicei care făcea parte din ceremonialul de nuntă care dura trei zile și era ținut în casa aflată la vreo 485 de metri de drumul ce cobora în pantă.

Așa că Mosa i-a zis tatălui: „Frățioare, de ce te codești? În felul ăsta tu economisești niște bani, iar eu îmi iau un minunat rămas-bun de la ce mi-e drag cu adevărat. Touarirt e un sat la malul mării, înțelegi ce vreau să zic? Ce să mai caute un băiat de la țară ca mine în Al Mahala, orașul acela de proaspăt-îmbogățiți, latifundiari parveniți, da, da, ai auzit bine: sunteți niște parveniți, asta sunteți și pe deasupra mai sunteți și proști făcuți grămadă! Am făcut tot ce-am putut pentru tine, frățioare, și pentru casa aia a ta. Singurul favor pe care ți-l cer e să-mi petrec noaptea nunții împreună cu mireasa mea în căsuța de la malul mării.”

Și tot așa, pe tonul cel mai firesc din lume, avea Mosa să-i ceară ajutorul lui frate-său și mai târziu, după ce ajunsese acolo, în Olanda: „Dă-mi și mie niște bani ca să ne ducem și noi zilele, eu și cu nevestica mea dragă, undeva pe-acolo pe lângă tine, căci tare aș vrea să locuiesc aproape de tine. Nu, frățioare, îți dau cuvântul meu, o să-mi fac eu un rost, ai să vezi.” Ceea ce s-a și întâmplat când unchiul, ajuns în cele din urmă în Nord, după un ocol, a găsit destul de repede pe ici, pe

colo câteva slujbe de doi bani și, în scurt timp, a reușit să-și cumpere o mașină ca să poată face curse dus-întors în Franța, până când a strâns pe furiș o mică avere, de ajuns ca să deschidă un snack-bar, să-și poată cumpăra un apartament în Melilliar și să se-ntoarcă în cele din urmă acolo de unde plecase. Iar într-o după-amiază a fost văzut trecând pe lângă mașinile parcate lângă trotuar, bombănind și îngăimând pe litere cuvântul NEW YORK de sute de ori. Ultima oară când am auzit de el (dar asta era acum câțiva ani), era-n spital. Foști prieteni de-ai lui, care acum mai au puțin și o iau razna la rândul lor, 1au vizitat și, pe cinstea mea, dacă nu s-au întors de acolo murmurând: „Zi și noapte pronunță întruna pe litere cuvântul N-E-W-Y-O-R-K. Nici doctorilor nu le vine să creadă."

Până la urmă, după multe stăruințe și târguieli, fratele a zis „da" în pofida numeroaselor obiecții ale neveste-sii căreia situația i se părea scandaloasă. „Ascultă, frățioare, ce faci tu e *hek-o-hek.* Nimeni nu visează să facă nunta la malul mării, nu mă prostești tu pe mine, și toată povestea asta e cusută cu ață albă." Și adevărat grăise tatăl. Spusese *hek-o-bek* și oricine din ținut ar fi înțeles imediat la ce se referea. Una dintre cele mai izbitoare trăsături ale acelor meleaguri este că totul e mereu *hek-o-hek-,* acesta era cuvântul pe care-l folosea adesea Halid când era ofticat că iar pierduse în fața Șchiopului, care juca din ce în ce mai bine și a cărui mână începea să semene cu un zar (pe degetele lui timpul imprimase mici dreptunghiuri). În astfel de momente, Halid își ieșea din fire, mai ales după ce trăgea două fumuri din cea de-a treia țigară cu iarba-minune și toată lumea începea să-l întrebe când naiba avea de gând să-și cumpere altă mașină, pentru că „hai, să fim cinstiți, Mercedes-ul ăla e un hârb bun de dat la fier vechi". „Numai eu hotărăsc ce și când o să cumpăr; de altfel, niciunul dintre voi nu merită un taxi mai bun decât rabla aia a mea, niciunul. Pentru că știți ce sunteți cu toții? Sunteți așa și-așa. Nici măcar nu puteți să-l bateți pe Șchiop la zaruri. Sunteți prea proști ca să puteți face diferența între lucruri."

Sunteți așa și-așa, ansa și-anșa, harcea-parcea, danga-langa, langa-danga." Astfel bombănea Halid tot restul serii. Cuvântul „așa și-așa" însemna pentru Halid ceva de genul: totul sau nimic.

De obicei, pe timp de vară, temperatura din ținutul Iwojen nu cobora sub 30 de grade ziua. Iar pe timp de iarnă, ai fi zis că norii și ploile torențiale au pus definitiv stăpânire pe pământ și nu mai au de gând să plece.

— Înțelegi ce spun, Șchiopule? Totul sau nimic, așa stă treaba pe-aici: oamenii fie vor totul, fie nu vor nimic. Și Halid spunea vorbele astea tot mai des către toți prietenii lui care se cărăbăneau care încotro: unul își încerca norocul cu pescuitul, altul pleca în nord, iar cel de-al treilea pleca pur și simplu. Regele șoselei șerpuitoare nu era singurul automobilist din ținut. Era, însă, singurul care se născuse în Iwojen și care știa pe toată lumea, și după prenume, și după numele de familie și după poreclă. Și tocmai el, Halid, deși avea grijă să nu-și insulte clienții, credea că locuitorii din Iwojen erau *hek-o-bek.* „Tare ciudați mai sunt oamenii de pe-aici, zicea Halid. Sunt într-o ureche. Dacă tu zici «cartofi», ei zic «fasole», dacă zici «fasole», ei zic «nu fasole, ceapă». E incredibil!” Dar Halid depindea de ei, așa că-și ținea gura. Pentru cinci dirhami de persoană îi ducea până la orașul F. de la graniță, nu mai departe. Nu putea din cauza permisului. Așa că acolo oamenii coborau, el întorcea taxiul, oprea motorul și aștepta până ce mașina era din nou plină cu pasageri care se întorceau în Iwojen.

F. fusese vreme de zeci de ani doar un sătuc de la graniță și în răstimpul a numai doi ani devenise un orășel în toată regula cu școli și cafenele. Acest oraș de la graniță era poarta de acces spre Melilliar, o mică enclavă plină de spanioli care nu știau și mai ales nu voiau să vorbească marocana și care vorbeau doar spaniola.

La vreo zece kilometri de orașul Melilliar se afla Al Mahala, un orășel de imigranți, ticsit cu case, case și iar case, printre care mai găseai înghesuite și câte un atelier foto, câte un magazin de mobilă, băcănii și măcelării cu carne de pui. Majoritatea locuitorilor din ținut care plecaseră „în Vest” își ridicaseră case în Al Mahala din franci, pesetas, coroane suedeze și guldeni, monedă forte, câștigați afară, căci dobânda era mică și, astfel, cursul de schimb, profitabil. Și de aceea foarte mulți oameni, în special comercianții, se plângeau de „imigranții autohtoni”. „Sunt aroganți, nesătui, se dau în spectacol și nu mai zic cum. Nu pot să-i sufăr nici în ruptul

capului”, zicea vărul lui Lamarat Minar, un băiat de treabă mai ales pentru că știa unde e unchiul. „Nu poate fi decât la Melilliar. Acolo-și rezolvă el problemele.” Și fără să-și piardă șirul, continua: „Vara nu mai ai loc să-ntorci de-atâția «străini», iar iarna e atâta liniște că până și copiii se joacă în voie pe stradă. Dar nu facem noi regulile, nu-i așa, vere Lamarat, aici totul e *hek-o-hek,* să știi.” Și totuși, cei din Al Mahala îi agreau pe „străini”, pentru că ei aduceau banii, organizau petreceri de nuntă, îi ajutau pe bărbații tineri să plece și pe femeile tinere să stea acasă pentru tot restul vieții, construiau case, apoi le demolau. Construiau moschei, așezau covoare înăuntru și table de scris, făceau copii, îi căsătoreau și rămâneau întru totul analfabeți până la moarte. Dar toată lumea îi iubea! Și ce frumoasă e iubirea când poți s-o cumperi, întrebați-l și pe Mosa cu prima ocazie când o să fie din nou pilit. Și când vărul era sincer – căci dacă era musai, era sincer cu plăcere – recunoștea și el că Al Mahala se născuse din pântecul „străinilor” și că sugea la sânul lor.

Și taximetristul se număra printre cei care câștigau bani grație „străinilor”. Mulți dintre cei care veneau în vizită prin ținut nu aveau permis de conducere și erau nevoiți să se bizuie pe Mercedesul și pe talentul lui de șofer. Dar în după-amiaza în care privirea taximetristului s-a oprit asupra unei mâini suspendate-n aer chiar în clipa când soarele se ridicase la o înălțime istorică și toată lumea, dar absolut toată lumea din ținut stătea în casă, adăpostită în încăperile răcoroase, în maghernițele pătrate, răspândite în toată regiunea în pâlcuri de câte cinci, taximetristul cu Mercedesul lui 208D (fabricat în 1978, importat din Belgia) care se îndrepta de-a lungul șoselei spre primul oraș mare din regiune, orașul de graniță F., și un băiat pe nume Lamarat erau singurii oameni pe care-i mai puteai găsi pe-afară. Când îl văzu pe Lamarat care trecea pe lângă o tufă de agave din apropierea vechiului izvor al spaniolilor, Halid nu-i dădu mai mult de 20 sau 21 de ani. Dar în ziua de azi vârsta nu mai spune absolut nimic, își zise taximetristul, pentru că altfel de ce un tânăr de 20 de ani ar merge pe șosea în direcția orașului de graniță F. Pe arșița cea mai aprigă din zi, săptămână, lună, an și, așa cum aveau să povestească mai târziu părinții, din ultimii 20 de ani? Când dai dovadă de o asemenea nesăbuință, atât de rar întâlnită în ținut,

înseamnă că ai o minte de copil.

Băiatul acela care părea să vină de nicăieri și să se-ndrepte spre niciunde pe șoseaua șerpuitoare a început să audă la un moment dat din spate zgomotul unui motor care se apropia tot mai mult. A întors capul și a văzut o mașină care venea cu viteză în direcția lui. Tânărul a rămas țintuit locului de uimire, căci nu se aștepta să mai fie cineva afară la ora aceea. Pentru locuitorii acelui ținut era pur și simplu prea cald în jurul prânzului ca să iasă afară. Tot drumul, cât urcase dinspre satul de pe malul mării, nu văzuse nici țipenie. Nici picior de om, găină sau șopârlă nu se ivise de prin curți, case sau de prin crăpăturile pereților. Faptul că mai îndrăznise cineva în afară de el să iasă afară pe o astfel de vreme și, *nota bene*, cu mașina, nu i se mai păru așa surprinzător când observă marcajul roșu de pe bara de protecție, semn că mașina care venea spre el era un taxi. Lamarat ridică mâna și, făcând doi pași înapoi, călcă dincolo de bordura șoselei încinse și atât de înguste. Șoferul văzu mâna ridicată, încetini mașina, își îndreptă oglinda, se opri și deschise portiera. După ce băiatul se urcă în mașină așezându-se în față, șoferul înțelese de ce se afla puștiul pe șosea la ora aceea. Chipul lui, hainele, felul în care salutase, felul în care se mișca, toate acestea arătau că e venit din nord.

Încă din clipa în care, coborând dealul, văzuse acea siluetă, taximetristul se întrebase ce căuta omul acela pe drum și mai ales pe un drum asfaltat. Mai întâi se gândi că are vedenii. Pe timp de arșiță, asfaltul proiecta reflexii, plăsmuind ființe stranii în aerul fierbinte și vibrant. N-are cum să fie un om, se gândi șoferul. Era ora una după-amiază, iar termometrul din mașina lui indica 70 de grade, ceea ce însemna că afară erau probabil vreo 40 de grade la umbră. Și pe astfel de condiții atmosferice (cu o umiditate de nouăzeci la sută, pe care Halid o simțea chiar pe pielea lui leoarcă de sudoare) nu ieșea nimeni afară din casă. Până și nebunii – de care nu ducea lipsă nici Iwojen – stăteau înăuntru. Așadar cine să fi fost oare nebunul acela care avusese curajul să se-arunce într-un cuptor? Oricine ar fi fost, îndrăzneala lui era vecină cu nebunia, din moment ce mergea pe un drum asfaltat și, așa cum știe toată lumea, asfaltul se încinge cel mai rău pe timp de vară.

O fi vreo fantomă, își zise Halid, apoi alungă imediat un astfel

de gând. Ei, doar nu m-am țicnit, sau cel puțin nu cred că m-am țicnit, filosofă el cu privirea ațintită la punctulețul acela care tremura în sus și-n jos pe valurile de căldură care emanau din asfalt. Preț de o clipă, Halid se gândi să accelereze ca să poată strivi fantoma dinaintea lui. Din fericire, nu-și duse gândul la îndeplinire, căci, pe măsură ce se apropia, fantoma căpăta contururi tot mai clare. Silueta aceea nedefinită se prefăcu în cele din urmă într-un omuleț. Iar omulețul se dovedi a fi un băiat care în mod sigur nu era din partea locului…

Balala în corzi

Șoferul auzea adeseori povești despre oameni pe care hașișul îi făcuse să-și piardă mințile, despre femei care, în noaptea cu numărul 27 din postul Ramadanului, fuseseră vizitate de bărbați necunoscuți, despre femeile de la oraș care veneau în număr tot mai mare din sud, cu piciorușele, poponețele și fofoloancele lor, femei despre care-i tot spuneau unii și alții că trebuie neapărat să se ducă să le vadă într-o zi, acolo, la Melilliar. Dar ceea ce auzi șoferul din gura lui Lamarat n-avea nici în clin, nici în mânecă cu toate lucrurile acestea. Că tânărul acesta sigur nu vorbea urât niciodată și se purta ireproșabil, taximetristul era absolut convins de asta pentru că Lamarat, așa cum spusese el însuși, locuia altundeva, hăăăt departe, într-o țară unde temperatura nu atingea niciodată asemenea cote, unde vorbele înfierbântate nu ajungeau niciodată la urechile lui, iar lascivitatea proprie zilelor de vară nu juca niciodată feste oamenilor. Cu alte cuvinte, o țară care nu-și dădea singură de furcă. În acest ținut privilegiat, Lamarat locuia într-un bloc din nordul Orașului de Susan și, pe vremea când era doar un copil mic și nevinovat, cea mai mare plăcere a lui era să șterpelească obiecte de la școală și să le aducă acasă – ați zis „ireproșabil”? Uneori, un set de creioane, alteori, o carte și, într-o zi, o cutie de cretă. La școală nimănui nu i se părea ceva grav, pentru că nimeni nu observa dispariția obiectelor. Și, oricum, își zicea băiatul, sunt destule creioane, cărți și cutii de cretă în clasa asta enormă, burdușită cu sute de mii de caiete și cel puțin tot atâtea creioane. Din când în când, visa să găsească cheia de la Walhalla școlarilor cleptomani.

Băiatul șterpelise pachetul de cretă, așa ca să nu-i ruginească mâna. Avea și-un cronometru, dar pe ăla nu-l șparlise. Nu fura din magazine. Sectorul acela de piață era terenul de lucru al unei adunături de bezmetici pentru care sportul favorit era să fure cât mai multe bile din magazinele de jucării, să le bage-n gură și apoi să fugă cât îi țineau picioarele. De cele mai multe ori, treaba mergea șnur; unii dintre colegii lui strânseseră atâtea bile, încât ar fi putut să-și deschidă buticuri și să primească la schimb ștrumfi, pirați, biluțe de metal violet, pantere roz. Dar lucrurile nu mergeau strună întotdeauna. Din când în când, câte un împătimit din ăsta

alerga prea repede, se împiedica în câte un panou publicitar, cădea și înghițea vreo zece bile. Uneori una dintre bile îi ajungea la plămâni, dar cele mai multe rămâneau înțepenite în esofag. Aveau loc așadar și accidente și de aceea băiatul nu se avânta niciodată în astfel de acte temerare. La școală nimeni nu observa incursiunile lui prin dulap și-n plus creioanele, poveștile Fraților Grimm și creta nu era nevoie să le bagi în gură. Era mai logic să le pui sub braț, sub haină sau în buzunar.

În fața blocului în care Lamarat locuia la etajul întâi împreună cu părinții și sora lui, era o alee care măsura în jur de 50 de metri. Cu creta șterpelită de la școală, băiatul desena o linie în dreptul ușii de la intrarea în imobil, de-a latul. Apoi se ducea în celălalt capăt al aleii și desena o altă linie, de aceeași lungime, după care începea să numere. Erau 128 de dale între cele două linii. Și dacă mai punea la socoteală și spațiile dintre dale în care creșteau ierburi, băiatul ajungea la frumosul număr de 129 de dale. Mișcarea următoare era s-o cheme pe soră-sa. „Rebeca, vino să vezi ce fac!” Fata scotea capul pe fereastră și striga: „Bine, monstrule, arată de ce ești în stare!” și-l privea cum se ducea în capul aleii, până la linia de start din dreptul ușii de la intrare, cum punea un picior pe linie și pe celălalt imediat în spate și, după ce se apleca ușor în față, pornea cronometrul. Apoi fugea până la celălalt capăt al lumii. La primul pas fugea ca o gâscă, la al doilea ca un măgar, la al treilea ca un cal și, când atingea viteza maximă, fugea gesticulând mai ceva decât toți demonii infernului, tot mai sus, tot mai vârtos, dând din picioare, agitându-și brațele, înainte și înapoi, în sus și-n jos, cu ochii închiși, ca să poată folosi energia clipitului pentru datul din picioare, plutind, țipând, spumegând nestăpânit, opintindu-se, învârtindu-se ca o sfârlează și gândindu-se în tot acest timp la cântecele pe care le învățase de la învățătorul lui, de la învățătoarea lui, de la învățători,

Ceata lui pițigoi
Trece mândră prin zăvoi,
Toți sunt luptători de soi,
Dai într-unul țipă doi!
Aoleu ce tărăboi,
Dai într-unul țipă doi!

sforțându-se din răsputeri, încercând să simtă înaintea ochilor punctul acela alb ca să-și amintească de ce face toate acestea, ca să poată deveni atletul la care visa: cel care câștigă medalia de aur. Și, când ajungea la linia de sosire, cu cronometrul aproape strivit în mână, se uita ce timp a scos – fusese cu o zecime de secundă mai rapid – și singurul lui gând era: trebuie să mai încerc o dată, să scot un timp și mai bun, cel mai bun, până la zero virgulă zero zero. Apoi făcea cale întoarsă de la linia de sosire la linia de start și se uita în urma lui ca să poată trezi din nou în el acel sentiment de mulțumire. Și scena se repeta, iar și iar. Până ce apunea soarele și liniile verticale desenate cu creta nu se mai distingeau în razele palide ale lunii, iar totul în jur devenea fantomatic și nu mai puteai deosebi nici măcar un fir de păr alb de unul negru.

Taximetristul care-l luase pe băiat din apropierea fântânii secate pe care ocupatorii spanioli o construiseră cu multă vreme în urmă – sau în orice caz, înainte să se fi născut el – nu intra niciodată cu mașina în sătucul acela înghesuit între coapsa muntelui în formă de calup de zahăr și vulva umedă a mării, pentru că nu se putea intra cu mașina acolo. Drumul care ducea spre sat era atât de îngust, atât de ciuruit de gropi și atât de abrupt (5), încât să încerci să intri acolo pe patru roți era o tentativă la fel de lipsită de sorți de izbândă ca aceea de a agăța o fată în Germania. Nu te împiedica nimeni să-ncerci, asumându-ți consecințele, dar până la urmă tot n-aveai să reușești.

Decizia de a opri să-l ia pe băiat n-avea să se soldeze cu vreo consecință gravă. Sau cel puțin așa credea șoferul. Era obișnuit să raționeze foarte practic, mai ales când se gândea la sine. De data asta judecase astfel: opresc să-l iau pe băiatul ăsta, îl duc la F., mă plătește cu trei doro (doro este denumirea locală pentru o jumătate de dirham) după care mă întorc să iau altă încărcătură. Așa cum făcuse chiar în dimineața aceea când îl transportase pe un alt locuitor din regiune către orașul F. De la graniță, precum făcuse de zeci de ani, ducând oameni dinspre și către orașul F. De la graniță. Tot ce trebuia să facă era să bage cheia în contact, să schimbe vitezele și să accelereze. Din când în când făceai plinul și-n rest trebuia doar să nu-ți complici viața prea mult. Așa gândea taximetristul nostru până

în după-amiaza aceea în care bambusul se veștejise din pricina arșiței.

Șoferul i-a făcut semn băiatului să urce, a băgat într-a-ntâia, apoi într-a doua și a pus o casetă. „Taximetriștii ăia țicniți ascultă tot timpul aceeași muzică, avea să-i zică o fată lui Lamarat ani de zile mai târziu. Toate melodiile sunt numai despre băutură, femei și mame. Numai asta vor să audă cocoșii ăia.” Lamarat știe acum că partea despre mame nu-i tocmai adevărată. Nu auzise decât o singură dată un cântec despre mame. Îl ascultase pe caseta taximetristului. Și când, pe la jumătatea melodiei, interpretul începuse să strige numele lui Allah cât îl ținea gura, Halid îl întrebase pe Lamarat ce mai face. Era întrebarea lui obișnuită pentru toți cei care urcau în taxiul lui. Întotdeauna trebuie să-l întrebi pe om ce mai face. Întrebi o femeie, întrebi un bărbat, îi întrebi pe părinți; te adresezi tuturor pe tonul care se cuvine și îi întrebi ce mai fac. Dar nu căuta niciodată să afli ce gândesc. Să nu cumva să faci asta vreodată.

Albinuțe și măicuțe

În țara de baștină a lui Lamarat puțini erau aceia care știau să-și țină gura așa de bine ca acesta. Lucrul ăsta îl mira chiar și pe el însuși atunci când, după fiecare duș, se privea în oglindă și, în timp ce ștergea oglinda aburită se gândea dintr-odată: aoleu, să știi c-așa e, ai dreptate, oglindă-oglinjoară: spune-mi cine oare e cel mai tăcut din țară? Nimeni altul decât mine, nu-i așa? Și-atunci, mândru de incapacitatea lui de a comunica, Lamarat își scria numele pe oglinda pe care se așternuse din nou aburul cu degetul său mijlociu, mare și dolofan: *L. cel Tăcut.*

Pleosc-pleosc, se auzi Rebeca cea Guralivă lovind cu mâinile în burta mamei (căci pe cât era Lamarat de scump la vorbă, pe atât era Rebeca de dezlegată la limbă încă de când se afla în pântecul matern). Acel pleosc-pleosc era un lucru extraordinar în sine, dar și mai extraordinar era că Lamarat, la vârsta lui de un an, auzise acel sunet în timp ce folosea abdomenul mămicii lui pe post de pernă în avion. „Psst, psst, auzi, smiorcăilă, ia spune, unde naiba mergem?” îl întrebase Rebeca (care nu împlinise nici șapte luni) pe fratele ei mai mare care, de când plecaseră din Touarirt, plângea și țipa întruna. Și asta cu toate că mama, încă din clipa când plecase din Touarirt și se urcase într-un taxi îndreptându-se spre un avion aflat în mijlocul deșertului, făcuse tot ce era în stare să facă o mamă pentru a-și liniști copilul (când mergeau pe lângă Muntele de Zahăr îl gâdilase pe Lamarat la subsuori, în timp ce așteptau taxiul se strâmbase la el ca să-l facă să râdă, în taxi îl lăsase să țipe până ce a adormit; în zona de tranzit a aeroportului Ouididiada își țuguiase buzele într-un sărut zgomotos, în toaleta de pe aeroport îl alăptase, în avion se dedicase unor acțiuni sportive cum ar fi să-l arunce-n aer apoi să-l prindă, o activitate de care Lamarat se plictisise repede și, drept urmare, îi înapoiase mamei sale laptele băut mai devreme, iar, la sosire, îl legănase duios). Dar în fața țipetelor tandrețea maternă fusese neputincioasă.

Și așa, țipând și pleoscăind – Lamarat țipa și Rebeca bătea de zor încercând să intre în contact cu fratele său („Psst, psst, frățioare, sunt aici, aici sub tine, idiotule, fraiere, surdule,

puțină atenție, pleosc-pleosc.”) –, cei doi păși împreună cu părinții lor într-o casă situată în centrul orașului pe care Rebeca a ghicit-o imediat după miros: „Miroase a… susan prăjit, vai de mine, ce mai pute.” Și-a început să-și mișt din nou mâinile prin apă, făcând cât mai multe valuri cu putință ca să-i atragă atenția lui Lamarat care începea să-și dea seama că se întâmpla ceva ciudat; dintr-odată s-a oprit din plânsete și țipete, și-a mișcat capul de la stânga la dreapta, de sus în jos, ca să vadă de unde venea sunetul acela din cauza căruia îi venea să facă pipi.

Singurul care nu observa nimic din pleoscăielile și din încercările Rebecăi de a atrage atenția era tatăl. El îi adusese la casa lor, unde își aflaseră căminul de acum înainte. „Voilà, e casa noastră, a voastră, a ta, Jamina. Aici e sufrageria, aici e dormitorul, fă-te comodă, frigiderul e plin și vezi să faci ceva de mâncare pentru diseară pentru că eu trebuie să mă duc la lucru.” Și zicând asta, trântise ușa în urma lui. „Așa, deci a plecat, își zise Rebeca și începu să lovească din nou în burta mamei ca s-o audă Lamarat… Hei, Lamarat, ești acolo? M-auzi, mă, prostănacule?” Și uite-așa, Lamarat, care nu putea încă să stea singur în picioare, s-a trezit singur cu o mamă căreia îi plăcea să doarmă până târziu, un tată care venea acasă abia când se făceau cartofii și o ființă micuță, care nu era încă bine definită și stătea cuibărită undeva între placentă și cordonul ombilical și încerca în zadar să-i atragă atenția. Astfel destinul lui glorios de jucător de „Nu te supăra, frate!” fusese înăbușit încă din fașă. Nu-i mai rămânea decât să se joace singur. De îndată ce a început să meargă în picioare, Lamarat se juca alergând prin casă: prin bucătărie, prin sufragerie, prin dormitor. Alergături interminabile (un fel de preambuluri) – care țineau zi și noapte. Și, în mod ciudat, tocmai tatăl, el care-l vedea cel mai puțin pe Lamarat, fu primul care observă că băiatul se schimbase de când veniseră în Olanda, că nu mai deschisese gura decât pentru a lua o lingură de griș cu lapte și, uneori, pentru o gură de aer atunci când nu mai putea respira pe nas.

— Măi, Jamina, nu înțeleg ce e cu copilul ăsta. A avut o naștere ciudată, are un nas coroiat cam bizar și-n plus, nici nu vorbește. Poți să-mi zici și mie ce se întâmplă cu el?

Iar mama, of, mama care se atașase tot mai mult de mașina

de spălat și de aragaz, răspundea fără să se sinchisească:

— Ei, se prostește și face pe clovnul (zicându-și în sine: „Are noroc, mai avea puțin și-i dădeam leșul la câini!”) și, cum spunea și maică-ta, parcă s-a născut sub o stea norocoasă.

— Așa-ți explici tu că nu mai zice nici pâs? Când eram în Touarirt țipa așa de tare, că trezea tot satul din somn.

— Nu știu ce să zic, spuse mama căreia i se părea că bărbatul ei începe s-o ia razna, numai Cel de Sus știe ce se întâmplă și să-ți bagi nasul în treburile altora e *baram,* așa că hai să nu mai vorbim despre asta și să ne așezăm la masă înainte să se fiarbă prea mult cartofii.

Și cu asta basta. Mama s-a ridicat de pe scaun ca să servească cartofii cu napi și chiftelele din carne de capră, în timp ce Rebeca (care avea cam șase luni) striga: „Hei, oameni buni, ar trebui să vă dați seama că e bulversat, foarte bulversat, și asta din cauza mea. Ștrengarul acesta mic vrea să știe cine scoate sunetele astea ciudate, pleosc-pleosc.”

Așa să fie? E posibil oare ca Lamarat să fi fost atât de impresionat de baletul acvatic al Rebecăi încât n-a mai scos o vorbă ca nu cumva să-i scape vreun sunet?

— Pff, haide, nu mă faceți să râd. Am douăzeci de ani de experiență cu plozii și vreau să vă spun un lucru: întotdeauna o să găsești un exemplar de genul „apele liniștite sunt adânci”. Dar când începi să cânți la chitară și să bați din palme, hop și-așa, ochii lor mititei se deschid larg, dar în afară de asta n-o să-i auzi vreo-; dată că scot vreun sunet. Învățătoarea lui Lamarat era drăguță și probabil că știa ea cum stau lucrurile pentru că spunea: „Stai să apară vreo fată prin preajmă și-o să vezi atunci cum Bob Marley al nostru (din motive necunoscute, mama nu voia să-i tundă părul) începe să zburde, ca de altfel și fetele. Îți dă impresia că se joacă cu ele, deși hoțomanul nu știe să numere nici până la zece.”

— E vremea să mergi la școală, îi spusese mama și-i pusese în mână o banană maronie și-l trimisese la școală alături de copilul vecinilor. Lamarat avea în clasă două gemene pentru care-i plăcea să se dea în spectacol la spalier. Fetele îi ziceau Trăsnitul, încă o poreclă care-i pune pe oameni pe piste false. Trăsnitul, așa-i spuneau când stătea atârnat de spalier cu capul în jos, brațele încrucișate și cu urechile roșii ca bulionul. Și când constata că gemenele se săturau de astfel de exerciții,

trecea imediat la altceva: mergea caraghios, scotea sunete de animale (elefanți, câini, dar specialitatea lui erau măgarii) și, bineînțeles, fetele îl provocau să joace leapșa. Pentru ele, se transforma în toate personajele pe care le doreau; dacă i-ar fi cerut, s-ar fi transformat chiar și într-o bucată de gresie. Și, în timp ce se maimuțărea cu fetele, se întreba adesea, în fiecare zi, în fiecare oră chiar: oare ele or știi ceva despre pleosc-pleosc? Of, doamne, cum să le explic, cum să le explic că e ceva, nu știu ce, care pleoscăie în capul meu? Cum pot să le fac să înțeleagă așa ceva? Dar lui Lamarat îi era greu să intre în contact cu cineva, mult mai greu decât să se bălăngăne pe un spalier, așa că a lăsat lucrurile cum erau și pleoscăitul acela care-l făcea să dea buzna la toaletă a rămas în lumea sa interioară.

Dar anii trec, te faci mare, ochii ți se deschid încet-încet și, în cele din urmă, gemenele pleacă, iar tu rămâi cu tine însuți și c-o ceată de ștrengari la fel de tăcuți ca tine, care au și ei aceeași claie de păr în cap și numără la fel de bine până la zece (unu, doi, șapte, nouă…) și care se lipesc unii de alții ca niște bucăți de magnet. Un magnet pe care într-o zi tatăl lor îl spărsese.

Odată cu magnetul i s-a rupt și apa mamei, făcând să se reverse un șuvoi nesfârșit, din care a răsărit o fetiță. „Ia uite-o pe micuță, noua locuitoare a Orașului de Susan.” Din ziua în care mama s-a întors de la spital (din camera cu vedere spre piscină) și i-a zis lui Lamarat: „Uite-o pe surioara ta, dă-i un pupic!”, băiatul a încetat să mai audă acele sunete, dar au început cicălelile. „Aoleu, prostovan mai ești.” „Băiețaș, ai grijă cum te porți, altfel îți scot ochii.” Din ziua în care Rebeca a apărut în sânul familiei Minar, cei doi copii nu s-au înțeles deloc. Pe de altă parte, viața devenise mai ușoară pentru că Lamarat putea să-i spună Rebecăi tot ce-avea pe suflet deși ea se prefăcea că n-are chef să audă toate aberațiile și trăncănelile pe care le debita el despre lumea de-afară din care ea nu apucase să vadă decât niște frânturi. Dar atunci când Lamarat, rămas fără suflu, voia să se oprească din vorbit, Rebeca îl implora să continue, să-i mai povestească mai departe despre mere acrișoare și bătrâne domnișoare: „Stai așa, domnul meu, că încă nu mi-ai spus tot, mai zi-mi despre femeile alea nebune.”

Hmm, deci cum a fost? A, da, nu vrusese să se ducă, dar știi cum e, prieteni noi, experiențe noi; împreună se simțeau mai puternici, limbile se dezlegau, la fel și mâinile, căci una dintre activitățile preferate ale lui Lamarat și ale prietenilor lui era să-și petreacă după-amiezile culegând mere acre de-a lungul canalului străjuit de meri sălbatici.

— E primăvară și știi că acum e sezonul merelor acre. Pentru o mână de mere nu trebuie decât să scuturi pomii sau să te urci în ei și să le culegi, dar altceva voiam eu să-ți spun, Rebeca: știi că există și alte religii decât a noastră?

— Aha, acum începi cu alte religii! Șoricelule, ține-ți lăbuțele acasă pentru că riști să rămâi fără ele dacă te-atingi de subiectul ăsta. Dar, ia zi, cum vine treaba asta cu alte religii?

Lamarat se ridică în picioare.

— Poți să crezi ori ba, spuse el destul de solemn, dar azi am intrat în contact cu alte religii.

— Deci așa. Mic, mic, dar îți dai aere! Semeni cu nebunul ăla, cum îl cheamă, Mosa, Gosa, Losa, alt mare palavragiu, dar, ia spune, ce știi tu despre alte religii?

În ochii surioarei lui care încerca să privească peste marginea patului, Lamarat vedea curiozitatea, una imensă chiar și astfel se hotărî s-o mai țină puțin pe jar.

— Cum să-ți zic, există tot soiul de religii. Azi, de exemplu, am dat peste religia creștinilor sau, mai precis, religia catolicilor.

— Mă, javră ce ești, nu-mi spune că te-ai convertit la altă religie! Ce-a făcut bunul nostru Profet de nu-ți mai place? Ia zi, ce-a făcut?

Lamarat era în stare să-și iasă rău din fire în fața unor acuzații fățișe, înțepături sau aluzii nerelevante:

— Poftim? Cine-a zis că m-am convertit? Tu nu vezi că bisericile de pe lângă noi sunt transformate în moschei? Cum să mă convertesc? Și, pe deasupra, adăugă el în șoaptă, a fost o greșeală din partea mea.

Rebeca nu pricepea o iotă, așa că îl întrebă:

— Atunci spune unde-ai fost, iezuitule, perfidule, răzvrătitule ce ești!

nu fusese departe, ci doar la câteva străzi mai încolo, pe malul canalului cu meri sălbatici și mere acre, de unde prietenii

îl duseseră cu ei de cealaltă parte a străzii: „Hai, vino, magnet în devenire ce ești, astăzi o să te punem în legătură cu o altă religie.”

Trebuie spus de la bun început că religia cealaltă era străveche, de parcă exista de-o veșnicie. Trei bătrânele așezate în semicerc le făcură semn celor zece băieței să se așeze fiecare pe câte un scaun. Cele trei bătrânele împărțiră fiecare câte o carte, iar cea de-a treia bătrânică împărți una-n plus. Lamarat primi cea de-a patra carte. „În cartea mea, la mijloc, era o broască într-un helești”, îi spuse Lamarat surorii sale.

— Numai o broască? Pfu, în canalele din Touarirt sunt cu miile.

— Da, așa e, dar tu de unde știi? Dar, în fine, fiecare avea câte o broască în mijlocul cărții și când și-au deschis cărțile și femeile, au găsit și ele câte o broască, deci, în total, erau 13 broaște așezate-n rând și în semicerc. Iar broasca cea mare din mijloc a tras mai în față un pupitru pe care se afla o foaie mare de hârtie și a spus: „Dragi băieți, acum o să cântăm.” Ceea ce-am și făcut. Broasca mare din stânga bătea măsura – unu-doi-trei-patru – ca și broasca cea mare din dreapta care-și mișca mâinile-n sus și-n jos, în sus și-n jos, în timp ce broasca din mijloc urmărea cu degetul de la stânga la dreapta cuvintele de pe foaie, iar noi orăcăiam din toți rărunchii…

— Și după ce s-a terminat psalmul, cum te-ai simțit când ai ieșit din cameră? Ca și cum ai fi renăscut? Hai, spune drept, șoricelule.

— Nici vorbă. Am ușchit-o repede pentru că mi se făcuse o frică de moarte.

Șoricel șiret ce ești, se gândi Rebeca și-l lăsă să divagheze despre măicuțe și cănile de cacao cu lapte, brioșele cu migdale, pâinea și vinul pe care le primiseră la sfârșit cele 12 broaște rămase.

În scurtă vreme, o mulțime de oameni căzură pradă religiei pe capete, apoi, într-o bună zi, așa cum era de așteptat (și cum îi prevestise Rebeca lui Lamarat: „O să vezi tu, mâine, poimâine o să te trimită la una dintre școlile alea, cum le zice, unde se recită rugăciuni după mărgele), tatăl se întoarse într-adevăr acasă cu niște mărgele în mâna stângă și, după ce rosti în gura mare un *salam alecum,* spuse următoarele cuvinte magice:

„Doamnelor și domnilor (vorbea ca și cum ar fi fost într-o cafenea), e vremea să aducem puțin Islamul în casa asta, ce mama mă-sii! De azi înainte, o să schimbăm câteva lucruri.” Pe lângă faptul că pe perete a fost agățat un *lomia,* un calendar pentru rugăciune, și că a fost cumpărată o ditamai cartea de rugăciuni, schimbările mai includeau și trimiterea silită a lui Lamarat la o școală islamică pentru a studia Coranul.

Era vorba de o serie de lecții ținute în străfundurile ascunse ale unei moschei care odinioară, cu mult înainte de apariția contracepției, a copiilor cu malformații cauzate de talidomidă și a concedierii masive a necredincioșilor (deveniți astfel din nou credincioși), fusese o biserică. Lecțiile despre Coran aveau loc miercurea, sâmbăta și duminica. Tatăl spera că profesorii de acolo îl vor convinge pe Lamarat de importanța Islamului pentru el și pentru ceilalți colegi de clasă și că-l vor învăța câteva sure din Coran. Lamarat ajunse într-un mediu complet necunoscut lui (și, pe deasupra, își mai bătea joc de el și mucoasa aia care învăța cum să alerge prin casă și striga: „Lamarat o să și-o ia pe coajă, Lamarat o să și-o ia pe coajă ole, ole” în timp ce el pleca de-acasă pentru prima zi de școală, având cu sine o tăbliță și o cretă.)

Băiatul nu mai văzuse-n viața lui pe cineva care-și băga frunze de mentă-n nas și, *nota bene,* era vorba chiar de profesor. Rebecăi iar nu-i venea să creadă: „Frunze de mentă-n nas, hai, fugi de-aici!” Nu mai văzuse niciodată un băiețel cu un nas turtit căruia din când în când îi plăcea să-și omoare timpul – mai ales duminica, atunci când plictiseala ajungea la culme – scobindu-se meticulos în nas și făcând biluțe din mucii uscați pe care apoi le păstra în bancă. Apoi își petrecea tot restul zilei trăgând aer adânc pe nas ca să aibă îndeajuns de mulți muci pentru alte biluțe. La sfârșitul orelor, puștiul își strângea recolta și o modela într-o bilă enormă pe care-o înfuleca dintr-o înghițitură (iar Rebecăi nu-i venea deloc greu să creadă așa ceva: „Floare la ureche, ce mare lucru, asta fac și eu de multe ori!”). Un alt băiat avea minunatul obicei ca, la începutul lecției, să-și bage mâna în chiloți și să-și plimbe degetul de-a lungul crăpăturii dintre fese și apoi, luându-și un aer nevinovat, își trecea degetul pe sub nasul colegilor. Nu că sala de clasă ar fi fost prea frumos mirositoare: 30,40 și uneori chiar 60 de copii, fetele pe un rând și băieții pe alt rând, stăteau înghesuiți

într-o încăpere care nu măsura mai mult de șase metri lungime și cinci lățime. Uneori, Lamarat trebuia să se ducă la toaletă și-i cerea voie profesorului. Era singurul cuvânt pe care-l știa în arabă: *mirhad.* De cele mai multe ori, i se îngăduia. Baia era la etaj, lângă intrarea în sala de rugăciune unde, din câte auzise, încăpeau peste 2 000 de oameni. În schimb, în toaletă nu intra decât o persoană în condiții decente. De fapt, băiatul se ducea la toaletă doar dacă avea neapărat nevoie și știa că nu se poate abține până acasă. Poate că vi se pare o prostie, dar asta e pentru că nu știți cum stăteau lucrurile în realitate. Toaleta consta dintr-o gaură-n podea înconjurată de o bordură albă. Era un closet turcesc îmbrăcat în sute de plăci de faianță albă ca să dea impresia de igienă. De obicei faianța era plină de sus până jos de rahat care ajunsese acolo fie prin simpla mânjire a pereților, fie prin mâzgălirea lor sau fusese aplicat ca o tușă energică pe o pânză. Uneori puteai să descifrezi chiar o inscripție din rahat, ca un fel de graffiti ieșit din mâna unui artist stângaci. Într-un colț erau îngrămădite role de hârtie igienică ieftină (Bas van der Heijden, 10 bucăți la 0,89 guldeni), dar puteai găsi role de hârtie și pe podea, lipite de gresie cu rahatul credincioșilor în devenire care se aflau jos, în subsolul umed, psalmodiind în timp ce Lamarat era sus și încerca să iasă din baie cât mai neîntinat cu putință. Apoi băiatul se întorcea în clasă, unde profesorul scria pe tabla șubredă o sură pe care elevii trebuiau să o copieze și să o învețe pe de rost. Așa se desfășurau orele în clasele mici. Mai era, de asemenea, un profesor care-i învăța cum să-și facă abluțiunea rituală și cum să se roage. Cu un băț sub braț, profesorul le arăta cum să se-ncline spre nord, de câte ori trebuiau să se-aplece și să sărute pământul, iar la sfârșit îi învăța să-și pună mâna dreaptă pe genunchi, să-și ridice un deget în aer și să-l rotească iar și iar (iar reacția Rebecăi când a auzit cum se desfășura o lecție a fost: „Pff, și asta-i tot ce vă învață acolo? Halal școală!”). Lui Lamarat ritualul i se părea frumos și îi făcea plăcere să imite gesturile profesorului, doar că nu prea avea timp să exerseze singur pentru că ora următoare erau ascultați la oral. În fiecare după-amiază, la sfârșitul lecțiilor, toți elevii erau ascultați. Uneori însă nu erau ascultați sau, foarte rar, erau ascultați doar câțiva, totul depindea de toanele profesorului. Dacă erau ascultați dintr-o sură, toți copiii de pe un rând trebuiau să se

așeze în coloană în spatele profesorului. Mai întâi băieții, apoi fetele sau, uneori, mai întâi fetele mai mici și apoi băieții. Iar alteori, nici una, nici alta, totul după bunul plac al dascălului. Cel căruia-i venea rândul să spună lecția trebuia să recite repede, clar și fără să se bâlbâie. Dacă nu erau îndeplinite aceste criterii, învățăcelului i se spunea să-ntindă mâna. Să vezi bătaie! Bățul care stătuse toată ziua sub brațul profesorului își îndeplinea acum sarcina lovind, într-un ritm susținut, mânușele nătărăilor.

Ceva nu era-n regulă cu bețele alea. Nu erau întotdeauna din lemn. Uneori erau două tuburi de neon legate cu scotch, alteori era un băț care avea în vârf o bucată de furtun. Marele avantaj al bățului cu furtun era raza lui de acțiune. Puteai să prelungești vârful furtunului cât de mult voiai și puteai să-i lovești astfel și pe elevii care stăteau pe ultimul rând sau la perete, la care nu puteai să ajungi cu mâna sau cu un băț obișnuit. Mânuit cu îndemânare, furtunul te lovea peste ceafă, iar veninul roșiatic îți pătrundea lent în tot corpul, de-a lungul vertebrelor cervicale și al întregii coloane vertebrale. Era așadar un obiect foarte util și foarte practic. Câțiva profesori foloseau o riglă, chestie care lui Lamarat i se părea mai umană. Rigla lovea palma într-adevăr, dar, grație lățimii, durerea se răspândea uniform și devenea astfel mai suportabilă. Nu toată lumea împărtășea dragostea asta pentru riglă, pentru că de multe ori primeai drept completare și niscaiva scatoalce.

Câteva cuvinte despre profesori (Rebecăi îi plăceau cel mai mult poveștile astea): așadar era unul care umbla cu frunze de mentă-n nas ca să nu răcească. Mai era unul care stătea îmbrăcat cu haina de piele în timpul orelor. Altul nu făcea lecția decât pentru fiu-său care era așezat în fundul clasei și care, agățat de pupitru, se legăna încoace și-ncolo și era ferm hotărât să-și bage Coranul în cap. Ceea ce i-a și reușit. În timp ce restul elevilor au fost pedepsiți de profesor, fiul a fost trimis în Arabia Saudită.

— Măi, da' școala aia a voastră e de pomină, i-a zis Rebeca lui Lamarat după ce-a terminat de povestit despre moschee. Abia aștept să mă duc și eu să văd cum e.

— Tu n-ai voie să te duci la moschee; bărbatul care-o să te ia de nevastă o să te-nvețe religie cu vârf și-ndesat, i-a zis tatăl privind-o cu un rânjet fals. Și Rebeca crescu cu convingerea că

e obligată ca, într-o bună zi, să-și unească soarta cu a unui bărbat.

Discuțiile dintre Rebeca și Lamarat deveniră din ce în mai puțin profunde, mai puțin prolixe, mai puțin coerente. La un moment dat, totul deveni ca la început, iar Lamarat nu mai auzi nimic decât, cel mult, din când în când câte un pleosc-pleosc.

Exact același pleosc-pleosc ca al mării. Marea unde Rebeca își dăruise toată ființa, inima și chiar ficatul și unde îi șoptise lui Mosa în timp ce dormea: „Orice lucru aduce cu sine alt lucru/ orice întâmplare duce la altă întâmplare, știi bine” și „O să fie bine pentru că te iubesc”. Dar poate că mă pripesc. Haideți să vedem întâi dacă sunt destule scaune pentru invitați.

Reduceri la scaunele de grădină

Aflat în continuare în taxi, pe drumul spre Al Mahala, cu gândul la lista celor pe care trebuia să-i caute – Amunir Șchiopul și vărul de la bazar, doi oameni care poate știau unde se afla Mosa –, Lamarat îi zise dintr-odată lui Halid: „Am probleme acum, o să am în curând alte probleme și, pe deasupra, am probleme și în sat. Știi ceva, când ai probleme e ca la un ospăț de nuntă: la un moment dat constați că nu mai poți să-nghiți nimic.

„Oare ce probleme poate avea răzgâiatul ăsta în afară de copii care vorbesc și lecțiile despre Coran?" se întrebă Halid mirat.

— Și despre ce probleme e vorba? întrebă el.

— Mă îngrijorez din cauza scaunelor de grădină, zise Lamarat, apoi râse și mai râse o dată și zise: mi-e teamă că scaunele alea pe care le-a luat tata, 33 mai exact, în ideea ca invitații o să mănânce mai confortabil așa, decât stând pe jos, dar tare mi-e teamă că până în clipa asta toate scaunele alea s-au dus.

— Fii mai explicit, Oracolule din Touarirt, zise Halid iritat.

— Cred că e clar ce vreau să zic: ca să spun sincer, scaunele alea pe care le-a adus tata sunt de proastă calitate, din plastic subțire. M-am așezat și eu pe ele și crede-mă, cum m-am așezat, picioarele au și început să se-ndoaie.

— Și ce-ți pasă ție de scaunele de grădină, fie ele bune sau stricate? Acolo unde alții văd cartofi, tu vezi fasole, înțelegi au ba?

— Chestia e că scaunele alea au costat o avere și asta te doare, te doare rău. Simți durerea în coapse și-n cap și până și urechile încep să-ți țiuie la gândul că viitorul bărbat al fiicei tale și-a luat tălpășița și totodată s-a dus pe apa sâmbetei și o mare parte din averea ta, înțelegi ce vreau să spun?

Firește că Halid n-ar putea să înțeleagă valoarea acelor scaune, dragă Lamarat, gândește-te puțin că de-asta ai cap. De unde să știe el că taică-tău a bătut țara-n lung și-n lat după niște scaune de grădină ca lumea, din plastic alb, bune pentru invitați? „Așază-te, Sidi, știi cât de mult te iubesc eu pe tine, căci am trecut prin atâtea împreună. Îți doresc să te-ajute Dumnezeu să trăiești mulți ani la fel de fericiți. Dar, ia spune,

cum ți se par scaunele astea?…” Cum să înțeleagă Halid așa ceva? Ca să înțeleagă ar trebui să-i arăți unde locuiești, de unde-ai plecat cu un microbuz spre îndepărtatele tale meleaguri natale și cum ai călătorit cu cele 33 de scaune dintre care unul s-a rupt încă de pe drum când tatăl s-a gândit să-l încerce („Ia să vedem noi dacă-și merită banii!”) și, oprind lângă o benzinărie Total, la câțiva kilometri de Dijon, a luat unul din tetrapozii ăia și aproape că s-a aruncat asupra lui cu trupul său vânjos. Și atunci, trosc, a cedat un picior și s-a rupt, după care s-au rupt și celelalte trei picioare. „Doamne ajută să fi fost numai ăsta defect din fabrică și să nu se-ntâmple la fel și cu celelalte.”

Dar și cu restul scaunelor s-a întâmplat la fel. (Da, exact, chiar în timpul nunții: invitații s-au prăbușit cu scaunele unul după altul și, până la căderea serii, ajunseseră să stea cu toții pe jos, după cum era și obiceiul străvechi. „Ei, zise bunicul vorbind de sus, ați văzut ce pățiți dacă vreți să vă împotriviți tradiției? Uite că acum stați din nou cu fundul pe jos.”) Dar tatăl n-avea de unde să știe că se va întâmpla așa când se uita cum își încarcă prietenii și vecinii lor scaunele în microbuze, cum transportau zeci de scaune în regatele lor pe patru roți. Își umpleau mașinile până la refuz cu zeci de scaune, sute de scaune, mii de scaune. „Facem o faptă bună; e pentru cei care încă mai stau pe jos, pentru părinții noștri, frații noștri, surorile noastre care n-au decât pietrișul rece pentru a-și încălzi fundul, în vreme ce noi, aici, în Germania, ne uităm neputincioși cum se strică tineretul de la atâtea feluri de scaune: șezlonguri, scaune turnante, scaune de birou, scaune auto și chiar scaune din barurile de noapte. E bine să duci niște scaune acasă, e bine pentru lumea de acolo – adio dureri de spate, adio hernii, ce fericiți o să mai fie săracii, nu e pur și simplu fan-tas-tic? Astfel turuiau întruna vânzătorii de scaune.

Dar de unde veneau toți acei oameni? Apăruseră ca din senin, la fel ca și abureala lor publicitară plină de tupeu care răzbătea printre rânduri. Erau niște tineri dezghețați la minte și buni de gură care, de îndată ce adulmecau pe undeva mirosul banilor (dosiți prin toate ungherele sufrageriilor), nu se sfiau să meargă din ușă-n ușă – „Unde vezi un portbagaj pe o mașină, sigur găsești și un client *1′* învățau câteva formule ca să-și poată face și mai ușor intrarea – „Dacă mai faci și niște

plecăciuni, comunicarea merge strună!”. Spre exemplu, într-o zi Lamarat i-a deschis unui tânăr – Floris-Jan, poți să-mi zici Fior – care avea o sumedenie de scaune-n spinare și care i s-a adresat astfel:

— *Salam alecum, keene bak vie dhar!*

— Poate-ți închipui tu că eu vorbesc araba, zise Lamarat cu voce tare, dar să știi că nu-nțeleg o iotă din ce spui.

— Ei, atunci: *ehlel ye sehlel ouid wewesch e mis n tefkecht* (în traducere liberă din berberă: bună ziua, pot să vorbesc cu tatăl tău, fiu născut dintr-o porție bună de ură?). Cu berberii trebuia să fii un pic mai dur, altfel nu scoteai nimic de la ei, așa-nvățase Floris.

— Ce doriți, domnule? întrebă tatăl care venise la ușă auzind accentul ciudat al străinului.

— Nu contează ce vreau eu, dar din fericire pentru mine și totodată pentru toată lumea știu foarte bine ce doriți dumneavoastră. Am de vânzare scaune de grădină, domnule, și dacă doriți, vă pot oferi și cafea Van Nelle sau Sim Orange, dar pentru moment scaunele de grădină sunt sectorul de piață de care mă ocup.

— Mulțumim, dar n-avem nevoie de nimic, zise Lamarat și plecă de la ușă, lăsându-l pe taică-său să se uite la scaune și să asculte glumele și balivernele lui Floris-Jan.

— Poți să-mi spui Fior, iar eu am să-ți zic Abu Bakker, îmi permiți să te tutuiesc, nu-i așa? În orice caz, ce vă ofer eu aici, zise el împingând un scaun de grădină în față, e un scaun absolut unic, cum n-o să mai găsiți nicăieri. De ce? Adică vreți să știți de ce sunt scaunele astea mai speciale decât cele ale concurenței? Diferența e că eu te-nțeleg, Ali, și știu că-n Marococo ăla, casele sunt foarte mici, întunecoase cu acoperișuri din țiglă; toată lumea știe că astfel de locuințe nu sunt încăpătoare, *ergo* – sper că nu te deranjează că zic *ergo* – într-un astfel de mediu chiar și un singur scaun de grădină ocupă prea mult spațiu. Dar, stai fără grijă, pentru că scaunele astea au o formă ergonomică și sunt mult mai ușor de strâns decât cele ale concurenței. Scaunele astea se curăță ușor – cu puțină apă și săpun – ceea ce e un mare avantaj într-o zonă unde nisipul intră peste tot și unde gospodinele spală trotuarul în fiecare dimineață, împreună cu fetele lor. Ali, să știi că eu îmi cunosc clienții. Și, evident, argumentul-cheie: confortul!

Stai liniștit, dragă Ali, în căzile astea sută la sută olandeze, până și nevastă-ta cu fundul ei cât o șaorma o să aibă parte de tot spațiul și confortul necesare pentru cele două ghiulele ale ei – dacă nu cumva cele două ghiulele s-au contopit deja într-una singură. Mai ai loc să-ți vâri puțica? O să se simtă ca o prințesă pe o saltea fără niciun bob de mazăre sub ea, dacă-nțelegi ce vreau să spun, Ali, sau poate tu nu citești povești? În fine, ca să-ncheiem, pentru că nu ești singurul client de pe planetă: ia spune, îl iei sau nu, dragă Ali?

Tatăl a cumpărat scaunele de grădină, impresionat la culme de ușurința cu care „se punea în locul lui" tânărul acela isteț care purta o cravată cu Donald Duck și pantofi cu găurele. Când intră din nou în sufragerie târând după el ciurucurile pe care le cumpărase, tatăl își strigă nevasta: „Scumpo, n-o să-ți vină să crezi ce mi s-a întâmplat: chiar acum câteva clipe a fost la ușa noastră un băiat care părea venit direct din Iwojen."

Niciodată nu mai trecuseră prin ghetou așa de mulți vânzători de scaune de grădină și niciodată nu mai fusese cererea de scaune de grădină așa de mare ca-n anul acela în care bambusul se veștejise de atâta arșiță. Firește că în fiecare an era câte un produs aflat la mare căutare printre turiști. Cu un an în urmă făcuse furori frigiderul, cu doi ani în urmă fusese în vogă mașina de gătit. Anul acesta lumea se omora după scaunul de grădină. Nicicând nu mai migraseră așa departe atâtea scaune de grădină, în câteva săptămâni, patria proprietarilor de microbuze avea să fie inundată de scaune albe de plastic cumpărate de la Leen Bakker, Makro sau din talciocurile unde prețul unui scaun de grădină (vechi de trei ani, fără zgârieturi) atinseseră culmi nebănuite în săptămânile precedente. Lumea cumpăra scaune cu atâta aviditate isterică încât în scurt timp riscai să nu mai găsești nimic pe piață. Vecinilor li se părea scandalos. Magazinele universale și cele de grădinărit se vedeau nevoite să refuze zeci de clienți care hotărâseră să renunțe la vacanță și să cumpere în schimb un nou set de scaune de grădină. Exodul scaunelor care așteptau plecarea așezate cu picioarele-n sus sub prelata portbagajelor atinsese cote așa de mari încât Asociația pentru Protecția Consumatorilor se întreba într-un articol până unde va merge toată povestea asta și ce se va întâmpla cu oamenii care vor avea nevoie urgentă de scaune de grădină. Dar cei care-și

cumpăraseră deja scaune nu se sinchiseau câtuși de puțin; regretau doar că nu puteau lua cu ei și mai multe scaune. Dar din moment ce problema fusese dezbătută la știrile de la ora 8, tatăl fiului luase deja o măsură de precauție. Băiatul avea să-și petreacă noaptea de dinaintea plecării de veghe în mașină, ca să nu le permită vecinilor invidioși să dea la o parte prelata și să înșface scaunele.

Așa că în seara dinaintea plecării, tatăl îl trimise pe Lamarat să stea în mașină. Strigă la el pe tonul cel mai firesc, din pragul bucătăriei unde se afla împreună cu nevasta și discuta despre nunta care se apropia. Și mama și tata erau stăpâniți de aceleași îndoieli, lucru neobișnuit, căci Lamarat știa foarte bine că părinții lui rareori cădeau de acord asupra vreunui lucru. Mama nu voia nici în ruptul capului să plece cu microbuzul portocaliu marca Mercedes pe care-l cumpărase tata. Nu-i plăcea portocaliul. Și, pe deasupra, nu-i ceruse nimeni părerea în momentul cumpărării. Într-adevăr, nu-i ceruse nimeni părerea și asta pentru că tatăl găsise un chilipir și trebuise să se miște repede. Prea repede ca să mai aibă timp să ceară părerea unei femei. În timp ce tatăl vorbea tare în bucătărie și privea cum mâinile înroșite de hena ale nevestei sale făceau chiftele, modelându-le în formă de mingi de golf și adăugând o mână de ierburi aromatice, Lamarat încerca să înțeleagă de unde venea aversiunea părinților lui pentru nuntă. Tatălui i se părea că viitorul soț n-avea cum să se-nsoare în sătucul acela de pe coasta Muntelui de Zahăr. Cine naiba era nebun să vină până acolo? Și, ridicând un deget în aer, ca și cum ar fi vorbit cu frate-său, tatăl începu să explice cu o voce aspră, gâtuită de enervare, că era o alegere foarte proastă; mai întâi pentru că satul, aflat la 20 de kilometri de Al Mahala, era prea departe de oraș, acolo unde locuiau majoritatea rudelor; apoi pentru că era greu accesibil și deci nu se preta la organizarea unei nunți. Mama aruncă una câte una chiftelele în ulei – *hole-in-one,* constată Lamarat – dădu din cap aprobator, își sumese mânecile rochiei și spuse: „Cine vrea să vină din Al Mahala trebuie să meargă cu mașina pe șoseaua aia sinuoasă, unde până și un măgar riscă să facă o entorsă, și trebuie să se strecoare printre dealuri și să traverseze pădurea. O să facă cineva asta? Poate doar vreun fraier.”

— Niște fraieri ca noi, zise tatăl. Cred că numai noi o să ne-

nvârtim pe-acolo prin casă ca să dăm impresia că e totul în regulă.

— Întocmai. Să știi că nu-mi surâde să fac asta de dragul lui frate-tău, zise mama. Apoi se opri din treabă, reglă hota la treapta a treia pentru că-n bucătărie începuse să miroasă rău a ulei de măsline (El Ouzzania, *made in Marocco,* 9,95 guldeni sticla, cu excepția unor eventuale modificări de preț). Știi ce cred eu? spuse ea.

— Ia spune, Mina, zise tatăl ușor în zeflemea (îi zicea întotdeauna Mina neveste-sii când vorbea neîntrebată).

— Cred că frate-tău și-a pus în capul lui sec să ne joace o farsă, înțelegi ce vreau să spun sau nu? Deoarece știe că dacă se-nsoară cu fata noastră o să ne rămână îndatorat pentru tot restul zilelor lui nenorocite, așa că se răzbună puțin pe noi și ne pune să ne rupem picioarele pe drumul ăla plin de pietre și bolovani care duce la Touarirt. Nu numai că vrea să te jecmănească de bani, dar vrea să-ți tragă și-un șut în fund și să nu-mi zici acum că-s eu nesuferită.

Tatăl n-avu nimic de zis. Luă o furculiță din sertar, o băgă în tigaie și-apoi o scoase înfiptă într-o chifteluță maronie pe care o-nfulecă și zise cu gura plină:

— Nu contează ce cred eu.

Nu peste multă vreme, cam după cinci, șase ore, plecară odihniți și cu burta plină în țara lui pac-pac-pac-zi-și-noapte-tot-călare.

Dacă vrei să ai scandal în familie...

Lui Lamarat nu-i plăcea nunta la care venise, îi spuse el lui Halid. Lui Lamarat nu-i plăcea în special mâncarea de la nuntă. Nu-i plăcea să mănânce cap de miel și mațe, dar nu despre asta era vorba, cu toate că ținu să-i spună lui Halid:

— După două înghițituri dintr-o falcă de miel, nu mai pot să bag nimic în gură. Iar castroanele alea cu mațe sunt așa de năclăite-n grăsime!

Lamarat nu putea s-o sufere pe maică-sa, pentru că se dădea cu tot felul de parfumuri ciudate care puțeau îngrozitor. Lamarat nu putea s-o sufere nici pe soră-sa, care puțea și mai rău și care, încă de când venise pe lume – și chiar mai dinainte –, nu-și ținea gura o clipă. Rebeca mirosea a un amestec de Chanel No. 5 cu Anai's Anai's de la Cacharel în care mai fusese strivită și-o banană pe deasupra.

Lamarat (care acum își ațintise privirea asupra mării care se zărea printre dealuri) habar n-avea cum erau nunțile pe vremuri, când fetele plecau pe furiș de la nuntă și el le pătrundea cu schimbătorul lui de viteze chiar între buzele fierbinți, larg deschise ale piersicuței lor, din ce în ce mai repede până când ele-i șopteau cu o voce teribil de senzuală: „Trage-mi-o pe la spate, te rog, o facem mai târziu prin față." „Scroafă ce ești, îi zicea Halid printre dinți, Dumnezeu ți-a dat gaura aia ca să te căci, nu ca să te fuți!" și-apoi își trăgea repede pantalonii pe el. „Nu-mi trebuie una ca tine!" Îi mai zicea el și-o trimitea la plimbare.

Ce altceva putea să-i mai povestească? Că, de exemplu, atunci când însurățeii au ajuns acasă, mama mirelui le-a dat să guste miere și să bea un pahar cu apă. Mare lucru nu era de văzut. Dacă nu punem la socoteală o mână de fete bătrâne care toată ziua bună ziua băteau într-o tobă până li se înroșeau degetele.

Taică-său, în schimb, nu-i făcea nicio problemă. Cânta în gura mare împreună cu alți vreo sută de nuntași și se simțea mai bine ca niciodată. Uitase de bere, de femei și de cârnații de porc cu care se-ndopase până atunci, uitase de toate, mai puțin de dispariția fratelui său, mirele.

Băiatul n-avea deloc poftă să mănânce chiftele de miel. Soră-

sa, în schimb, mâncă vreo 20 de chiftele în acea seară. Cu pâine, nu oricum.

Băiatul avea sarcina să se plimbe cu platoul de migdale din camera femeilor în camera bărbaților și invers. Și cu fistic pentru soră-sa care mâncase deja jumătate de kilogram, bob cu bob.

Băiatul avea, de asemenea, sarcina să-i conducă pe cei mici să facă pipi în spatele casei, printre cactuși, în cuibușorul iubirii dintre tată și mamă.

Tot Lamarat trebuia să stea cu ochii pe cei care coborau pe Muntele de Zahăr. La fiecare cinci minute, maică-sa îi mai aducea câte un copil de mână. Lamarat se urcase pe o piatră care-i servea drept post de observație și scruta orizontul pe deasupra smochinilor și rodiilor. „Nu cred că mai vine cineva, dar mai rămâi puțin aici și, dacă vrei, du și copilul ăsta până jos la cactuși.” Mama părea să fi uitat că era vorba de un loc sfânt.

Lamarat văzu că nu mai vine nimeni și se duse cumințel să-i spună maică-sii, fără însă a mai aminti că niciun copil nu făcuse pipi.

Băiatul servea și drept mesager. Așa că a fost trimis să-i zică unchiului său să vină-n camera bărbaților ca să dea mâna cu câțiva invitați. Când plecă după unchiul său, maică-sa îi dădu să țină-n mână o ceașcă de ceai. Mama se fâțâia de colo-colo prin curtea interioară și ba era ocupată cu pregătirea cărnii, ba era ocupată să-și laude casa din Al Mahala. Când îi dădu ceașca de ceai lui Lamarat, începu să laude ceaiul făcut de ea. Apoi începu să-l laude pe Lamarat: „S-a născut cu o lună mai devreme, dar când te uiți la el n-ai zice, nu-i așa?” spunea mama, stârnind în rândul femeilor din jur un șir zgomotos de binecuvântări și urări.

Băiatul se duse-n camera unde trebuia să fie de obicei unchiul său, aceeași cameră în care-l născuse pe el puturoasa de maică-sa. Lui Lamarat aproape că-i sări inima din piept. În mod cu totul inexplicabil, unchiul dispăruse din camera lui, iar după cinci minute Lamarat își dădu seama că unchiul dispăruse și din casă. „Acum înțelegi? îl întrebă băiatul pe Halid. L-am căutat peste tot, printre rândurile de cactuși, printre smochini, dar nimic, se făcuse nevăzut mai ceva ca marele Houdini. Incredibil!” „Poate că s-a dus să se ușureze printre cactuși și nimeni n-a observat.” Băiatul nu zise nimic. Orice e posibil, se

gândi Halid în timp ce luă precaut un viraj în viteza a doua. Mama, tata, bunicul, bunica și sora – draga de ea – nu știau încă nimic. Cât despre Lamarat, el rămăsese-n picioare în curtea interioară, cu ceașca de ceai în mână și se uita la maică-sa și la femeile adunate acolo care continuau să răspândească-n jur mirosul parfumurilor din Melilliar. Ele nu știau ce se întâmplase, n-aveau de unde să știe, erau prea ocupate să-l bârfească pe viitorul soț. Așadar nimeni nu bănuia nimic. Lamarat intră din nou și dădu pe gât ceașca de ceai.

Apoi ieși afară cu intenția de a-i spune maică-sii că unchiul dispăruse. Mama-i luă ceașca din mână și, punând-o în chiuveta de plastic plină cu apă cu detergent, zise: „Aha, i-a fost sete, băiatului! Mai vrea o ceașcă, băiatul?” La auzul acestei întrebări, Lamarat ezită mai întâi, după care șovăi și mai tare și-n cele din urmă refuză. Tânărul se duse atunci să-i spună lui taică-său pentru că știa că maică-sa o să explodeze la auzul veștii, o să se prăbușească, iar pielea ei va absorbi tot parfumul din jur și va muri asfixiată. (Măcar ar fi scăpat de mirosul ăla, dar nu era frumos să gândești așa.) Pe deasupra, dacă-i dădea de știre mai întâi maică-sii, toate femeile din curtea interioară aveau să afle imediat și aveau să se sperie asemenea unei turme de capre la vederea unui șarpe.

Înăuntrul casei, în camera bărbaților paharele treceau din mână în mână, iar mâinile treceau de la un platou la altul. În toate paharele rămăseseră frunze de ceai. De pe tavanul brăzdat de crăpături se desprinse o muscă care începu să bâzâie în jurul unui pahar. E o artă să prinzi muște, își zise băiatul. Cu zece ani în urmă, unchiul său îl învățase într-o zi o șmecherie. De fapt, două.

Cum se prind muștele: după ce ți-ai terminat de băut ceaiul, pui paharul pe masă. Muștele se așază pe pahar, apoi intră în interior. Atunci, cu viteza unei muște – sau chiar mai repede –, trebuie să-ntorci paharul cu gura-n jos. Și astfel prinzi nu știu câte muște pe zi.

În ziua nunții fuseseră invitate multe muște. Așa că Lamarat ar fi trebuit să aibă multe pahare și multe mâini ca să poată prinde toată acea puzderie de insecte. De aceea, poate că era mai adecvată situației cealaltă metodă de prins muște: chestia cu bătutul din palme. Bunăoară, ai o muscă-n cameră. Pui mâinile pe picioare. Musca se așază pe masă. Îți apropii

palmele la vreo zece centimetri deasupra mustei și apoi le cobori încet. Musca zboară și atunci tu bați din palme. Cu multă convingere. Ca și cum ai fi la teatru. Și gata, ai omorât musca.

Poate că ar fi cel mai bine să le zic mamei și celorlalte femei să ridice brațele, se gândi băiatul. Și-atunci, mirosul care se va degaja astfel din subsuorile lor umede mirosind a Dior sau a vreo imitație ar fi de-ajuns ca să provoace un genocid scurt, dar masiv în rândul acestor vietăți nedorite care zboară pretutindeni și nicăieri.

Băiatul nu-i povesti șoferului treaba cu mușchii și cu subsuorile. Dar îi spuse că ieșise pe urmă din casă, evitând culoarul care ducea spre taică-său, și se așezase în spatele zidului, de cealaltă parte a cactușilor, dându-și seama că dispariția mirelui era o mare belea.

— Și, lucru bizar, aveam senzația că eu eram unchi-meu, că duceam pe umeri povara faptei lui. Cred că aș simți la fel dacă s-ar îmbolnăvi tata sau dacă mama și-ar rupe un picior. Chiar dacă n-aș vrea, tot aș simți că eu sunt cel care stă la pat sau care are mâna într-o eșarfă.

Apoi Lamarat se ridică cu inima cât un purice și se duse-n camera bărbaților, unde-i făcu semn lui taică-său să vină după el afară.

Și-acum o să joc rolul tatălui care ascultă cum îi debitează fiu-său rapid o telegramă zicând: „Unchiul stop a plecat stop nu e în casă stop sigur stop am căutat peste tot stop ce e de făcut stop.” Și pe urmă încă o dată ca să nu existe vreun dubiu: „UNCHIUL A PLECAT STOP STOP STOP ÎNȚELEGI STOP SAU NU STOP.” Dar tatăl nu înțelese. Deși știa multe cântece din vremea burlăciei lui, iar unul avea chiar un titlu sugestiv: „Dacă vrei scandal cu familia, mărită-te cu mine!”

Dacă vrei scandal cu familia,
mărită-te cu mine, mărită-te cu mine.
Dacă vrei scandal cu familia,
mărită-te cu mine, mărită-te cu mine.

Și tatălui începu să-i vină încet-încet în minte acest cântec, dar se opri brusc în clipa-n care toate conexiunile lui cerebrale se scurtcircuitară și urechile i se-nroșiră ca focul:

— Ce tot spui? Sper că nu-ți arde de glume, te rog să nu te ții de glume că altfel… altfel…

— Nu glumesc deloc, tată. A plecat, a dispărut, s-a cărat, a șters-o.

Firește că tatăl înțelegea, înțelegea așa de bine, încât îi venea să danseze, să cânte:

Dacă vrei scandal cu familia,
mărită-te cu mine, mărită-te cu mine.
Dacă vrei scandal cu familia,
mărită-te cu mine, mărită-te cu mine.

Tatăl, în pielea căruia am intrat și noi pentru moment, încercă să găsească repede cea mai bună cale de a face cât mai multe lucruri într-un timp cât mai scurt cu putință, astfel încât nimeni altcineva în afară de el, fiu-său și Dumnezeu să nu afle mai mult decât știau ei acum.

Și ce-ai de gând să faci (hai să ne mutăm puțin în mintea băiatului pentru că e destul de distractiv ce gândește și el), să te-mbraci în Moș Crăciun, să țopăi prin curtea interioară bătând într-o tobă sau să te cocoți pe un taburet ca să spui niște bancuri de prin partea locului?

Dar ca să-nțelegem cu-adevărat ce s-a întâmplat trebuie să ne întoarcem cu treizeci de ani în urmă, pe vremea când tata a plecat din Touarirt, ținutul Iwojen. Să ne întoarcem în momentul în care tatăl se afla pe drumul spre orașul de graniță F., pentru ca de-acolo să ia un taxi spre Al Mahala, iar mai apoi să ia un autobuz spre aeroportul Ouididiada, unde era un avion care ducea o mulțime de oameni într-o altă țară după care se întorcea și o lua de la capăt.

Vorbăreț cum e de felul lui, taximetristul Halid Hârbul Șoselelor (ceva mai tânăr pe vremea aia, dar cu dantura aflată deja într-o avansată stare de degradare) îi zise atunci tânărului tată:

— Hm, și zi așa, pleci în Germania!

— E frumos în Germania, răspunse tata. E plin de verdeață și găsești de lucru peste tot. Chiar dacă ești olog, tot îți găsesc ei ceva de muncă.

— Hm, și zi așa, pleci în Germania, zise Halid.

— O să fie bine-n Germania, așa mi-au promis și cine nu-și ține promisiunile față de mine mănâncă bătaie.

— Hm, și zi așa, pleci în Germania, zise Halid.

— O să fie țara mea de-acum înainte. E o țară bună. Dacă muncești mult, poți să ai bani, să reușești în viață. Mi s-a scârbit să tot joc mereu „Nu te supăra, frate!”, mi s-a scârbit să muncesc pe trei parale, doar mă cunoști, vreau să arăt de ce sunt în stare și să mă asigur că băieții mei n-or să-și piardă vremea dând cu zarul prin cafenele.

— Hm, și zi așa, pleci în Germania, zise Halid.

— Da, plec în Germania, plecăm în Germania și într-o bună zi or să vină și copiii mei în Germania să vadă unde a lucrat tatăl lor, în furnale, în abatoare sau zgârie-nori. Or să fie mândri de mine. O să-i trimit acolo ca să nu uite ce-am făcut eu pentru ei.

— Carevasăzică pleci în Germania, zise Halid pentru ultima oară, odată ajunși în orașul de graniță F.

Tata, care era încă tânăr pe vremea aceea, coborî din taxi și se căută prin buzunare după 5 dirhami.

— Numai puțin, Halid, pusesem o bancnotă pe undeva, și zicând asta se scotoci prin buzunarele de la pantaloni.

Și, zi așa, pleci în Germania, își zise Halid în sinea lui, dar nu știi nici măcar unde ți-ai pus banii, prostule!

— Numai o clipă, domnule taximetrist, e pe-aici pe undeva, îmi amintesc foarte bine că am pus-o în buzunar, să am de taxi.

Până la urmă, tatăl găsi bancnota pe undeva. Nu-și mai amintea de mult unde anume, în momentul în care el și fiu-său rămăseseră uitându-se lung unul la altul, dar ceea ce-i spusese Halid atunci nu i se șterse niciodată din memorie: „Data viitoare, în Germania sau pe oriunde te-oi duce, încearcă să ai mereu banii la îndemână, altfel o să-și închipuie lumea că ești vreun prăpădit de la țară.”

— Fir-ar să fie, că bine zici, încuviințase tatăl trântind ușa.

Taximetristul și-a întors mașina spre Iwojen și i-a mai dat un ultim sfat tatălui, înainte de a călca pedala accelerației, zicându-i pe geam:

— În locul tău m-aș duce-n Olanda!

Treizeci de ani mai târziu, sfatul taximetristului îi reveni în minte ca o minge lovită isteric; niciodată nu mai simțise tatăl ca atunci nevoia să aibă bani în buzunar, bani la îndemână, în buzunarul pantalonilor. Scoase cu mâna dreaptă din buzunarul

stâng o bancnotă de 100 de dirhami. „Ține” (asta e ceea ce se cheamă la îndemână, se gândi Lamarat) zise tatăl punându-i hârtia-n mână, „pentru taxi”.

— Tată, ce vrei să spui?

— Ce dracu’ crezi că vreau să zic? Du-te și caută-l pe unchiul tău! Ai venit?!

— Păi unde e? Unde să-l caut?

— Nu-mi pasă unde e! Oriunde-ar fi, te duci acum imediat să-l cauți. Gata cu vorba, hai, du-te, du-te, du-te!

Și plecă Lamarat în căutare și nu învinse pe nimeni și nimic, dar îl aduse pe unchiul său înapoi. Beat mort și, după cât se vedea, sictirit de viață.

Le deschise ușa bunica

Și acum că Lamarat l-a găsit pe cel pe care îl căuta, e vremea să povestim ce s-a întâmplat în răstimpul scurs de la venirea familiei Minar și nuntă. E vorba de exact șapte zile, dintre care cinci au fost petrecute la Al Mahala, la 20 de kilometri de satul cu Muntele de Zahăr, la vreo 10 kilometri de orașul de graniță F. Și la mai puțin de 10 kilometri de Melilliar unde ajunsese familia Minar. În opt ore, un vas dintr-un port din sudul Spaniei îi adusese – pe tata, pe mama, pe băiat și pe surioara lui – într-un alt port spaniol din nordul țării de unde veneau și mai vin încă multe mătuși, pac!, pac!, pac!, cu revolverele lor.

Plecaseră cu o seară înainte din portul Escorial, petrecuseră noaptea în cabine dotate cu dușuri și debarcaseră dimineața, ca scoși din cutie. Cu excepția microbuzului portocaliu Mercedes 207D, erau cu toții curați pe cât e omenește posibil. Pe deasupra, mama luase un prosop de pe vas, așa cum lua și fiu-său creioane de la școală, doar că mama pusese prosopul într-o pungă de plastic. Acest prosop avea să fie folosit mai târziu la nuntă pentru învelirea unui calup de zahăr. Băiatul n-o văzuse pe maică-sa luând prosopul. Îl văzuse, în schimb, pe bunică-său care-i aștepta în dimineața aceea aproape de debarcaderul unde acosta feribotul Transmediterrania.

Lamarat îl zări pe bunică-său într-o mare de oameni care-și așteptau rudele nădăjduind că vor primi cadouri și vor auzi povești interesante. Cadourile erau felurite. Cei care veneau din nord aduceau unt. Ca să se asigure că untul o să reziste la căldură pe tot parcursul drumului prin Franța și de-a lungul coastei Spaniei, rudele venite în vizită foloseau găleți de cinci litri unde puneau untul cumpărat de pe la ferme (în polderele din jurul orașelor Gouda, Bleiswijk, Berkel și Delft erau o mulțime de fermieri care le vindeau pe nimica toată lactate și vite – oi și uneori câte o vacă – acelor bărboși, îmbrăcați în pantaloni viu colorați de la C&A), apoi duceau gălețile la vreun prieten măcelar din vecinătate care le păstra la frigider (fără să ceară vreun sfanț în schimb, dar bombănind nemulțumit uneori pentru că ocupau mult spațiu) până ce posesorii lor plecau acasă în vacanță. Dar aduceau și alte cadouri: camere video, televizoare, biciclete și – foarte la modă în vara aceea – scaune de grădină. De obicei ca să le ofere pur și simplu. Dar uneori și

ca să le vândă: anumiți bărbați (și anumite femei hiperactive) goleau toate talciocurile, magazinele second-hand și târgurile în căutarea mărfii pe care puteau s-o revândă la un preț bun în talciocurile din sud. Unii aduceau mașini pe care nu le mai luau înapoi, chit că taxele de import erau mari. Alții aduceau bani și alții își aduceau fiul sau fiica sau uneori chiar fiul *și* fiica ca să-i lase acolo, de unde veneau să-i ia felurite rude de la oraș.

Tatăl băiatului care ajunsese în port în acea dimineață și se uita după taică-său (pe care fiu-său îl văzuse imediat) adusese și el ceva: și anume, dorința lui de a organiza și finanța nunta fratelui său mai mic.

Mașinile ieșeau de pe platforma feribotului una câte una, mergând în coloană și croindu-și drum prin cordonul de oameni. Din când în când, cineva se desprindea din mulțime sărind în fața vreunei mașini. Oamenii se recunosc imediat, e impresionant, se gândea Lamarat. Uneori, șoferul oprea mașina și cobora ca să-și îmbrățișeze și să-și sărute tatăl sau nepotul sau altă rudă cu atâta patimă, încât ai fi zis că vor să se lângă din cap până-n picioare. Și probabil că unii dintre ei chiar ar fi făcut-o dacă vameșii spanioli nu le-ar fi ordonat să înceteze cu efuziunile sentimentale și să avanseze pentru că mai erau multe alte persoane cu mașina care așteptau să-și vadă rudele fără mașină.

Mașina familiei Minar, proaspăt ieșită de pe rampa metalică, abia dacă apucase să facă doi metri pe pământul Africii de Nord, când un omuleț care semăna cu bunicul își făcu loc prin zidul de oameni care așteptau și se repezi spre ei. Bunicul își ridică poalele *djelabbei* și sări în mașină lângă Lamarat, izbucnind în râs și mișcându-se cu o agilitate uimitoare. Figura lui te făcea să te gândești la un clovn: avea două urechi ca niște foi de varză, un cap mic, era uscățiv și râdea cu gura până la urechi. Bunicule, bunicule, uite, am ajuns în sfârșit! Limbile se dezlegară imediat și Lamarat se pomeni copleșit de o cacofonie dezlânată, un du-te-vino de vorbe și urări de bun venit, printre care bunicul nu uita să dea și indicații asupra drumului. Traversară orașul Melilliar, trecură de o intersecție, apoi se văzură nevoiți să se alăture unei coloane imense. Între timp, bunicul împărțise sărutările de rigoare din care își primi și Lamarat porția – bătrânul mirosea a săpun de lavandă și a ulei de măsline și părea că nu s-a schimbat deloc în cei zece ani.

Zece ani, exact atât trecuseră de când băiatul venise ultima oară în țara lui natală și parcă de-atunci încoace bunicul refuzase să mai îmbătrânească. Numai cutele verticale care-i brăzdau chipul păreau ceva mai pronunțate, dar dispăreau imediat când râdea (și râdea mai tot timpul).

— Ce bine c-ați venit, să v-ajute Dumnezeu!

— Ce mai e pe-acasă? întrebă tatăl lui Lamarat.

Cuvintele bunicului țâșniră pe la nasul lui Lamarat:

— Suntem bine cu toții, și bunica, și soră-ta, și eu.

— Și față palidă ce face?

— A fost ieri acasă. A zis că marea e calmă și m-a întrebat la ce oră ajungeți.

— E acasă acum?

— Nu, a plecat iar. Așa face mereu, vine o dată la două săptămâni, cumpără ce are de cumpărat, își vizitează prietenii, trece pe la noi și pe urmă dispare imediat, nici n-apuci să-ți dai seama. Să știi c-avem multe de adus în sat, fiule. Un generator cu motorină pentru lumină, farfurii, platouri, sticle de limonadă și bineînțeles, cel mai important, trebuie să cumpărăm oi și să le tăiem…

Și bunicul îi tot dădea înainte, înșirând lista cu ce mai trebuia cumpărat și probabil c-ar mai fi ținut-o așa minute bune dacă tatăl nu l-ar fi întrerupt cu oarecare brutalitate:

— Cât costă animalele?

— N-aveți noroc, sunt mai scumpe acum.

— Bănuiam eu c-o să fie așa, mormăi tatăl, bănuiam. Ori de câte ori era supărat sau îl frământa ceva – cum ar fi de exemplu, cât trebuia să plătească pentru zece oi – își mijea ochii și strângea din buze, iar chipul lui devenea o imensă grimasă. Avea o figură aspră și în astfel de momente semăna cu Bert din Sesame Street, devenit adult peste noapte.

Băiatul încerca să se poarte ca și cum ar fi fost și el interesat de subiect. Stătea între bunic și tată și urmărea cuvintele rostite când de unul, când de altul, așa cum încearcă publicul să urmărească mingea la un meci de tenis. Din când în când se scărpina-n cap și-și ștergea broboanele de sudoare care i se formaseră pe frunte fără să-și dea seama. Fir-ar să fie, ce cald era, și parcă numai el își dădea seama că e cald. Poate fiindcă i se făcuse sete încă de când ajunseseră la țărm. Cu o privire însetată, băiatul se întoarse către taică-său.

De câțiva ani buni, taică-său începuse să chelească. Era de așteptat ca părul să continue să-i cadă până nu mai rămânea deloc, iar tatăl să-și lase să crească părul de pe obraji. După vreun an de zile, avea să se-ncheie „Operațiunea Barba” și tot ce-i mai rămânea de făcut ar fi fost să-și cumpere niște mătănii, să spună rugăciuni, să-nvețe pe de rost câteva sure și să plece-n pelerinaj. Poate că ăsta avea să fie destinul tatălui: să se adapteze în funcție de cantitatea de păr de pe corp.

Băiatul se scărpină din nou în cap. Își dădea seama că taică-său e supărat chiar din felul în care stătea pe scaun. Tatăl își asumase răspunderea pentru organizarea nunții și trebuia să dea bani din propriul buzunar. Dar n-avea de ales, pentru că fără el nu se făcea nunta.

Coada la vamă se micșora tot mai mult. În microbuz, bunicul povestea în continuare ce se mai întâmplase pe acasă, având grijă să prezinte noutățile sub forma unor mici bârfe, ușor de reținut, în vreme ce afară se formase un cortegiu de femei care cerșeau ținându-și copiii în cârcă și bărbați tineri care fugeau de la o mașină la alta agitând nervos în mâini formulare și pixuri roase cu dinții. Majoritatea femeilor erau tinere și-și țineau copiii îmbrăcați în ceva ce aducea foarte mult cu niște cearșafuri rupte, în grupuri de câte trei sau patru, treceau de la o mașină la alta, întinzând mâinile în timp ce se uitau rugător în ochii surorilor lor: „Hei, tu, Fatima care vii din nordul plin de aur, nu te preface că nu mă vezi, știu că mă vezi, doar n-o să mă trimiți cu mâinile goale la cealaltă mașină? La alte mașini unde femeile îmi vor da ceva?” Majoritatea femeilor din mașini cedau în fața acestui apel sfâșietor la adresa milosteniei lor și le întindeau membrelor acelui ordin al cerșetorilor câte o mână de mărunțiș și uneori niște prosoape folosite pe drum. Cerșetoarele nu refuzau nimic. Luau banii și-i puneau sub caftanul alb sau verde, iar prosoapele, care adeseori erau pline de pete de ulei de la conservele de ton, le puneau în geantă. Și tot așa, trecând de la o mașină la alta, ajunseră în cele din urmă și la mașina familiei Minar. „Să nu le dai nimic”, zise bunicul când cerșetoarele erau la câteva mașini de ei. „De ce oare?” se întrebă băiatul. „Femeile alea duc în spate păpuși, nu copii. Când termină cu cerșitul se duc acasă, își leapădă zdrențele de pe ele și-și pun caftane noi.” Cuvintele bunicului nu prea avură efect asupra nurorii sale, căci, imediat ce femeile

se apropiară de ea, bunul samaritean care zăcea în ea scoase mâna pe fereastră și le aruncă un prosop. Era un prosop albastru cu margine albă *(macle în China)* care fusese cumpărat din Olanda. Lamarat se uită la maică-sa dând din cap mustrător. După cât se vedea, mama se simțea jenată de generozitatea ei neobișnuită și-i răspunse cu un râs de școlăriță. Cohortele pestrițe de cerșetoare își continuară drumul printre mașini și imediat după ele își făcu apariția o gașcă de băieți îmbrăcați în blugi și cămăși de vâscoză, cu brațele doldora de formulare. „Dați-mi pașapoartele!” zise bunicul. Fără să scoată o vorbă, tata îi înmână pașapoartele, pe care bunicul le dădu la rândul lui tânărului care stătea lângă mașină cu privirea ațintită la biroul vamal. „Îți completează fișa, documentul care atestă c-ai intrat în țară. Lasă-l pe el să se ocupe ca să trecem mai repede prin vamă.” Tânărul care le luă pașapoartele nu arăta prea ferchezuit. Era neras și avea globii oculari atât de roșii, încât păreau infectați. Firește c-ai putea să-ți completezi și singur fișa, oricine poate, își zise Lamarat în gând, dar, în schimbul câtorva dirhami, băieții ăștia te remorchează și te trec mai repede vama fără să mai fie nevoie să aștepți. Tânărul scria mărunt și nervos, erau probabil caractere arabe. Le înapoie formularul și le spuse că o să revină când vor ajunge la vamă. Apoi mai trecură două ore, răstimp în care setea lui Lamarat se înteți, iar coada se micșoră.

Pe la ora prânzului se apropiară de vamă. De-a lungul coloanei de mașini era un du-te-vino de oameni. Pe marginea drumului, Lamarat văzu un grup de bărbați îmbrăcați în blugi care stăteau așezați pe navete de bere și găleți întoarse cu fundul în sus. Mai întâi crezu că e vorba de un spot publicitar, dar când se apropie cu mașina văzu că erau oameni adevărați. Bărbații aveau la picioare sau țineau în mâini câte o cutie sau câte o sticlă în care se afla un deliciu spumos. Ai fi zis că întregul Amstel li se revărsa printre degete și le curgea la picioare. Din când în când, se ridica vreunul în picioare, își punea cutia de bere pe jos, voia să spună ceva, dar nu-și mai amintea exact ce și se așeza la loc lăsându-l pe următorul să se ridice. Tot mai mulți spectatori se uitau pe ferestrele mașinilor la compatrioții lor care, aflați la porțile patriei, își dădeau mâna cu Bachus. Părea o formă de provocare. Doar câțiva metri mai

încolo, de cealaltă parte a graniței, pentru același delict s-ar fi trezit probabil cu maxilarul dislocat. Și ce credeți că voia să facă Lamarat? Voia să coboare din mașină ca să intre și el în jocul lor de-a stai jos, ridică-te, așază-te la loc. Și asta pentru că-i era sete. Dacă apă n-avea, măcar bere; dacă bere n-avea, măcar să se joace sau în orice caz să facă vreun lucru ca să treacă mai repede timpul și să uite de așteptare. Dar în acel moment, insul cu barba în curs de apariție lăsă frâna de mână și intrară în vamă. Asemenea unui drăcușor ivit dintr-o cutie cu surprize, tânărul cu pașapoartele se înființă lângă microbuz. Și – incredibil! – îi ordonă tatălui să-l urmeze la biroul vamal. „Mă lași pe mine să vorbesc, ține pașapoartele și, a, da, era să uit, ia-ți portofelul cu tine.”

După ce se târgui și obținu ștampila, tatăl își închise portofelul, coborî frâna de mână și trecu frontiera patriei.

Iuhuuu, am ajuns în sfârșit, își zise Lamarat în sinea lui. Și acum ce urmează-n continuare? Praf, măgari pe-o parte a drumului și de cealaltă parte camioane care se îndreaptă anevoios spre Melilliar. Oră de vârf în Iwojen, toată lumea claxonează – Tiii! Tiii! Tiii! – de ce nu te miști, prostule, mă-ta e curvă, fii-ta e curvă, conduci ca o cizmă!

Pe lângă mașinile blocate-n trafic trec puștani de genul celor care joacă seara „Nu te supăra, frate!” și care au în mână cartușe de țigări și cântă-n cor: „Casawinstonbest, Casawinstonbest, Casawinstonbest, trei feluri diferite de țigări și să știți că dacă vreți Marlboro, mă duc să iau de la cafenea, așteptați puțin, nu, nu vi le vând mai scump, să v-aduc și-o sticlă de Sim Orange sau altceva?” Dar cei care nu fumează, cărora nu le e sete, ce fac? Se descurcă și fără și mai vorbesc de una, de alta, despre vreme, carne și unt, câini și pisici. Adică despre nimic. Așa cum fac și tatăl cu bunicul. Nunta-n sus, nunta-n jos, s-o facem aici, s-o facem acolo, nu, nu vrea și pace bună. Și mașina mai dă un colț. Lume bună, tare cald mai e!

În sfârșit, pe șosea. Mai e mult mult mult? Lamarat vede pe marginea drumului băieți așezați pe pietre, în spatele unor grămezi de găleți negre pline cu fructe de cactus, galbene, roșii și verzi. Dă-mi câțiva dirhami și poți să iei toată găleata. Uită-te pe fundul găleții să vezi dacă nu-s fructe stricate. Lui Lamarat îi plăceau fructele de cactus, cel puțin așa susținea maică-sa. „Dar ai grijă să nu te-nțepi, sunt țepi și pe-afară și în interior,

fiule. Dă-le încoace, ți le cojesc eu.” De la prea multe fructe de cactus riscai să te-mbolnăvești. Se pare că puteau să-ți blocheze intestinul gros și să-ți împiedice defecația. Odinioară, cu zece ani în urmă, când bunica-l vedea pe Lamarat că înfulecă mai multe fructe deodată, îl avertiza mereu agitând în aer pumnul: „Măi, puiule, vezi că astea nu-s alune, ai grijă câte mănânci că acum începe să te doară burta.”

Toată lumea voia să știe ce mai face bunica. „Bine, zise bunicul, bătrâna Fatma e bine.” Și tot vorbind despre bunica și bunicul, despre măgari și cai, pietre și raze de soare, după un viraj la dreapta, intrară în sfârșit în oraș. După alte câteva viraje, tatăl zise: „Aici e. Am ajuns.” Și atunci Lamarat a văzut pentru prima oară și probabil și pentru ultima următoarele lucruri:

O casă albastră, învăluită în negura zorilor, cu primele raze de soare mângâind acoperișul. Peste drum, un băiat trecea peste pragul ușii cu o butelie de gaz, mișcându-se cu greutate ca și cum ar fi fost fixat de podea cu lipici instant. La ferestrele cu obloane se zăreau grilaje de fier. Casa avea două etaje, așa cum văzuse Lamarat deja în pozele pe care le ținea tatăl în mână în acel moment. Un pas mic pentru un antreprenor – oare câte case mai construise în Al Mahala: o sută, o mie, zece mii? – dar un pas mare pentru tată – oare cât îi plătise antreprenorului: o sută de mii, un milion, o sută de milioane de dirhami devalorizați de inflație?

Tatăl coborî primul din mașină, urmat de Lamarat, de surioara lui și de mama. (Bunicul se furișase cumva, scăpând de la numărătoare.) Ochii, spinările, picioarele se mișcau de la stânga la dreapta și de sus în jos. Sora lui Lamarat făcu o demonstrație în *slow motion* a unui șut aplicat în zidul roz bombon al casei: la jumătatea distanței dintre sol și zid piciorul ei drept rămase suspendat în aer și păru că se mișcă cu încetinitorul, iar în cele din urmă atinse zidul. „Casa e clădită pe cinci piloni.” „Știu, răspunse tata, solul nu era destul de rezistent.” „Da, parcă așa mi-au zis și mie. Așadar, cel de-al cincilea pilon e chiar în mijlocul casei.” „Știam deja, spuse tata mirat, ce vrei să zici cu asta?” Bunicul își netezi încă o dată straiul și se îndreptă spre ușa de fier. Mozaicul și zugrăveala încep să se scorojească, Dumnezeu știe de ce.” Și după ce

bunicul mai apucă să rostească aceste cuvinte, ușa se deschise încet.

Le deschise bunica.

Șoferul de taxi dădu aprobator din cap.

Putem începe

Acea frumoasă casă, înălțată atât de exemplar la umbra copacilor, are de fapt niște hibe. Uitați-vă puțin la ea, de sus până jos. Chiar în clipa asta, cimentul care acoperă toate colțurile și ungherele se fărâmițează în ritm susținut. Umezeala pătrunde prin pereți și tot mai multe crăpături brăzdează tencuiala de pe tavan, în timp ce dalele care alcătuiesc podeaua se sparg una câte una. Casa e aproape covârșită de crăpături și fisuri.

Nu-ți face griji, tăticule: angajează oameni și pune-i să repare unde e nevoie înainte să fie prea târziu, înainte să se prăvălească toată șandramaua complet dărăpănată. De casă se alege praful, se fărâmițează în ritm alert. Și nimeni nu intervine; nimeni nu poate interveni. Bunicul și bunica fac oare ceva în acest sens? Nici vorbă! Dorm duși în timp ce casa se năruie în liniște. Și cel de-al cincilea pilon al casei a fost ridicat primul sau ultimul? Asta numai Mosa știe. Dar, în orice caz, zugrăveala de pe el se scorojește tot mai mult pe zi ce trece. Se pare că fundația n-a fost turnată cum trebuie. De pe conductele de canalizare se curăță cuprul și blatul din bucătărie e mâncat de carii. Familia Minar va locui vreme de câteva săptămâni într-o casă care se rumegă singură din interior, fără să observe nimeni. Cu excepția unui singur om… și întru câtva a bunicului. Ah, Mosa, banditule, pe unde umbli? Sunt aici, aici, în satul de la malul mării; aici e răcoare, sunt 22 de grade și briza ușoară a mării îmi mângâie creștetul. Nu veniți încoace? A, te referi la casă? Vrei să știi ce se-ntâmplă cu casa? Păi, cum să-ți zic, să știi că betonul se strică, mai ales prin părțile astea și nu prea ai ce să-i faci, dar nu contează, trandafirii se ofilesc, casele se prăbușesc, dar iubirea noastră rămâne. Și mai e ceva: v-am văzut când ați venit. Era noapte, dar, dintre rândurile de cactuși din spatele casei am văzut cum se apropie de țărm vaporul cu aburi. Știam că sunteți la bord. Și dintr-odată mi-am amintit de bani… Banii pentru casă, atâția bani… Da, mi se mai întâmplă și mie să mă zăpăcesc și toată lumea te păcălește la cursul de schimb, chiar și eu, mai ales eu. Dar hai să lăsăm asta, avem altele pe cap acum. Nunta, nunta și iar nunta.

Și în timp ce Mosa stătea de unul singur și fuma o țigară la Touarirt, în casa din Al Mahala era veselie mare în seara aceea:

în sfârșit, erau acasă. „Haide, haide, așezați-vă!” le zise bunica în timp ce-i poftea să intre într-o încăpere mică de lângă bucătărie. Râzând de propriile sale cuvinte, Lamarat îi zise surorii lui care-și petrecuse întreaga seară cu ochii pironiți în tavan și ținându-și mâinile pe genunchi, apatică, ca și cum ar fi fost lovită de un glonț: „Ce drăguță e bunica, e de-ajuns s-o privesc și râde la mine. Însă partea proastă e că râsul ei de broască mă face să râd la rândul meu, încât până la urmă nici nu mai știu de ce mă hlizesc.”

Taximetristul dădu din cap aprobator. „Ai auzit vreodată de mama? întrebă el în timp ce călca pedala accelerației ca să urce un deal. Maică-mea e ghicitoare.”

— Ei, na, vorbești serios? Și ce ghicește? întrebă băiatul.

— Ce să ghicească, viitorul pur și simplu, pe-al tău, pe-al nostru, pe-al oricui care e dispus să scoată din buzunar câțiva dirhami.

— Și cum face, cum ghicește, adică? Băiatului i se stârnise curiozitatea – sigur era ceva legat de sânge și oi sacrificate.

— Nici eu nu știu exact, dar când mi-a ghicit mie a adunat câteva pietre de printre rândurile de cactuși și le-a pus la ars într-un vas de pământ plin cu cărbuni de lemn – în timp ce eu a trebuit să mă așez pe un scaun și să stau nemișcat –, apoi a pus niște apă într-o căldare, a mai amestecat puțin pietrele din vas și a ținut căldarea cu apă deasupra capului meu.

Șoferul vru să continue, dar băiatul îl întrerupse:

— A, știu, știu, mi s-a făcut și mie chestia asta ultima oară când am fost aici. Se aruncă pietrele-n căldare și în cenușa care iese la suprafața apei ți se citește tot viitorul.

— Da, exact, zise șoferul zâmbind.

— Și viitorul tău cum arăta? întrebă Lamarat. Acum știi ce te-așteaptă? Toate femeile alea care își fac de lucru cu pietrele nu-ți spun niciodată nimic, mormăie și ele ceva și gata.

— Da, într-adevăr, nu-ți spun mare brânză. Nici mama nu mi-a zis prea multe. Doar m-a ciupit de obraz…

…și m-a pupat drăgăstos. Să știi că toate saluturile alea sunt o pură formalitate. Mai întâi te îmbrățișezi cu toată lumea și simți atingerea buzelor pe gât. De câte ori trebuie să pupi? Pe ce parte? Două, trei, patru, cinci, șase? Ce trebuie să zici? Nimic, lasă-i pe ei să vorbească. Cel puțin, așa făcea Rebeca

cea Șireată. Nu opune rezistență, lasă natura să-și urmeze cursul, pleacă-te asemenea bambusului care se înclină sub îmbrățișarea nestăpânită a vântului. (Bambusul cu rădăcinile împlântate în pământul scorojit care se legăna nervos la fereastra lui Lamarat.) Rebeca își deschise larg brațele spre bunica și se lăsă purtată pe valurile de cuvinte. „Fie ca Dumnezeu să te aibă-n pază (prima pupătură), să te ocrotească (a doua pupătură), să-ți călăuzească pașii (a treia pupătură), să te apere (a patra pupătură), fiica mea (a cincea pupătură), să fie milostiv cu copiii tăi!” (a șasea pupătură). Destule urări cât să ajungă și până la a patra generație. Și drăguța de surioară răspundea la fiecare binecuvântare cu o altă binecuvântare: își țuguia buzele, o săruta pe bunica și părea să zică tot ceva asemănător. Dar eu unul cred că mormăia și ea orice-i trecea prin cap, poate ceva de genul: „Donald Duck (prima pupătură) s-a așezat pe un urcior (a doua pupătură), care a făcut trosc (a treia pupătură), adio Donald Duck!” (a patra pupătură). Pentru a cincea și a șasea pupătură, Rebeca a recurs la niște frânturi dintr-un șlagăr auzit pe la vreun festival obscur. Bunica se întoarse spre băiat și-l apucă de mijloc. Lamarat nu cârti, ci se lăsă luat în brațe. Ca o caracatiță zdrobită.

Se duseră să se așeze în sufragerie. Era o încăpere goală, cu câteva pături și perne împrăștiate pe jos. Era cam răcoare înăuntru. O cameră cam neprimitoare, cum ar fi zis vecina din Orașul de Susan.

Băiatul se așeză repede chiar în fața bunicului care stătea chircit, dar cu picioarele întinse înaintea lui. Bunicul avea la un picior o cicatrice urâtă, ca și cum ar fi fost rănit cu un spărgător de gheață. Pielea de pe tălpi era groasă, cornoasă, gălbuie, asemenea unei tumori care s-ar fi răspândit peste tot, mai puțin în acel loc. De fapt, arăta mai mult ca o stea, un punct din care se răspândeau ca niște raze crăpături adânci săpate în straturile de bătături.

Cicatricea aceea era o amintire din copilărie, un semn rămas de la niște pantofi pe care-i purtase când era mic. În Melilliar, pantofarii spanioli vindeau un soi de sandale făcute din barete de cauciuc prinse în niște ținte ruginite. Odată încălțat cu sandalele acelea, bunicului îi transpirau picioarele de la cauciuc și de la căldură. Anumite ținte erau fixate cam neglijent – sau, ca s-o spunem pe șleau, erau bătute de-a dreptul

grosolan – și de aceea le ieșeau vârfurile în afară. Într-o zi când mergea spre sat îndreptându-se spre Vizuina Lupului, una dintre țintele alea nenorocite ieșise de tot și i se-nfipsese în picior. Nu l-a durut. Dacă ar fi mers ar fi fost mai rău, mai ales că trebuia să culeagă fructe de cactus, dar ținta i-a rupt pielea și a început să-i curgă sânge. Așa că bunicul a lăsat în urma lui o dâră de sânge din sat în sat.

Lamarat trăgea în continuare cu coada ochiului la piciorul bunicului. Bătrânul părea foarte absorbit de informațiile meteo din Europa. Când venea vorba de starea vremii, bunicul era un expert.

Când intrară în sufrageria din casa cea nouă, bunica îl ciupi pe Lamarat de obraz. Băiatul simți pe piele strânsoarea degetelor umede, semn că bătrâna se bucura să-și vadă copiii și nepoții după zece ani, cu ocazia nunții. Când Lamarat se duse să se așeze lângă bunicul, bunica îi zise tatălui: „Haide, nu fi zgârcit!”, mustrându-l ca pe un copil. La auzul acestor vorbe tatăl tresări și-i aruncă o privire piezișă în care se ghicea un fel de-a spune: „Mamă, să știi că sunt om în toată firea, nu trebuie să-mi mai spui tu ce să fac.” „O dată se-nsoară frate-tău și gândește-te că te-a ajutat la construcția casei.” Și cu asta, basta. Bunica nu se schimbase, era tot cu gura mare și la fel de vorbăreață ca odinioară. În special cu Lamarat. Se-ntorsese spre el și începuse să-l acopere cu laude. Îl lăudă că se făcuse așa de mare – ce înalt mai crescuse! – se interesă de sănătatea lui și-l povățui să mănânce bine, nu doar margarină tot timpul, și-i zise că venea rândul lui la-nsurătoare. Lamarat își dădu seama dintr-odată că acest subiect era unul dintre preferatele bunicii: îi vorbise de multe ori despre însurătoare, ultima oară când venise în vacanță. Băiatul era mic, nici măcar nu ejacula încă, dar bunică-sa vorbea deja despre însurătoare și despre ce hena nemaipomenită are să facă ea pentru el, scumpul său nepot. Poate c-ar fi fost mai bine – se gândi băiatul din nou, căci avea obiceiul să gândească mult – dacă bunica n-ar mai fi turuit atât despre hena și ouă și i-ar fi făcut, în schimb, puțină educație sexuală. Asta ar fi trebuit de fapt să facă; dar poate că tot ce îndruga ea despre nuntă și o fată frumoasă era chiar un fel de educație sexuală mai pe ocolite, în orice caz, pe vremea aceea, când bunica îl tachina astfel, Lamarat râdea și încerca să se eschiveze, zicând că nu se gândește încă la însurătoare și

că nu s-ar lăsa în vecii vecilor mânjit cu hena sau cu altceva pe mâini. Doar nu era muiere și nu era nici ca soră-sa sau ca maică-sa sau ca bunică-sa pe care le vedeai adeseori cu mâinile stropite și pătate. Atunci bunica râdea, dădea din cap aprobator și se ducea repede să-i mai prăjească un ou. Sau, în orice caz, să-și facă de lucru. Chestia haioasă e că atunci, în sufragerie, când Lamarat răspunse: „Deocamdată nu mă gândesc la-nsurătoare, bunico!” și începu să povestească ceva sau să spună o glumă ca să-și ascundă stânjeneala, bunica se uită la tata și la mama clătinând din cap: „Ce tot spune, mamă, că nu-nțeleg nimic?” Tatăl și mama râseră încurcați, ca niște țărani transpirați la subsuoară. Bunica se-ntoarse spre Lamarat și-l liniști: „Când o să vină vremea, și-o să vină și vremea aia, n-ai tu grijă, vremea însăși o să facă astfel încât să-ntâlnești fata pe care-o dorești.” Dar bunica nu-nțelesese deloc ce voise să spună el. Altceva dorea el să zică. Era ca și cum cineva ar fi luat un cuțit Stanley și-ar fi făcut o gaură imensă în dușumeaua sufletului tău, după care i-ar fi dat foc. Pentru o clipă, băiatul se simți analfabetul familiei. Și, pe vremea aceea, chiar era.

Când o auzi pe bunică-sa pălăvrăgind cu Rebeca și o văzu pe soră-sa cum își țuguie buzele și-ncepe să ciripească un cântec norvegian de la un festival obscur (Rebeca se resemnase, își accepta soarta și avea să aibă mai târziu mulți copii pe care să-i prezinte în camera de oaspeți, fără să-și pună întrebări), Lamarat se ridică și ieși din sufragerie ca să arunce o privire și prin celelalte încăperi ale casei.

Erau odăi spațioase, decorate cu mozaic și cu faianță lucioasă de culoare cafenie împodobită cu arabescuri. Lamarat vru să-i povestească lui Halid și despre dușuri și despre gândacii care se instalaseră confortabil sub marginea veceului turcesc sau despre ceilalți gândaci de pe tavan, din dulap, lângă naftalină, de sub noptieră, de sub pat. Gândacii erau peste tot, ca și cum ar fi fost un semn trimis de sus. Dar nu mai apucă, pentru că nu mai termina de povestit despre bunică-sa pe care o auzise toată seara sporovăind în sufragerie. Pentru unii oameni viața se-nvârte în jurul unei bubițe de pe buza de sus, alții au ca scop în viață să plece-n pelerinaj; pentru bunica însă, singura modalitate în care putea să arate că există era să-și pună-n funcțiune corzile vocale. Orice cuvânt pe care-l rostea era pentru ea un semn că încă trăiește, iar pentru Lamarat era

o durere din ce în ce mai puternică de urechi. Vorbea despre orice: despre prețul ouălor, despre cât de mari erau pepenii, despre cât și-ar fi dorit să se întoarcă-n sat... (însă de fiecare dată când aducea vorba despre asta, de obicei când erau la masa de prânz – pește cu pepene și cartofi fierți în sos de carne, serviți cu ardei iute și stropiți cu Fanta Florida sau Cola – tatăl îi zicea: „Dar n-ai vrut tu să vii încoace? Aici o duci împărătește, ce să faci în sat, mamă, ascultă-mă pe mine, nu mai e de tine să trăiești acolo și, pe deasupra, nu te gândești că n-are cine să întrețină casa asta, să spele podelele și gresia, s-o apere de hoți și spărgători? E foarte bine că stai aici, cu cât o să stai mai mult cu atât va fi mai bine.” Și, zicând asta, tatăl mai lua o felie de pepene, iar bunicul rostea un insh*allah, pu*nând astfel capăt trăncănelii nostalgice a limbutei de nevastă-sa.) Și, totuși, bunica tot mai visa să se-ntoarcă-n sat; dacă ar fi fost după ea, s-ar fi întors împreună cu fiu-său imediat după ce era gata construcția casei cu cinci piloni.

Lamarat era un băiat care înțelegea multe lucruri. Înțelegea, de exemplu, de ce s-ar face cineva taximetrist sau de ce tânjea bunica după locurile ei de baștină. Dar pentru el rămânea o mare enigmă de ce voia unchiul așa de mult să se-ntoarcă-n sat.

Ultima oară când fuseseră-n vacanță stătuseră în sat. Cei care veneau dinspre Melilliar (din ce în ce mai puțini la număr) trebuiau să treacă printr-un șir de cătune, mergând pe o șosea asfaltată foarte îngustă și plină de cotituri care tăia pădurea și dădea spre celălalt capăt al promontoriului. Satul se afla la vreo cinci kilometri de șosea. Nu avea lumină electrică, nici apă curentă sau gaze. După ce se înserа și farfuriile erau spălate și așezate frumos la locul lor, stăteau în grădina interioară, iar Lamarat se uita la cer numărând stele. Rămânea treaz cât mai mult și nu se ducea la culcare decât odată cu unchi-său. Când se scula a doua zi se ducea în spatele casei, să-și facă nevoile printre cactuși pe o piatră curată – sau mai degrabă nădăjduind c-o să găsească o piatră curată, fără rahat sau alte minuni pe ea – și ca să privească marea, să vadă ce mai face, în ce toane e în ziua aceea – ideal era să fie calmă, cu mici încrețituri ca pielea unui elefant care abia s-a trezit și el, pentru că atunci unchiul era mult mai dispus să-l însoțească. În bucătărie era gata micul dejun – o omletă cum nu mai mâncase-n viața lui –, iar bunicul pregătea ceaiul – punea apa la fiert într-un samovar

enorm, o turna apoi în ceainic, după care adăuga mentă și zahăr. Punea atât de mult zahăr, încât Lamarat rămânea mereu cu gura căscată de mirare. Bunicul lua încontinuu zahăr din pungă, câte șapte sau opt linguri cu vârf, dar trebuie spus că era într-adevăr un zahăr delicios.

Tatăl începu să vorbească despre casele care se construiau în oraș chiar în perioada acelei vacanțe. În cele din urmă, avea să fie o casă ridicată într-un oraș supraaglomerat, tentacular. Dar de ce ar construi cineva o casă care urma să fie locuită doar șase săptămâni pe an de către cei pentru care era construită, se întreba Lamarat pe vremea aceea. Însă tatăl avea planuri mai măreațe. „În curând!" „Oare ce-nsemna în curând?" „Mâine sau la sfântu' așteaptă, tată?" „în curând, după ce vă căsătoriți, veți avea câte un nivel numai al vostru. Tu o să stai la etaj, iar soră-ta la parter cu bărbatul ei." Și să vedeți cum s-a uitat atunci la ei, evitând privirea fetei, în acea dimineață, în curtea interioară a casei de la malul mării unde se afla împreună cu Rebeca și Lamarat... Dintr-un tranzistor răsuna postul Midi I: un francez spunea că un alt francez câștigase în acea zi o etapă din Turul Franței și că fusese pur și simplu fantas-tic: pedalând intens, atacând Pirineii ca un taur fioros, urcând într-un ritm dement, câtă forță zdrobitoare se desfășurase acolo pe versanții nu știu cărui munte. Apoi urmaseră știrile în dialectul regiunii... Iar unchiul spusese: „Frățioare, vreau să-ți fac o propunere: sunt de acord să vă apăr casa de spărgători și pe lângă asta să încasez și toate cecurile pe care le trimiți ca să cumpăr ciment, cărămizi, știi tu, o să fac totul pentru tine dacă poți să-mi faci un serviciu în schimb, un serviciu care o să m-ajute să evoluez." Dar unchiul nu-și terminase vorba, fraza lui se oprise în acel punct crucial, la acele trei puncte de suspensie care îți stârneau curiozitatea. Un serviciu? Ce fel de serviciu? Voia și el să aibă o cameră a lui în casă? Lamarat nu înțelegea.

Dar cel care înțelegea foarte bine ce voia să spună Mosa era chiar frate-său. Ca și cum s-ar fi așteptat la aceste cuvinte, tatăl se ridicase de pe perna lui și spusese: „Stai fără grijă, frățioare, am să mă ocup de asta, stai fără grijă." De fapt, și care de ce-mi dau seama abia acum, când e ceva la mintea cocoșului: acolo fusese începutul nunții. Mosa îndeplinea funcția de paznic și în schimbul acestui serviciu tatăl avea să-l treacă marea spre

Europa și să i-o dea pe Rebeca drept vâslă.

Era o învoială simplă, dar foarte folositoare pentru construcția casei. Niciodată nu mai muncise un marocan pentru frate-său cu atâta râvnă. Când a sosit primul cec, unchiul a plecat la oraș, a dormit într-un cort lângă groapa mare cât un crater săpată-n pământ, lângă maldărele de moloz excavat pentru fixarea pilonilor pe care avea să fie ridicată casa – erau cinci la număr. Când construcția a mai avansat, transformându-se dintr-un simplu schelet într-un adevărat castel, Mosa a început să doarmă în casă, într-un adăpost de lemn. Într-una din zile, unchiul s-a uitat la casă și și-a dat seama că edificiul ajunsese la un punct de cotitură: în stadiul în care se afla casa, puteai să faci din ea deopotrivă o moschee, un bazar sau o închisoare. Diferența consta doar în cantitatea de ciment.

Dar în timp ce casa creștea, înghițind ciment, cărămizi și bani pentru mâna de lucru, în mintea lui Mosa se-nfiripa din ce în ce mai mult gândul că în scurtă vreme va locui acolo cu *ea.*

A văzut-o pentru prima oară cu un an înaintea nunții, în anul în care a fost terminată casa. Părinții au venit special din Olanda cu această ocazie; tatăl, care fusese tras de mânecă să admire viitoarea casă a unchiului, l-a fixat pe Mosa cu privirea. „Probabil că va trebui să se obișnuiască mai întâi cu tine, înțelegi ce vreau să zic, frățioare, are acum 18 ani și, cu voia Celui de Sus, la anul o să facă 19, așa că ai grijă pentru că să știi că-ți fac un favor. Toată graba asta a ta… mă-nțelegi ori ba? Dac-ai știi câte nopți a plâns, săptămâni la rând, dar acum s-a terminat, gata. Nu e încă cu totul pregătită, încearcă să te porți frumos, mă-nțelegi ori ba?

Bineînțeles că unchiul înțelegea. Așa că s-a plimbat puțin cu ea prin împrejurimi și s-a străduit încet-încet s-o facă să vorbească, să crească și să se deschidă asemenea unui muguraș pentru ca, după aceea, să-și încerce norocul la roata sorții promițându-i, rând pe rând, printre îmbrățișări, o înghețată, un pupic și un lănțișor de aur până ce fata, biruită, n-a mai putut zice decât: „Bine, dar vreau să fiu independentă. Bine, dar trebuie să mă tratezi cu respect. Bine, dar de unde știu eu că nu minți? Da, ai ochi frumoși, albaștri, nimeni de pe aici nu mai are ochi albaștri. Vreau să mă gândesc, vreau să-ncerc, aș vrea să-ți spun atâtea lucruri la care mă gândesc, cred c-o să fie bine, am plâns, să știi, dar o să fie bine, hai să-

ncercăm.” Și până la urmă, după ce a suspinat de trei ori – of, of, of –, s-a liniștit; Mosa și-a mai încercat norocul o dată și, într-o după-amiază însorită, când se aflau în parcul municipal, mergând braț la braț printre ierburile spinoase, fata i-a zis: „Bine, o să mă mărit cu tine, dar la Touarirt, nu la Al Mahala. De ce nu, bineînțeles c-o să fie bine.”

Povestea merge mai departe

Fata spusese „da”, iar unchiul era fericit, întreaga familie era fericită și de la atâta fericire casa părea să fi devenit și mai frumoasă – deși plăcile de faianță albastră cădeau una după alta, lent, dar inexorabil. Dar, când priveai casa de-afară și-o vedeai cum se înalță la colțul străzii, ferită de razele soarelui, n-ai fi zis că e amenințată de paragină. Lamarat se simțea bine când se uita la ea și-ncepea să cânte: „Căsuța noastră, la, la, la, la, la. Și pentru taică-său, casa era totul. La, la, la, la. Și Lamarat știa asta și citea asta pe chipul tatălui său care începu să se plimbe prin casă și să atingă toate obiectele ca și cum… ca și cum… of, cum să zic, ca și cum ar fi pus mâna pe niște obiecte sacre. Făcu plecăciuni pe lângă stâlpi, își băgă nasul prin dulapurile din bucătărie, le adulmecă, pipăi capacele de WE, apăsă de-o mie de ori pe întrerupător, stingând și aprinzând lumina. Apoi se duse din nou afară, pentru a treia oară în acea zi, merse de la un colț la altul, se așeză în genunchi și examină aripa dreaptă a casei de jos în sus, ca și cum s-ar fi pus în pielea unei broaște, își trecu degetele prin pietrișul din curte, apoi frământă câteva pietricele-n mână, pipăi cu mâna dreaptă zăbrelele gardului. Aruncă pietricelele înapoi. Avea ochii cât cepele, un zâmbet tâmp și nu se mai sătura să privească-n jur. După cât se vede, ceasul acela care timp de ani de zile făcuse tic-tac într-un colț uitat din creierul său, se oprise brusc chiar în acel moment. Toată viața, acel tic-tac nu își urmase cursul fără greș: muncește pentru casă, dormi în casă, fă-ți sânge rău din pricina casei, plătește pentru casă și-apoi, după toate acestea, muncește departe de casă, ia cu asalt lumea, pleacă de-acasă în pelerinaj, primește-ți copiii și nepoții în casă și, în cele din urmă, schimbă casa asta cu altă casă mai mare…

Ce-i făcut e bun făcut și regretele sunt zadarnice, lucru valabil și când faci o casă. Și, când te uitai la ferestrele de un albastru deschis și la tencuiala de pe fațadă în care apăruseră deja umflături, îți dădeai seama că Mosa nu-și dăduse duhul muncind. Își respectase angajamentul, atâta tot. Făcuse o casă. Dar oare de ce nu voia Lamarat să locuiască acolo?

După o săptămână, când au plecat spre Iwojen pentru nuntă, Lamarat s-a uitat din nou la casă și încă o dată și încă o dată –

fir-ar să fie, nu eu am o problemă, casa are una, dar ce naiba are? – și totuși Lamarat nu-și dădea seama de ceva ce tatăl lui încercase să-i spună de-atâția ani: asta era casa în care-o să facă el nunta. O ocazie căreia unchiul îi dăduse cu piciorul.

Cine intră aici nu mai iese, iar cine iese e ciuruit dinăuntru.

După ce mirele a plecat din Touarirt pentru că voia să fie lângă adevărata lui iubire – o femeie ușoară care avea o pilă-n poșetă și pe care voia s-o sărute de bun-rămas și să-i spună că, deși era știi-tu-cum, era drăguță, dulce și câteodată nesuferită (de ce-l lăsase s-o pupe abia după opt luni?) –, a chemat un taxi. După ce s-a suit în taxi (Hei, Halid, Hârbul Șoselelor, ce mai faci?), primul lucru pe care l-a făcut după ce-a dat mâna cu șoferul și i-a oferit o țigară a fost să-l întrebe pe Halid de cât timp se cunoșteau ei doi. Halid a numărat pe degete. O mână, două și-ncă una plus un arătător: de 16 ani în total. „E ceva!" spusese mirele, după care nu mai scosese o vorbă, admirând peisajul din jur. Mosa deschisese fereastra (folosindu-și dinții pentru că mânerul era defect și n-avea nicio cheie la-ndemână), își scosese mâna afară (cu țigara în poziție de tragere) și-i spusese lui Halid că se cunoșteau de multă vreme, „de când eram eu copil, nu-i așa?"

Șoferul dăduse din cap în semn că da, băgase cheia-n contact și pornise-n direcția pădurii care se-ntindea înaintea lor.

După ce intraseră în pădurea plină de conifere – „mmm, ce frumos miroase!" zicea lumea de-afară –, mirele începuse să vorbească despre copilăria lor. „Îți mai amintești că eram amândoi în aceeași clasă și mergeam la școala aia de lângă Fântâna Spaniolilor? Sunt sigur că-ți aduci aminte. O mai știi pe fata aia care stătea cu trei bănci în fața noastră, da, aia, Mimuna Azeboch, pe care-o obligau părinții să poarte văl, dar ea-l dădea jos imediat cum pleca de-acasă, după ce cobora dealul și pe bună dreptate: avea un păr frumos, strălucea de la rădăcină până la vârf ca untura proaspătă… Ai mai văzut de-atunci un păr așa de frumos, hai, spune drept, *compadre? (*Uneori, mirele inventa pe loc apelative pentru prietenii lui, așa din senin, fără motiv). Eram atât de fericit când venea la școală: avea un păr perfect, avea totul perfect… dar sincer nu prea mă dădeam în vânt după ea…"

— Aha, asta nu știam, spusese Halid, ți-ai schimbat brusc

părerea?

— Am descoperit de curând ceva. Nu mă interesează absolut nicio fată. Nici măcar una.

— E ciudat, spusese șoferul. Ar fi vrut să-l mai descoasă, dar trebuia să fie atent la drum. Drumul prin pădure îți rezerva vreo șapte curbe periculoase. La fiecare astfel de cotitură putea să te-aștepte un viitor care să ia forma unui maldăr de măruntaie strivite de parbriz. Ca să evite asemenea situații neplăcute, Halid trebuia să urmeze următoarea procedură:

1. Să reducă viteza cu 50 de metri înainte de curbă (taximetriștii experimentați încetineau cu 25 sau 30 de metri înainte, dar Halid nu credea-n experiență și respecta regula celor 50 de metri);
2. Să claxonezi cu 10 metri înainte să iei curba (de cel puțin trei ori);
3. Să iei curba cu viteza melcului;
4. Să accelerezi după ce ieșeai din curbă în caz că nu te apropiai de o nouă serpentină.

— Știi ceva, a zis mirele după ce-au trecut de curbe, toate fetele pe care le-am privit împreună, inclusiv fetele care veneau la fântână să-și umple urcioarele, fetele care erau cu noi în clasă, fetele din împrejurimi, fetele pe care le-am asudat la nunți, toate fetele de care am pretins că sunt îndrăgostit, că mi-aș da viața pentru ele, fetele din Melilliar, nebunele alea din Al Mahala, nenumăratele fete care aș vrea să mi se șteargă pe loc din memorie, să fie mistuite definitiv de creierul meu, toate fetele acelea mi-au străfulgerat gândurile acum câteva zile când îmi făceam de lucru prin curtea interioară. Am avut un sentiment neplăcut când am revăzut în minte toate acele figuri. Au fost prea multe. Doar tu știi mai bine ca oricine câte femei am avut.

Și-n privința asta șoferul nu putea să-l contrazică. Viitorul mire avusese într-adevăr multe femei. Firește că nu erau niciodată destule – altfel de ce-ar mai avea sultanii harem? – erau totuși îndeajuns de multe ca să le poți evoca cu oarecare mândrie nedisimulată. În special nunțile din Iwojen erau un corn al abundenței în ce privește femeile. Uneori Halid conducea prin Iwojen fără un motiv anume. Și de multe ori

dădea peste fetele cu care se drăgostise pe la nunți, ba de una care lâncezea pe lângă casa bărbatului ei, ba de alta care mergea la cumpărături sau care se ducea la fântână. Erau fete pe care le agățase pe la nunți, aruncându-le ocheade și rotindu-și șoldurile și care deveniseră acum soții – unele aveau copii și toate aveau câte un măgar și câteva urcioare. Erau aceleași fete care veneau pe vremuri la nunți împreună cu mamele lor și, în timp ce tații lor erau înăuntru făcându-și rugăciunea cu mărgelele-n mână, stăteau în curtea interioară și se uitau cum se pregătește hena pentru a fi întinsă pe mâinile miresei și ale mirelui (care după aceea își puneau mâinile pe peretele camerei nupțiale). Dar mai presus de toate, fetele se uitau cu interes la băieții care se tot plimbau prin curtea interioară unul câte unul căutând ceva de mâncare. Pe deasupra, fetelor li se spusese de către mirele însuși să stea afară, căci locul lor era unde era și muzica.

— Și ce era mișto la fetele alea, zise Mosa pufnind în râs, e că seara târziu, când mirele și mireasa își lăsau amprentele pe perete, fetele se furișau de lângă mamele lor prea ocupate să chiuie și să mormăie rugăciuni și veneau să se giugiulească cu noi în spatele casei însurățeilor. Mirele râse în continuare zicând: Dar în timp ce mă plimbam prin curtea interioară și mă cam giugiuleam de unul singur, mi-am amintit de toate coapsele alea de fată între care mi-am vârât eu scula. Și mi-a venit să vărs. Înțelegi ce vreau să spun?

Se aflau încă la vreo cinci kilometri de orașul de graniță F. Șoferul schimbă într-a treia și începu să urce primul dintre cele patru dealuri care se aflau între sat și oraș. „Idiotule, își zise Halid în gând. Un taximetrist este ultimul om care te-ar putea înțelege.”

Viitorul mire își puse mâinile pe scaunul de sub el.

— Are tapiserie bună.

— Are, doar e Mercedes, zise taximetristul.

— Ai mai trecut pe la Lolita? întrebă Mosa răutăcios.

— Nu, Mosa, n-am mai dat pe-acolo de ani de zile.

— Aha, asta e bine, dar hai, să-ți zic, dacă tot veni vorba: noaptea trecută când stăteam acolo în curtea interioară, am încercat să număr sânii pe care i-am pipăit. Toți sânii ăia erau ai mei. Oare câți sâni oi fi pipăit eu la viața mea? Halid, ia, hai

să-i numărăm: o sută, două sute, trei sute, poate chiar o sută de mii. Înțelegi ce vreau să zic sau nu? Am pipăit așa de mulți, că nici nu poți să-i numeri. Și ce, m-a durut mâna? Nu, firește că nu, mi-a plăcut să-i frământ în palme, m-am simțit bărbat. Dar cât timp poți să-ți permiți asemenea plăceri, înțelegi ce vreau să spun, *sidi compadre* Halid? În curând n-o să mai am decât o femeie. După nunta din seara asta, n-o să mai am la dispoziție decât o pereche de sâni cu care să-mi desfăt mâinile. Oare cum o să fie? Crezi c-o să fiu deprimat? Hai, spune ceva, Halid, tu întotdeauna ai un răspuns la toate. Zi-mi măcar o vorbă bună ca să pot dormi liniștit. Auzi, prietene, și ție-ți place să mergi la Lolita la fel de mult cum îmi place mie?

Un lucru știa cu siguranță Halid: și anume că n-avea să mai pună niciodată piciorul în barul Lolita din Melilliar, acela de lângă parcul municipal, în care era binevenit oricine avea destul curaj între picioare, barul din apropierea cabinelor telefonice de unde unchiul își suna iubita – „Te iubesc, baby. Nu, aici la Melilliar nu plouă, din fericire…” – și se străduia să-i dea un răspuns ori de câte ori întreba ea cât mai durează, cât mai durează, baby? Depinde. Mai întâi a fost un an, apoi numai opt luni, apoi șase, cinci și-apoi din ce în ce mai puțin, patru, trei, două, una, zero, nexam, ioc, ura și la gară, salută-l pe nebunul de frate-tău. În anul acela, unchiul închisese telefonul de vreo 20 de ori și, dacă tot era în zonă, profitase de ocazie și se dusese la barul Lolita ca să se confeseze.

Barul Lolita n-avea mai mult de cinci metri pe cinci sau trei pe trei sau șapte pe șapte, Halid nu știa foarte precis. Uneori, toată încăperea se rezuma la o singură femeie. Dar ce știa cu siguranță era că în barul Lolita erau expuse de câte zece ori zece feluri de sticle de-a lungul pereților și că trebuia să plătești pentru consumație și pentru gagică salariul tău săptămânal înmulțit cu patru. Și toate astea, pentru câteva minute de futai – haide, Mosa, recunoaște, mai mult nici n-ai putea să reziști.

Halid nu și-o mai trăgea la Lolita pentru că avusese parte de-o întâmplare care-l speriase așa de rău, încât nu se mai putea simți bine acolo. Taximetristul vorbea deschis despre asta. Fusese o experiență de genul celor pentru care devii ținta glumelor prietenilor – „Dar ce-ai pățit, te-ai făcut poponar sau ce? Trebuie să-nțelegi că toate femeile alea sunt așa” – sunt

chestii pe care-ai prefera să le eviți, dar dacă se-ntâmplă, înseamnă că trebuia să se-ntâmple, înțelegi?

Și, de multe ori, Halid își ieșea din fire în aceeași cafenea unde Șchiopul nu mai punea piciorul de multă vreme:

— Și de ce, mă rog, v-aș asculta pe voi? țipa el. Dac-ați fi văzut-o și voi cum arată-n realitate, ați fi preferat să rămâneți fără coaie, vă spun eu.

— Ce naiba fumaseși în ziua aia, ai vedenii, ești bolnav, nebun, dracu' știe?! De fapt, ce ești tu? Ești un simplu taximetrist. Nu e cazul să ne plecăm urechea la ce spui.

Orice om normal s-ar fi simțit deranjat de o asemenea jignire, dar Halid nu părea s-audă și, uitându-se fix înaintea lui, începu să povestească mai departe imperturbabil: „Dac-ați fi văzut-o.. Dar ce tot spun eu, ați văzut-o deja. Câți dintre voi n-au încălecat-o. E așa de frumoasă, cu cerceii ei minunați, sprâncenele sale fine, genele lungi și buzele roșii, și firește: când ești beat sunt și mai frumoase, mă-nțelegeți ori ba? Nu le mai place berea Heineken, nu, trebuie să le dai Amstel și cel mai bine vin, pentru că vinul e cel mai bun, ha ha ha, mor de râs, de când știu femeile ce e bun și ce nu? Poate numai când sunt bete. Ai să fii surprins atunci s-auzi cât de multe văd. Am dansat cu ea pe melodia aia care începe cu: *ești frumoasă ca o nestemată încât mă-ntreb de ce m-ai ales pe mine.* M-a dus la hotelul Lolita, care nu-i departe de bar. Sunt zece minute de mers pe jos, un minut să plătești 1 000 de pesetas, două minute până ajungi în cameră. Timp de cinci minute am giugiulit-o. Până și unei astfel de femei trebuie să-i dai impresia că e specială, altfel n-are niciun farmec. În două minute ne dezbrăcaserăm etc. Etc. Ne-am întins în pat, mă simțeam de parcă scula mea era în mâinile unui înger. Tot ce-mi doream atunci era s-o am pe diavolița aceea care se tot împleticea dintr-o parte într-alta a camerei înaintea mea. «Hai, grăbește-te, i-am zis. Tremur tot.»

Și-atunci, fie că mă credeți ori nu, s-a rupt vraja. Diavolița a început să se dezbrace și încet-încet, pe măsură ce-și dădea jos hainele, începeam să văd mai bine cum arăta în realitate. Și-a dat jos mai multe lucruri decât ar fi trebuit. Și sunt sigur că dacă Șchiopul ar fi fost aici mi-ar fi zis: «Asta pățești dacă vrei ca visele să devină realitate. Uneori nimerești la țintă, alteori o dai în bară rău de tot. Ce vreau eu să spun e că ai aruncat nasol

cu niște zaruri nasoale și-a ieșit nasol de tot, dar ți-ai căutat-o singur cu lumânarea, *ulla ulla.* Văd că nu ziceți nimic. Asta fiindcă sunteți încă tineri. Să vă ferească Dumnezeu de o astfel de umilință!»

— Mai întâi și-a dat jos rochia, pulovărașul roz, sutienul și chiloții. După aceea și-a dezlipit unghiile false. Nicio problemă, nu m-am speriat, toate curvele au unghii false, altfel n-ar mai fi curve. Apoi a luat o bucată de vată din geantă și și-a șters stratul gros de ruj roșu de pe buze. După aceea, cu degetul mare și cu arătătorul, și-a desprins genele false. Apoi au urmat cerceii, tocurile înalte, o pată de rimei lângă nas și, în cele din urmă, peruca. Pe urmă, și-o să mă opresc aici pentru că mai am puțin și-i smulg inima, a vrut să-și scoată și proteza – a scos un pahar din dulap și, îndreptându-se spre baie, a început să-și pipăie dinții. Acum înțelegeți ce vreau să zic, băieți: gata, am văzut lumina, m-am convertit la o viață de ascet.”

Halid îi povestise întâmplarea și celui mai bun prieten al său. Mosa o ascultase, dar nu trăsese nicio concluzie, ba chiar mai mult, parcă începuse să se ducă și mai des la Melilliar după aceea. Pentru că lui Mosa îi plăceau basmele; prin alte părți, ar fi fost considerat un idealist.

Mosa se număra printre cei care-și închipuiau că fofoloanca are gust de miere. Asta până în ziua în care, la vârsta de 18 ani, a agățat într-o zi a o mie una fată în barul Lolita și mai târziu, în aceeași seară, și-a lipit buzele de un fel de perucă umedă ca să vadă cum e. Idealul de la care sperase să se adape roind ca o albină în jurul unui fagure de miere s-a dus astfel pe veci pe apa sâmbetei.

Mai târziu, mirele avea să râdă pe seama întâmplării. Și totuși era convins că pe această planetă exista undeva o femeie care avea gust de miere și unt topit la foc mic, o delicatesă pe care mama obișnuia s-o pregătească pentru el la ocazii deosebite.

Era de aceea cu atât mai frapant faptul că mirele, cu niciun an înainte de a fugi de la propria nuntă, venise la taximetrist să-i spună că o găsise, că o întâlnise pe fata aceea în Al Mahala. „Ne-am plimbat prin parcul din Melilliar; m-a luat de braț și am mers așa, braț la braț, ca și cum am fi fost vedete de cinema.” După ce o întâlnise prima oară, Mosa așteptase în F., în locul unde parcau taxiurile, până ce venise acolo prietenul lui,

taximetristul. Atunci sărise de gâtul lui – Ce-o fi cu el? se întrebase Halid – și-i șoptise-n ureche că este îndrăgostit. „Am găsit-o, să știi, o să mă salveze din gaura asta de lume.”

Mosa nu era genul care să-și ascundă suferința. I-a spus lui Halid că fata era din Orașul de Susan (!) – acesta a fost primul lucru pe care i l-a spus – și că era frumoasă ca o brățară de aur, ba chiar mai frumoasă, era frumoasă ca un diamant din vitrina acelor bijutieri care, la numai câteva sute de metri la vest de centrul orașului Al Mahala, ocupau numai ei o întreagă stradă cu magazine lungă de 200 de metri. De-acolo voia Mosa să cumpere un lănțișor de aur, o diademă și cercei pentru prietena lui. Plus o centură din aceea maronie pe care ți-o pui în jurul taliei, în valoare de zece milioane de franci marocani, brățări de un milion de franci fiecare și o pereche de cercei cu diamante la prețul de jumătate de milion de franci bucata. Taximetristul răsese, gândindu-se că Mosa n-avea nicio lețcaie. Dacă Mosa ar fi avut niște boi, nici boii n-ar fi tras la el de sărac ce era. Dar nu banii contau, nu? O iubea din toată inima și, deopotrivă, din tot ficatul și splina. Ținea la ea așa cum ține un țăran la palma de pământ în care-i crește ceapă. Niciodată nu mai fusese Mosa într-o dispoziție așa de voioasă și de optimistă. „S-a îndrăgostit de mine pentru că semăn cu un bărbat din Nord.” Era adevărat – Mosa era alb, alb, nu doar așa, o idee. Nu degeaba era poreclit „vierme de moschee”. Nu atât pentru că nu călcase niciodată într-o moschee, ci pentru că pielea lui n-avea destul de mult pigment ca să se bronzeze. Și de aceea, spre deosebire de majoritatea celor din Iwojen, Mosa nu era atras de mare. Se ducea la mare doar când era nevoit. De exemplu, ca să-i facă pe plac nepoțelului, un băiețel durduliu care în fiecare zi voia să vadă marea cu orice preț. Așa că Mosa coborâse împreună cu el pantele interminabile, mersese pe nisip și chiar își înmuiase puțin în apă degetele de la picioare, în timp ce nepoțelul își scotea hainele, dar marea însăși nu sorbise nici măcar o picătură din sudoarea trupului său. Prefera să se refugieze la umbra unei stânci enorme și să asculte la radio știrile sau vocea cântăreței egiptene Oum Kalsoum. Mosa, tânărul chipeș binecuvântat de natură cu o înfățișare de *aromi,* de european, era, de asemenea, singurul care putea să treacă de vama spaniolă din Melilliar fără să-și

arate actele de identitate.

Iloveyoubeer

Iată că s-a-ntors, a fost adus înapoi în satul de la malul mării. Bine ai venit, bine ai venit și cele mai alese laude și onoruri închinate celui care l-a luat pe mirele fugar de-o aripă și l-a adus la locul lui de baștină.

— Unde l-am găsit? L-am urmărit până la hotel. A intrat în hotel, iar eu am rămas la ușă și l-am așteptat. Pe urmă a venit un tip la mine și m-a întrebat dacă vreau s-o fac pe 1 000 de pesetas. Am zis că nu și l-am așteptat pe Mosa să iasă afară. Dar Mosa s-a dus din nou la barul Lolita și a ieșit de-acolo doar când l-au dat afară – râdea pe-nfundate, brațele îi atârnau pe lângă corp și mergea pe două cărări. Abia atunci am intervenit și i-am zis: „Dragă unchiule, azi e ziua cea mare, știi bine, e nunta, știi bine, hai că după aceea poți să vii din nou aici, știi tu. Hai, vrei să vii, te rog?" Mosa era așa de beat, încât ai fi zis că e un orb condus de un câine pentru orbi. Tot drumul, Mosa repetase întruna, iar și iar *„Iloveyoubeer, Iloveyoubeer",* și nu cu voce normală, ci subțiindu-și glasul și chicotind sau îngroșându-și foarte mult vocea și intonând în trei timpi: *„I-loveyou-beer, I-loveyou-beer* Și uite așa am stat și-am așteptat un taxi care să ne ducă înapoi „cât mai repede, vă rog, dacă se poate".

Lamarat trecu de vamă ducându-l în spate pe sus-numitul, ca o dovadă palpabilă că toată căutarea fusese încununată de succes. Cel care-i văzu primul ieșind din biroul vamal fuse Halid, așezat cum era la umbra unui copac uscat, fără frunze și fără viață. Oare el era acela care stătea acolo cu o țigară Marlboro în mâna stângă și cu mâna dreaptă înfășurată într-un pansament care te ducea cu gândul la un sul de hârtie igienică roz? (în Iwojen, hârtia igienică e vândută în magazinele mici de pe marginea șoselei. Rulourile se numesc El Hilal; tot El Hilal e și numele unei formații de femei: muzică berberă pe casete video.) Termometrul din mașina lui Halid arăta în momentul acela 20 de grade, ceea ce era o ameliorare considerabilă față de temperatura infernală în care călătorise Lamarat spre F.

Băiatul care simțea cum i se prelingeau broboanele de sudoare pe corp, intră în mașină și încercă să-nchidă ușa, dar ușa nu se-nchidea. „Stai numai o clipă" zise Halid. Șoferul Mercedesului 240D fabricat în 1978 își aruncă țigara lângă un

alt taxi care aștepta ultimii clienți din colonia coroanei. În împrejurimile orașului de graniță, casele de pe dealuri și de pe marginea șoselei spre Al Mahala își trăseseră obloanele. Pe un zid de lângă parcarea taxiurilor stăteau câțiva bărbați de culoare, probabil niște nigerieni. (Sau poate gambieni, ghanezi, oameni cărora, asemenea locuitorilor din Iwojen și în special asemenea șoferului, le plăceau capetele de miel din care făceau ciorbă. Și iranienii sunt înnebuniți după capul de miel, mai ales gătit cu ochi cu tot.) Negrii stăteau pe niște scaune de grădină, ținând în mână niște capete de miel din care ieșeau tot felul de oscioare ascuțite și erau năclăite într-un sos roșu ca sângele – supă amestecată cu *semoule de blé dur,* cunoscut și sub numele de griș de grâu dur. Bărbații luau cu mâinile o bucată din capul de miel și rodeau oasele, sugeau creierul și mâncau carnea. Făcuseră asta toată seara. Lamarat îi văzuse cum se îndopau în momentul în care ieșise din biroul vamal. Din felul în care apucau oasele și le rodeau, Lamarat recunoscu imediat semnele unei lupte cu un cap de miel. Maică-sa îi dăduse să mănânce într-o zi o jumătate de cap de miel; avea un gust dulce și cădea greu la stomac. Data viitoare când mai mănânci cap de miel să te gândești la regina Olandei – o dată, Lamarat tăiase-n două pentru ea sute de capete de miel. Firește că regina nu știa cum se spetise el, dar Lamarat nu putea să uite.

Iată cum se întâmplase: Lamarat își petrecuse una dintre cele mai grozave zile din viața lui într-o măcelărie. Bine, bine, totul s-a petrecut în vis, dar cum am putea explica totuși faptul că Lamarat s-a trezit scăldat în sudoare, că-l dureau mâinile și capul de parcă ar fi fost despicat în două și că avea impresia că și-a dat demisia? În vis, ziua avea zece ore, de la ora opt dimineața până la ora zece seara, și niciun minut mai mult. Prin nu știu ce coincidență, Lamarat nimerise în ziua cea mai aglomerată. „Prinde”, i-a zis patronul, un grăsan cu mătreață pe umeri, o mustață slinoasă de proxenet și brațe de gorilă, după care a început să-i arunce unul câte unul sacii cu capete de miel. „Unde sunt? se întrebă Lamarat. A, da, știu unde sunt, nu s-a întâmplat nimic: sunt în centrul Orașului de Susan, pe-afară trec mulți negri care se uită înăuntru pe fereastră după ceva bun de pus în grisul lor de grâu dur. Dar, stai, n-are cum să fie așa, pentru că, în primul rând, afară nu era frig, ci la fel de înăbușitor de cald ca în taxiul lui Halid și-n al doilea rând

strada era înțesată cu albi, albi adevărați aduși din nordul țării ca să apară în visul lui Lamarat.” „Ai grijă să muncești ca lumea și să-ți faci treaba bine pentru că afară sunt o droaie de negri care sunt cu ochii pe tine, înțelegi ce vreau să spun ori ba?” s-a răstit măcelarul la el și i-a mai aruncat un sac. Părea că sacii nu se mai terminau odată. Stiva măsura în jur de doi metri înălțime și era așezată pe gresia albă cu colțuri negre din măcelărie. Lamarat începu să-l maimuțărească pe patron, încet, pentru sine: „… înțelegi ce vreau să spun? Înțelegi ce vreau să spun?…”

Dar nu era un vis; drept dovadă, în magazin mai era un tip pe nume Druppelmans pe care-l cunoșteau toți albii negri de-afară. Domnul acesta fusese angajat de regina Olandei însăși și reveria de cuvinte pe care o revărsa peste capetele chinezilor de-afară părea că nu se mai termină. (Erau foarte mulți chinezi, cel puțin un miliard.) Și unii chinezi dădeau buzna-n magazin și cereau un formular pentru declararea impozitului pe venit. „De câte ori nu v-am spus, urla patronul, că noi nu luăm parte la astfel de șmecherii, astea sunt niște glume proaste din partea statului, un stat odios care nu ne lasă nici măcar un gologan în buzunar ca să putem zice: uite, am și eu bani! Înțelegi ce vreau să spun, mă, ping-pong, înțelegi, mă, tic-tac, n-aveți ce căuta aici! Hai, roiu’, duceți-vă să sărbătoriți revelionul, astăzi și mâine! Suntem în miezul verii și voi sărbătoriți anul boului, incredibil! De ce nu mâncați și voi cap de miel, ă? „Șefule, a întrebat Lamarat de-adevăratelea, de ce vinzi tu numai capete de miel? De ce nu vinzi și șnițel vienez, cod, mercurocrom sau, fie vorba-ntre noi, niște formulare pentru declararea impozitului pe venit? Adică, de ce vinzi numai mormanele astea de căpățâni năclăite-n sânge?” „Liftă haină ce ești, păgânule!” i-a zis măcelarul apucând încă un sac și vorbind printre dinți, cu gura plină de salivă, încât băiatul a trebuit să se șteargă pe obraz cu mâneca. „Mă, tu chiar nu-nțelegi nimic. Care e problema cu voi, tinerii din ziua de azi, nu vă spălați la fund, mâncați labe de pisică măcinate și nici măcar nu pricepeți de ce-mi place mie să-i vând reginei capete de miel?” „N-ai dreptul să-mi vorbești așa”, a zis Lamarat, dar a spus-o atât de încet, încât n-au auzit decât albii de-afară și care, în semn de încurajare, au început să bată foarte tare din palme, din ce în ce mai puternic, încât până la urmă unii dintre partizanii din

stradă s-au făcut negri la față și-au trebuit să se așeze într-un colț ca să-și revină. Dar povestea noastră – un simplu vis idiot – continuă: „Ascultă, puștiule, e foarte simplu. Maiestatea Sa așa și pe dincolo nu mănâncă decât căpățâni de miel; în fiecare zi, e servită cu o sută de căpățâni. Și se pare că și bărbatului ei îi plac foarte mult, dar nu-i frumos să vorbim despre asta. Și nu numai că le mănâncă, le savurează. Și pe cine naiba crezi c-a ales regina drept furnizor principal pentru bucătăria ei? Pe mine! Am să rămân pentru tot restul zilelor la cheremul ei. Ce-i pasă ei că put a oaie de la o poștă când mă duc acasă, încât până și nevastă-mea îmi zice mielușel?!” „Știi ce-ar trebui să faci? i-a zis Lamarat. Ar trebui să iei niște fraieri din ăia care stau acum afară și să-i pui să muncească-n locul tău. Așa se face de sute de milioane de ani. Ce vreau să spun eu este că atunci când carnea e crudă, inventezi focul; se nasc prea mulți oameni, așa că-i arunci-n foc; sunt prea multe focuri, așa că-ți deschizi o măcelărie. Așa că asta-i soluția, du-te și ia niște oameni de-afară care să muncească și adu-i aici.” Pe măcelar trăncăneala lui Lamarat începea să-l deprime din ce în ce mai mult. Și în timp ce așeza capetele pe tăietor unul câte unul pentru ca Lamarat să le despice pe rând, a zis: „Creier prăjit cu niscaiva ceapă tăiată mărunt, usturoi și un praf de busuioc: e rețeta clasică și-i place la nebunie.” A repetat asta de trei ori. „Ascultă ce-ți spun eu, puștiule, ălora de-afară nu le place să miroasă a oaie, ci preferă să mănânce carne de porc și știi ce spun? Spun că e mai ieftină carnea de porc și mai suculentă. În plus, cei de-afară sunt foarte bine plătiți pentru ceea ce fac.” „Dar ce fac?” a întrebat Lamarat. „Fac titluri de ziar, unul după altul, le bat la mașină, le cântăresc și le drămuiesc, le scutură și le cizelează, și-o trag și sparg gheața, inventează tot felul de povești. Uite.” Și măcelarul și-a descheiat brusc salopeta. Și ce credeți c-a văzut băiatul? O ditamai burta pe care se zărea un tatuaj oribil, cu scris gotic, lăbărțat pe margini în toate direcțiile: LAPTELE E GUSTOS ȘI SĂNĂTOS. „Ăsta a fost un titlu de ziar care-a făcut valuri acum câteva zeci de ani. E aberant, dar în felul ăsta câștigă bani frumoși. Ce e curios e că treaba asta începe să prindă și-n alte țări și că prinde mai ales în rândul celor care n-au nici în clin, nici în mânecă cu titlurile de ziar, cum ar fi șoferii de taxi.” Apoi măcelarul a scuipat pe un cap de miel despicat în două după care l-a pus la loc în sacul

de plastic. „Îi dă sosului a anumită savoare, înțelegi ce vreau să spun sau nu?”

Visele, ce sunt visele? Instincte, circulație sangvină deficitară, un omuleț drăgălaș cu buzunarele pline de nisip pe care ți-l aruncă-n ochi ca să te ademenească într-o aventură minunată.

Cine știe… își zise Lamarat în vis, am pierdut o batistuță, mă bate mămica, cine-o are să mi-o dea, că-i sărut gurița. Da, întocmai: am pierdut o batistuță, două, batista parfumată se află la o fată și-apoi ce urmează: pui batistuța în fața cuiva, primești un sărut pe obraz și la sfârșit pleci acasă. Gata, jocul s-a terminat. (Dar, în vis, Lamarat continua să caute batistuța. Unde era batistuța? Oare unde se afla el însuși? Unde erau toți ceilalți?)

„Acum stai liniștit, vezi-ți de treabă și dă cu toporul mai departe, nu-i mai necăji pe oamenii mari.” Și aici avea dreptate, căci era o mare greșeală să-ți turuie gura întruna încă din prima zi. În momentul acela, străzile se goleau de oameni cu aceeași repeziciune cu care se umpleau sacii măcelarului cu capete de miel. Ai fi zis că șirul de capete nu se mai termină. Asta e ceea ce se cheamă o muncă sisifică, își zise Lamarat și se întoarse încă o dată în așternut. După fiecare lovitură de topor, oasele zburau în jur asemenea schijelor la explozia unei bombe, lăsând dâre de sânge pe faianță. Sângele care se scurgea din capete, se impregna în tăietor, se închega pe mâinile lui Lamarat, îi intra sub unghii sau se prelingea pe podea. Totul însă pentru o cauză nobilă: pentru regină. „Mâine, regina va avea invitați și le va servi capete de miel” îi spunea domnul Druppelmans lui Lamarat în timp ce acesta spărgea capetele unul după altul. „Să mănânci tot timpul numai cap de miel, zise măcelarul. Oare de ce nu-i plac și ei băuturile vitaminizate sau nucile de acaju, n-ar strica să mai schimbe meniul, căci știi cum se spune: varietatea delectează spiritul!” Pe acest ton glumeț, măcelarul dădu în primire capetele de miel precum și factura pentru Maiestatea Sa care n-avea s-o vadă niciodată pentru că bărbatul care venise să achite mototolise nota imediat după ce ieșise din magazin și-o aruncase-n canalizare. „La revedere, zise măcelarul, mergi sănătos, transmite-i plecăciunile mele reginei și poftă bună și tot tacâmul, nu știu niciodată ce-ar trebui exact să spun.” După

ce plecă domnul cu pricina, intrară în măcelărie câțiva nigerieni care cerură și ei același lucru: câteva capete de miel. Măcelarul îi expedie repede, zicându-le că s-au terminat. În timp ce-și curăța sângele de pe mâini, Lamarat hotărî să lase totul baltă. Își scoase șorțul și-i spuse patronului că era cazul să găsească pe altcineva în locul lui. Și chiar în clipa aceea, în momentul în care-și dădea demisia, la ora șase fix, Lamarat trânti ușa visului în urma lui și se trezi.

În măcelăria de unde plecase erau două scaune de grădină. Pe terasa cafenelei, majoritatea clienților stăteau pe scaune de grădină. Bărbații veniți din orașul de graniță F. Care stăteau în fața ușii cafenelei bând o cafea, un ceai sau un suc erau așezați tot pe scaune de grădină. Taximetristul obișnuia să treacă pe la cafenea din când în când, dar în ultima vreme se dusese mai mereu pentru că vechile scaune hodorogite făcute din lemn și fier *(macle în Algeria)* fuseseră înlocuite cu scaune de grădină. Pe acele scaune de grădină stăteau bărbați de culoare care veniseră de peste mări și țări ca să poată trece granița către acele locuri unde voiau să se facă vânzători. Se gândeau să se vândă chiar pe ei ca bunuri de consum: lucrători la curățat azbest, vânzători de curele prin talciocuri, vânzători de lenjerie pentru femei sau treninguri sau cartușe de țigări (Casawinstonbest) luate din Cehia, ca manechine în vitrine, așezate acolo ca s-arunce cu bile în fereastră, ca dansatori, ca hoți de buzunar, vânzători de bâte de baseball, portari sau naiba mai știe ce (dar, bineînțeles, nu și ca scriitori de titluri de ziar). Șoferul taxiului marca Mercedes Benz 208D (importat din Belgia) știa povestea unui tip care plecase din satul lui cu magherniță și podele jegoase și se stabilise-n altă țară. Dar ce credeți că găsise acolo? Îl găsise pe unul care semăna leit cu el, care avea acum niște pantofi mai cu moț și niște idei mai cu moț, dar care locuia tot într-o magherniță și vindea scovergi. Și indivizi de-ăștia erau cu duiumul. Plecaseră de pe întinsele lor meleaguri natale presărate cu magherniță ca să vândă pioneze și clătite prin alte părți. Pioneze ca să vândă ceva folositor și clătite pentru că toate fetele frumoase erau înnebunite după clătitele cu frișcă. Da, chiar așa, își zise Halid Hârbul Șoselelor: Mosa (care scoase un râgâit din spate zicând totodată un *Iloveyoubeer)* este și el la fel ca toți ceilalți emigranți: pleacă să-și caute fericirea, să găsească zeci de fete. De ce s-ar mai

duce Mohamed la munte dacă muntele vine la Mahomed? Fără taxe și ambalat foarte practic. Și totuși, când te uiți în jurul tău ce vezi? Antene parabolice, rulouri metalice, reclame la Pepsi, fuste lungi fără curea, sulimeneli ILIKEYOU și-o înghețată cu ciocolată în loc de un sendviș cu ton. Nimic nou sub soare.

Eu pe oamenii ăștia nu-i înțeleg, își dădu seama Halid, nu-i înțeleg pe cei care își lasă masa și casa ca să trăiască la fel… dar în altă parte.

Cu unchiul său sprijinit de umărul lui, Lamarat îi făcu semn lui Halid și cum naiba-l mai chema.

Hai să-ți împrospătez memoria. Mă cheamă Halid și m-am născut într-un sat vecin cu al vostru, care se întinde pe coasta dealului unde pământul e roșu, iar tu, copil din flori din Iwojen, nu te-ai născut cumva acolo pe vale, unde susură apa și totul e așa de verde? Și acolo unde nu e apă, nu-i așa că găsești anvelope vechi și cutii goale de conserve, cutii de drojdie pe care e desenat un brutar scoțând pâinea din cuptor cu o lopată? Nu-i așa că găsești astfel de gunoaie în văile unde aerul fierbinte pătrunde în cavitățile săpate de eroziune? Ba mai găsești chiar și alte deșeuri, cum ar fi urcioare plesnite și oale sparte. Iar tu, băiete din nord, te-ai născut într-un ținut în care pământul are grijă de oamenii lui, așa că de ce-ai plecat? Hai că-l cunosc foarte bine pe tatăl tău, așa că nu e cazul să-mi zici: „Nu eu am vrut să plec.” Și nu e cazul să-mi spui din nou ce destin glorios ai ratat tu astfel. Și taică-tău era un bun jucător de „Nu te supăra, frate!” – juca multe jocuri pe palma aia de pământ a lui, acolo jos în vale, între izvor și rodii, unde cultiva pe vremuri struguri, ceapă și cartofi. Ceapa și strugurii se pot mânca și cu pâine – cu pâinea pe care o făcea mama lui taică-tău folosind fărâme de drojdie din conservă. Iar cartofii erau întotdeauna prăjiți în ulei de măsline Kristal. Uneori lângă cartofi mai era și-o bucată de carne. Spun uneori, întrucât carnea era scumpă și se găsea greu. Sus în deal, unde pământul e roșiatic, de-a lungul drumului asfaltat care duce spre F. Era un măcelar care vindea ficat de vită aburind. Taică-tău obișnuia să se ducă din când în când pe acolo, pe drumul de întoarcere de la moschee după ce, mai înainte, mâncase bine și se căcase. Da, e vorba de moscheea de la șosea, cea din apropierea fierăriei. Știai că e o moschee și la voi în sat? Dar

taică-tău nu se ducea acolo. Știu însă că pe tine te-a dus maică-ta o dată acolo. Câți ani să fi avut? Cred că vreo trei. Ca să te ocrotească de duhuri rele și de frică pentru tot restul vieții, ți-a făcut masaj cu seva unei plante albe cu polen galben. După care te-a dus în moscheea părăsită și te-a pus să rostești prima ta rugăciune. Aoleu, ce-ai mai plâns! Ai plâns așa de rău, că săraca femeie a trebuit să te ducă din nou afară. Și, uită-te acum la tine, ai deja 20 de ani, vrei să te-ntorci în Touarirt și ești dezamăgit de țara ta natală.

În afară de negrii de pe bănci și din cafenele, în orașul F. Nu mai era nimeni care să-i audă gândurile taximetristului. Halid se duse până la mașină și trânti ușa. „Se-nchide mai bine de-afară."

Șoferul voia să vorbească cu Lamarat despre unchiul lui, unchiul regăsit. Unchiul care, după ce fusese împins în mașină, își băgase degetul în gură și adormise. Mosa stătea pe bancheta mașinii, sforăind zgomotos, ținându-și în continuare degetul în gură. Nu deranja pe nimeni și Halid Hârbul Șoselelor întrebă: „Unde l-ai găsit? Probabil că în Melilliar, dar unde anume, căci e un oraș mare? Încearcă să-mi explici mai clar."

Dar oare ce-ar fi trebuit să-i povestească? Că se dusese în Melilliar într-un loc anume, înconjurat de pomi și peluze (cu iarba aspră, dură și tare ca oțelul, țepușe verzi cu care ai fi putut să despici în două un cap de miel făcând astfel fericită o regină: două jumătăți de cap tăiate perfect egal, fără așchii.) Potrivit instrucțiunilor primite, Lamarat trebuia să meargă un pic mai departe. („E în spatele parcului municipal, iar parcul municipal e în piața Spaniolilor. Traversează parcul și ai să dai de-o tonetă unde se vând dulciuri, Marlboro și înghețată. Și voilà, acolo dai de el…" îi spusese Bubosul dându-și paharul pe gât.) Unchiul ieșise din cafenea. Deasupra intrării scria LOLITA cu litere de neon care nu luminau. Lo-li-ta. Băiatul n-avea să uite niciodată imaginea acelor litere de neon care pâlpâiau slab. (Mai târziu, când era în autobuz lângă Mosa care-l tot împungea cu degetul arătător în coaste, apoi se întorcea cu spatele chicotind, Lamarat nu mai știa ce semnificau literele acelea; se izbeau una de alta în capul lui, șase litere dintre care două erau identice.) încă un lucru de care avea să-și amintească băiatul era imaginea femeii care-l sprijinea pe unchi ca să nu cadă – era una dintre fetele de la Lolita – o scenă

destul de neobișnuită pentru Lamarat.

Hatișa, Hatișa vrusese Lamarat să strige când o văzuse pe ea și mâinile *lui,* ale unchiului, cu degetele butucănoase de la greblatul prin straturile de ceapă, odihnindu-se pe mijlocul unui trup durduliu și – să sperăm pentru unchi – al unui suflet plin de înduplecare, acolo unde e zămislită viața și adusă pe lume; sau poate un pic mai sus, ce mai contează. Și-atunci băiatul avu o străfulgerare: dacă asta e cafeneaua Lolita și ea e una dintre fetele de la Lolita, înseamnă că se-ndreaptă spre hotelul Lolita ca să se joace nițel de-a Lolita.

Dar, dragă tinere, de ce nu i-ai zis unchiului și amantei lui: oprește-te, în numele iubirii, întoarce-te la viitoarea ta soție? De ce nu i-ai sărit înainte ca să nu-i dai voie s-apuce pe calea pierzaniei și a păcatului? Mda, așa e, își zise Lamarat, n-am făcut asta. Am tăcut mâlc, n-am mișcat un deget. De fapt, trebuia să fac exact cum mi-a zis băiatul de la bazar când am trecut prin Melilliar: „Dacă-l găsești într-o cafenea, uită-te la el cu o privire tristă de câine care-și așteaptă porția de conservă și spune-i că trebuie să meargă acasă sau ceva de genul ăsta și, vezi, spune-i astfel încât să nu te-audă nimeni altcineva, altfel o să afle în curând toată lumea ce rușine îngrozitoare s-a abătut pe capul tatălui tău și al familiei tale – dacă merge totul bine, o să vină cu tine în mod sigur.” „Și dacă nu merge, dacă nu vrea să vină cu mine? Ce mă fac atunci, o, atotștiutorule nepot care faci avere vânzând caftane de pluș și portofele cu miros respingător?” „Atunci, răspunse oracolul din Al Mahala, tu și tăticul tău și fetița lui sunteți într-un mare rahat. Și hai, du-te de-aici acum și lasă-mă-n pace.” Și astfel a plecat Lamarat, dar n-a cucerit nimic („Când știi bine cât de im-por-tant e lucrul ăsta, fir-ar să fie, ar fi zis Șchiopul, că tot ce contează este dacă pierzi sau câștigi, nu contează ce anume sau în fața cui!”), iar acum îi jucau bucile pe bancheta mașinii, în drum spre Iwojen, ca și cum fundul lui chiar s-ar fi bălăbănit încoace și-ncolo într-un morman de rahat. Și-n același timp, îl bântuiau fraze cum ar fi:

„Ar fi trebuit să zici ceva, orice. În mod sigur s-a dus să facă știi tu ce… Și uite, acum nu mai vine. Pentru că l-ai lăsat să plece. Ce e de făcut acum…? Era cu fata aia despre care a pomenit văru-tău, fata pe care a sărit… Oare o face pentru bani, oare e bună la pat, oare ar vrea să se culce cu tine, dar

oare tu ai vrea s-o faci cu ea…?” Nu, nu, nu vreau să mă mai gândesc la asta, nu mă mai obosi, creier bolnav, ai citit prea multe ziare de scandal! „După cum o mânca din priviri unchișorul, se vedea bine că-i curg balele după ea… Oare are unghiile făcute? Tocuri înalte…? Parc-avea pantofi roșii, nu-i așa…? Și-n geantă ce-o fi avut? Un prosop? Chiloți? Lubrifiant…?” Da’ de unde, s-au dus doar să pălăvrăgească nițel, voia să vorbească cu ea, să-i spună că nu vor putea să se mai vadă, că pleacă… „Iar tu ai stat acolo ascuns după copac, speriat, mai speriat ca niciodată și n-ai făcut nimic; degeaba te-a dus maică-ta la moschee și degeaba te-a dus taică-tău în Olanda și degeaba ți-a dat să mănânci cotlet de vițel, degeaba te-a îmbrăcat, mă-nțelegi sau nu, degeaba te-a trimis la școala islamică, degeaba te-a pieptănat și degeaba ai crescut. Și nici măcar n-ai ajuns jucător de „Nu te supăra, frate!”. Poate c-așa te-ai fi ales cu ceva în viața asta a ta fără noimă…”

Degeaba, absolut degeaba. Lamarat se uită la Halid și-i zise:

— Hai, dă-i bice, mergem glonț acasă, dacă-nțelegi ce vreau să spun.

Cu câteva zile înainte ca Lamarat să primească peste ceafă una după alta toate palmele acelea supradimensionate care au făcut plici și în capul lui Halid, așadar cu câteva zile înaintea acelei zile negre, Lamarat a întâlnit în oraș un bărbat pe nume Amunir, zis și Șchiopul.

Amunir vindea detergent OMO și absorbante, „dar vă rog să nu-i spuneți șchiop”, zicea bunica lui care-l trimisese la buticul de peste drum. Și acolo, în ghereta aia, cel mai bun jucător de „Nu te supăra, frate!” i-a povestit lui Lamarat câte ceva despre unchiul lui, pomenind așa, ca-ntr-o doară, și despre poveștile murdare în care era băgat.

Amunir îl cunoștea pe tatăl lui Lamarat.

— Taică-tău te vrăjește cu vorbele, e un scamator, știa că nu trebuie să-și dea fata după Mosa, știa foarte bine. Uite ce e, sunt două adevăruri absolute în viață: ferește-te să faci afaceri cu femeile (în ambele sensuri) și nu uita că o femeie pe un vapor aduce ghinion. Acestea sunt singurele două adevăruri. Ghici de unde le știu?

Lamarat încercă să ghicească o dată, de două ori, de trei, dar fără succes.

— Ei, haide, spune-mi odată!

— Le știu de la „Nu te supăra, frate!”, de la zaruri; cu cât arunc mai mult cu zarurile, cu atât sunt mai lucid, cu cât joc mai mult și cu cât vorbesc mai puțin, cu atât sunt mai fericit. Uită-te la mine: sunt urât, asta știu pentru că până și damele-n vârstă o iau la sănătoasa când mă văd. Sunt beteag de-un picior, știu și asta. N-aș putea să le ajung din urmă nici dacă aș vrea – mi s-a băgat asta-n cap încă dinainte să-ncep să merg în picioare. Dar am ceva ce nimeni altcineva nu mai are: pot să joc și, de fiecare dată când arunc cu zarurile, mi se dezvăluie câte un adevăr de neșters.

Adeseori mi se spune: „Dragă Amunir, nu e bine ce faci.” Asta-mi spun prietenii care apoi cad din pomul meu asemenea unor mere stricate. Și sunt din ce în ce mai mulți cei care vin și-mi zic cu vorbe mieroase și cu ochii mari, plini de binecuvântare: „Jocurile și zarurile sunt lucrarea diavolului – nu-s bune pentru tine și nici pentru altcineva, așa că leapădă-te de ele, Amunir, pentru că încâlci voia Domnului.” „Păi atunci o să-mi aleg alt Dumnezeu” le răspund eu. „Amunir, n-o să rezolvi nimic așa pentru că niciun Dumnezeu n-o să-ți îngăduie să gâdili și să frământi zarurile cum faci tu acum. Ești într-o groapă, Amunir, tot ce-ți mai lipsește este niște var nestins. Renunță, pentru că altfel o să ai mult de suferit.” Pe nemernicii care mi-au zis asta i-am dat imediat afară din prăvălie și-am urlat după ei: „Afară cu voi, fariseilor care pariați pe viața omului la jocuri de noroc. Așa-numitul Shaitan hocus-pocus al vostru nu mă deranjează pentru că, dacă „Nu te supăra, frate!” e lucrarea lui Shaitan, mie-mi convine de minune, așa că lăsați-mă pe mine cu diavolii mei.” Și cu astfel de blasfemii se-ncheia orice discuție pe care-o avea cu Lamarat.

— Și-acum lasă-mă să joc, fă și tu un duș ceva, ești leoarcă de transpirație. Apropo, dragă Lamarat, fiul lui Minar Jerpelitul, tu te rogi de obicei?

— Nu, de ce mă-ntrebi?

— Haide, nu mă păcălești tu pe mine, știu ce visezi și noaptea; nu te rogi, nu te-ai rugat niciodată și chiar atunci când ai încercat să te rogi, ai făcut-o ca pe-un simplu experiment.

— Mda, tot ce e posibil, zise Lamarat privindu-l cu gura căscată pe Amunir Transformatorul, nu m-am gândit niciodată prea mult la asta. Bineînțeles c-am învățat să mă rog la școala

islamică și din când în când am și pus în practică ce-am învățat, dar cu timpul intervine uitarea, dacă înțelegi ce vreau să spun…

— Firește că-nțeleg, înțeleg grație jocului. Corpul este supus eroziunii, eroziunii profunde. Dar capul sus, nu e totul pierdut. Fugi repede înăuntru și-ncearcă să te rogi, izgonește lighioanele afurisite din trupul tău și rostește de zece ori cu voce tare *nimeninuemaipresusdeTine.* Haide, du-te și zi tare să te-aud și eu.

Asta-i chiar culmea! Ăsta s-a apucat să-mi dea mie lecții când el singur se autoproclamă adeptul Anticristului, Supermonopolistul nostru.

— Dac-am înțeles bine, nici tu nu prea te mai rogi.

— Poftim? N-o să mă cobor într-atât încât să răspund la o astfel de acuzație. Tot ce pot să spun e că eu nu trebuie să mă mai rog la nimeni. La tine s-a produs eroziunea, încă se mai poate semăna ceva, încă mai poate rodi ceva frumos, numai să vrei. La mine e cu totul altceva. Eu nu mai am sol, nu mai am substrat, am doar zaruri și, din când în când, câte-un suc de mango la cutie, nici măcar femeile bătrâne nu mă vor, dar asta am zis deja.

Era greu să-ți păstrezi calmul în fața acestui răzvrătit, așa că Lamarat a plecat acasă să se culce și, mai târziu în după-amiaza aceea a încercat să se roage la Bunul Dumnezeu, Cineva mai mare decât Turnul Eiffel, cele șapte minuni ale lumii și World Trade Center la un loc, mai mare decât toată știința zarurilor și tot ce ține de ea.

Apropo: n-a mers. Când a ajuns pe la jumătatea celei de-a doua rugăciuni, Lamarat a început să vadă înaintea ochilor mii de feluri diferite de a șchiopăta. Și-atunci a început să râdă atât de tare, încât nu s-a putut opri decât astupându-și gura cu un colț din covorul de rugăciune.

După cum spuneam, totul e bine până ce te trezești că rotițele se dereglează și încep să se-nvârtă în sens opus și să se umple de fisuri care nu pot fi reparate, iar soarele e atât de sus pe bolta cerului încât pârjolește totul în jur, prețul alimentelor crește vertiginos, iar oamenii încep să spună câte-o rugăciune pentru orice fleac. Obiceiuri care se împământenesc, mai ales dacă în vremuri prospere poți spune că toată bunăstarea se

datorează întru câtva și acelor rugăciuni spuse la repezeală – motiv în plus ca să le rostești în continuare. Se numește superstiție. Și de ce nu? Cuvintele vin de la sine, Lamarat văzuse foarte bine lucrul acesta când se urcase în taxiul care mergea din F. La Al Mahala. Toate locurile din mașină erau ocupate de membrii familiei. La fiecare viraj în unghi drept, tatăl mai povestea câte un episod dement din viața lui, însoțit de un scurt *bismillah* la puterea a zecea, în timp ce nevastă-sa mormăia aprobator, după care își îndesa din nou în gură colțul baticului.

— Când eram în Libia… o, ce vremuri, trebuia să fi fost acolo, frățioare, perora bonomul cu barba deasă și stomacul plin care pe la jumătatea drumului a început să-l supere sau, cel puțin, așa a zis el.

— Hai, zi mai departe.

— Când eram în Libia… o, ce vremuri, frățioare…

— Vrei să spui în Libia, la Tripoli, zboruri întârziate, lăzi cu nisip și petrol, *sicii hadji*?

— Da, exact! Am lucrat acolo, să zicem, cam de la sfârșitul crizei petrolului până înainte de cutremurul din Mexic. Se trăia bine acolo și, când zic asta, vreau să spun, dragă frate, prietene, hai să-ți povestesc…

— Stai așa, nu-mi spune! Lasă-mă să-ți iau vorba din gură, dragă *sidi hadji*: mâncăruri grase la discreție, capre la grătar, orez curry și oriunde te uitai îți venea să zici o-la-la?

— O, Dumnezeule, o, Zeus, o, tu, oricine ai fi acolo sus în ceruri, de unde știi așa de bine, frățioare? În orice caz, pe vremea aceea, dragă frate… lucram la o companie petrolieră și… în fiecare dimineață eram duși cu autobuzul de la hotel la rafinărie de un șofer ursuz și arogant, un libian, un… Dumnezeu mi-e martor…

Șoferul îl întrerupse:

— Hai, lasă-mă să ghicesc, așa între două viraje: era un îmbuibat arogant, atât de arogant cum numai un porc îngâmfat poate fi, așa-i că am dreptate, dragă *sidi hadji*?

— Hm, știi că nu zici rău? În orice caz, nu ești departe de adevăr… Dar ce voiam eu să mai spun e că era din cale-afară de arogant. Și să vezi ce aere-și mai dau toți palavragiii ăia cu scris întortocheat, ca și cum ei ar fi inventat și focul, și roata, și reclamele la detergenți! Dar, oricum, ce voiam eu să spun,

frățioare, e că…

— Păi spune, dragă *sidi hadji*, îl îndemnă șoferul în timp ce-l privea pe Lamarat cu coada ochiului și lua o curbă pe drumul șerpuitor care ducea la Al Mahala.

— …Ce voiam să spun e că pretutindeni pe unde am mers, în pelerinaj, în Libia, în Egipt, la moscheea Al-Ahzar… toți ceilalți știau de unde vin eu cu mult înainte ca eu să știu de unde vin ei și, totodată, știau exact cum să mă facă să mă simt inferior. Ești de acord cu mine sau nu, frățioare?

— Firește că sunt de acord, *sidi badji,* tu ești mult mai în vârstă decât mine și cuvintele tale îmi răsună limpede în auz ca o literă de lege ca să nu mai spun că, în zilele noastre, un om înțelept e la fel de neprețuit ca aurul.

— Hm, asta așa e. Dar știi bine că aurul e *baram.* Apropo, sper că nu ești asigurat, nu-i așa? N-ai voie să-ți faci asigurare, e *baram* rău, ptiu, ptiu, e lucru spurcat, ai grijă, băiete!

— Nu-ți face griji, *sidi badji,* n-am să fac nimic care să-ți provoace vreo supărare oricât de mică, îți dau cuvântul meu. Dar, hai, spune mai departe, din gura ta totul sună extrem de captivant.

— Da, întocmai, așa că lasă-mă să continui pentru că încă n-ai auzit nimic. Nici n-apucai bine să schimbi trei vorbe cu marocani de-ai tăi, că imediat te pomeneai lângă tine cu un turban pe două picioare care te întreba ce limbă e aia pe care-o bolborosești acolo. Și cel mai rău era când vorbeam în dialect, mamă, mamă, atunci nimic nu le mai stătea-n cale marțafoilor: ne făceau să ne simțim ca niște câini râioși, înțelegi ce-ți spun eu, frățioare, ori ba?

— Ai dreptate.

Șoferul mai luă încă un viraj la stânga. Jos în vale, la capătul drumului care cobora în pantă, se zărea Al Mahala cu minaretele, cărămizile și iarba lui uscată, strălucind ca un tampon de vată murdar.

— Dar, dragă *badji,* ce poți spune despre acele vremuri sau despre vremurile de-acum sau chiar despre acest ținut… (Vorbesc în continuare tot despre Iwojen și despre mătușile pac, pac, pac, care vin călare pe cămile)… la numai câteva sute de kilometri de-aici, se spune despre noi că suntem dereglați mintal și sunt atât de mulți cei care spun asta încât încep să mă țicnesc din cauza asta.

— E bine să știm că împărtășim aceleași idei. E întotdeauna o mare bucurie să călătoresc cu un om așa de înțelept ca tine și, între noi fie vorba, parcă bântuie peste tot molima antidialectală; oriunde te-ai duce, domnește pizma între ai noștri. E de necrezut și uneori mă-ntreb de ce naiba mai port *djellaba* și de ce mai țin la mine mătăniile. Da, și oamenii ca mine sunt chinuiți de astfel de întrebări și dacă tot veni vorba, ia spune-mi: oare de ce tocmai oamenii ca noi au avut parte de atâția profeți? Hai, zi-mi și mie dacă știi, frățioare dragă. Și, iartă-mă că-mi dau așa cu părerea, dar când spun asta mă refer la Moise, Isus, toată șleahta, iar în fruntea lor, perla coroanei, Mahomed al nostru, unicul, adevăratul, lăudat să-i fie numele, Doamne iartă-mă că vorbesc așa cu păcat.

— Bine faci că ești așa sincer, *sidi hadji,* dar eu sunt un simplu șofer și n-am niciun răspuns la o astfel de problemă teologică, îmi pare rău, poate reușesc să te-ajut făcându-ți o reducere la prețul călătoriei.

— Accept reducerea, zise *hadji* și fața i se lumină, apoi i se întunecă la loc pe dată. Și îngăduie-mi să mai adaug că lucrurile de care au acum nevoie oamenii sunt un bici și o bâtă, ca să poți lovi cu amândouă în același timp.

După aceea se așternu tăcerea pentru câteva clipe, prilej pentru Lamarat să se simtă ca și cum s-ar fi pomenit într-o comedie neagră.

Și-apoi, de bună voie și cu totul din senin, *hadji* se îndreptă în scaun și se lansă într-o tiradă fără cap sau coadă:

— Vrei să-ți fac o mărturisire, o mărturisire adevărată? Nu, nu despre milioanele pe care le am la bancă, asta știe toată lumea, până și voi taximetriștii știți asta, am fost îndeajuns de isteț încât să las secretul ăsta să transpară prin zidurile casei mele. Altceva vreau să-ți spun: de multe ori mă gândesc că mi-aș fi dorit foarte mult, extraordinar de mult să mă nasc evreu și de preferință în orașul ăla, cum îi zice, New York. Ai văzut câtă putere au acolo. OK, de acord, America, lua-o-ar gaia, îi sprijină și ei rămân tot evrei, neam de vipere, dar au kibuțuri peste tot pline cu portocale, struguri, iar Pepsi-Cola sau cum naiba se numește băutura aia diavolească crește-n copaci.

Taximetristul deschise ochii larg și șopti încet: „Doamne Dumnezeule, pe cine-am luat eu în mașină, pe-un răzvrătit, pe un renegat!”

Dar *hadji* vorbea în continuare ca o moară stricată:

— Vrei alte dovezi? Ia o hartă la întâmplare, majoritatea sunt nemțești, dar chiar și-așa sunt corecte, știi bine ce le-au făcut nemții evreilor (și când te gândești că ne privesc pe noi de sus), dar, mă rog. Ia o hartă, deci, și uită-te bine la Orientul Mijlociu: totul e uscat, uscat ca iasca, nu găsești nici măcar un cactus… cu o mică excepție: Palestina noastră! Evreii au făcut din palma aia nenorocită de pământ un teren extraordinar de roditor. Mă-nțelegi, frățioare? Firește că mă-nțelegi. Să nu crezi că-s de partea evreilor, nici vorbă. Bine le-a făcut Hitler că i-a gazat și să sperăm c-o să mai vină unul ca Hitler, dar, câteodată, în momente de nebunie, mă gândesc că ne-ar fi prins bine să fim noi gazați, pentru că acum am fi fost cu picioarele pe pământ, am fi primit un purcoi de bani de la americani pe care n-ar fi trebuit să-i dăm pe avioane cu reacție și Pepsi-Coca-Cola și n-ar fi trebuit să ne mai ținem așa cu nasul pe sus, dacă înțelegi ce vreau să spun, dar firește că-nțelegi…

Era aproape miraculos cum, fără să se uite-n oglindă, căci din bun simț o întorsese în altă direcție, taximetristul reușea să vadă ce se întâmpla în spatele lui și să asculte ce debita pasagerul fără să se uite la el. Până ce coborâră în parcarea din Al Mahala nimeni din mașină nu mai scoase o vorbă în acea după-amiază de vineri. „Oamenii ăștia, își zise Lamarat după ce-i plăti șoferului, sunt îngeri. Își spală podelele cu OMO, mănâncă grămezi de fructe de cactus fără să mai aibă nevoie de laxative și pleacă de la nunți fără să-și ia măcar ziua-bună. Acum fac și eu parte din acest club: Asociația Celor Care Tânjesc După Un Holocaust La Comandă.”

Soarele era încă pe cer, observă Observatorul nostru după ce ajunse în orașul Al Mahala lăsând în urma lui taxiul cu pasagerul lui cel necredincios. Lamarat traversă străzile căutând drumul care să-l ducă la văru-său, băiatul care poate știa să-i spună cum să dea de unchiul său.

E de necrezut câte vietăți mișună printr-un astfel de oraș: gândaci, măgari, cai și, pe deasupra, o viespe care tot nu-i dădea pace, bâzâindu-i pe la urechi. Dac-ar fi avut o piatră, Lamarat ar fi strivit viespea cu ea. Se gândi că să omori o viespe era la fel de greu cum era să omori o pisică. Pisicile sunt mai mari, dar mai celeste, viespile sunt mai mici, dar mai

terestre: bilanț nul.

Cel care-i spusese lui Lamarat cum să ajungă la văru-său era Amunir, un tânăr până-n 30 de ani, cu ochi albaștri, o claie de păr roșcat în cap și o pată din naștere pe vârful nasului. Amunir ținea o prăvălie chiar peste drum de noua lui casă, proprietate personală în Al Mahala. În clipa în care Lamarat intră înăuntru, Amunir tocmai juca o partidă de „Nu te supăra, frate!” având ca adversar propria persoană.

— Nu vezi că joc, am treabă, lasă-mă-n pace, zise Amunir. Șchiopul arunca zarurile lung, scurt și arunca mai ales de foarte multe ori, atât de des, încât cei trei frați ai lui și cele trei surori (dintre care una era la vârsta măritișului) îl porecliseră Jucătorul Nebun, Amunir Risipitorul, Nesăbuitul, Vameșul, Sfârlează cu fofează.

— Măi, băiete, nu-ți mai pierde vremea cu zarurile, nu te alegi cu nimic, nici cu bani, nici cu vreo femeie, nici cu faimă bună, se tânguia maică-sa adeseori. Unde vrei s-ajungi? Lasă-le-ncolo de zaruri, la ce-ți folosesc? Mai bine încearcă să scapi de pachetele alea de detergent.

Dar Amunir nu renunța la jocul lui și asta nu-i afecta comerțul cu OMO, ci dimpotrivă, afacerea-i mergea ca pe roate. „Cât vând? Ei, dimineața vând mult, după-amiază ceva mai puțin și după ce se-nserează mai vine câte un client care-și face cumpărăturile târziu.” Și-apoi îi zicea maică-sii: „Femeia lui Dumnezeu, ascultă bine ce-ți zic: nu te mai văicări atât, ăsta e singurul lucru la care sunt eu bun pe lumea asta!” Și-apoi mai dădea o dublă: ura, încă un jeton în căsuța lui! Când era magazinul deschis – adică șapte zile din șapte – Amunir juca mereu „Nu te supăra, frate!”, de la ora opt dimineața până la ora zece seara, cu o viteză incredibilă: planșa de joc era pe tejghea, iar degetele lui treceau de la pionii colorați la zaruri, ca și cum și-ar fi ferit mâna de un bărzăun. Opt pioni: patru roșii și patru galbeni și dă-i și joacă. Și refuza să joace cu alții în pofida rugăminților fierbinți ale fraților și surorilor lui: „Haide, te rugăm, doar o partidă, hai că mai iau un pachet de OMO. Haide, mă, nu fi așa fraier!”

— Explicația e foarte simplă. Pur și simplu, sunt prea bun ca să joc cu altcineva, oricine ar fi. Amunir se credea un as la „Nu te supăra, frate!” și nu voia să se coboare jucând împotriva

altora. Și nu puteai să-l contrazici, cum nici frații și surorile lui nu puteau să-l contrazică pentru că avea dreptate. „ «Nu te supăra, frate!» nu e un joc care se-nvață. Ori știi să joci ori nu știi!” le răspundea Amunir cumpărătorilor și tuturor celor care intrau în prăvălia lui, inclusiv Lamarat, și care-l întrebau cum ajunsese un jucător așa de bun, încât singurul care-l putea învinge era el însuși și ce puteai să faci ca să devii un jucător redutabil. (Umbla vorba că Amunir juca până și-n somn, în timp ce visa.)

— Poți să exersezi mult și bine, tot degeaba. Uită-te la mine, de exemplu: unde m-am născut într-o cocioabă, printre cactuși și rugăciuni spuse de cinci ori pe zi; nu sunt altfel decât voi, ba mai mult, sunt chiar mai puțin decât voi: sunt beteag de-un picior.

— Hai, mai scutește-ne, nu mai face atât pe handicapatul, ziceau frații și surorile punând paie pe foc fără să vrea. Te alinți și joci la cacealma, mai ceva ca la poker. Zi-ne și nouă cum anume te împiedică beteșugul tău să joci bine? De fapt, tocmai grație handicapului tău poți să joci atât de bine, pentru că n-ai fost nevoit niciodată să muncești la câmp, n-ai fost nevoit niciodată să cari apă de la fântână ca alți copii de vârsta ta, tata nu te-a altoit niciodată nici cu bățul, nici cu vreo curea, nici cu palmele lui bătătorite pentru că erai beteag…

Amunir își ieșea rău din fire când i se spunea așa ceva verde-n față:

— Îndrugați niște prostii mari cât casa! Voi știți că eu n-ajung bine la masă când joc și nu văd toate piesele pentru că sunt mai scund din pricina piciorului. Uite, să zicem că joc cu tine, da, zise Amunir trăgând planșa spre Lamarat. Tu poți să te fâțâi pe scaun, să te lași mai jos, să te ridici, să-ți dai seama unde e fiecare pion, poți să-ți plănuiești următoarele mutări din orice poziție, în schimb, eu ce pot să fac? Piciorul meu stâng e sudat de trupul meu ca un buștean; nu văd mai nimic, dar aici nu contează așa de mult. Pentru că de fiecare dată când joc cu mine însumi sunt acasă, așa că pot să-mi ușurez situația și să mă așez în orice poziție vreau, dacă înțelegi ce vreau să spun. Ascultă bine ce-ți spun pentru că ți-ai ratat șansa când te-ai născut…

Lamarat nu înțelegea tot ce zicea Amunir, așa că se mulțumea să dea din cap întruna ca un metronom reglat la

viteza maximă – nu-da-nu-da.

— Hai, să-ți zic, pe vremea când tu încă mai sugeai la sânul mamei, eu jucam în cafenelele de pe marginea autostrăzii, le știu pe toate, știu exact cum se face fiecare ceașcă de ceai, ce fel de hașiș fumează, câte pungi de floarea-soarelui se vând în fiecare zi și cu ce club de fotbal ține lumea din fiecare cafenea. Eu unul nu dau doi bani pe Real Madrid – tricourile lor albe nu se curăță niciodată bine la spălat, fir-ar ele să fie. Jucam în fiecare zi cu cine se nimerea și-i băteam și pe paralitici, și pe orbi, și pe chiori, dar află de la mine că lumea nu mă suporta, în scurtă vreme nu mă mai înghițea nimeni pentru că nu le plăcea succesul meu, mă ura toată lumea, toți puștanii ăia cu care jucam, toți mucoșii pentru că eu nu câștigam oricum, ci-i făceam praf prin stilul meu de joc, prin felul în care mutam pionii, prin care știam să profit de ocazie. Și de-asta mă aflu azi aici. Eram pur și simplu prea bun pentru clica aia de derbedei și sorbitori de ceai. Și într-o bună zi mi-au zis (îmi amintesc de parcă a fost ieri, era într-o după-amiază de duminică după meciul dintre Barcelona și Real Madrid în care bătuseră catalanii) și până și proprietarii cafenelelor li s-au alăturat (mai mult ca sigur pentru că întotdeauna beam ceai oferit din partea casei, dar nu cumpăram niciodată nici pentru mine, nici pentru altcineva): „Ne-am cam săturat de aerele tale de învingător. Hai, șterge-o!” Și iată-mă acum aici, scăpat ca prin minune de șuturile și flegmele lor. Să zici o rugăciune de mulțumire pentru mine. Dar cred că jocul mă place și el pe mine pentru că mi-a adus multă bunăstare. OMO se vinde ca pâinea caldă, iar mie-mi rămâne destul timp să-mi joc jocul… (în ultimii doi ani, Amunir vânduse foarte mult detergent foarte multor femei care habar n-aveau ce făcea el cu pionii aceia în culori țipătoare și de ce tot arunca cu zarurile acelea drăcești.) Din când în când, mai vine câte unul care-a auzit de mine, eram foarte bun, să știi, jucam magistral, am o mână de aur. Apoi își trecu pumnul strâns prin fața lui Lamarat, ca și cum ar fi dat o lovitură de ciocan într-un calup de zahăr înfășurat într-o cârpă uscată. Și vine unul și vrea să joace cu mine o partidă. Dar eu refuz; când joc, joc în dușmănie… (Supărare, supărare, după cum e și numele jocului: „Nu te supăra, frate!”. E drept că, pe-aici, pe la noi, se numește altfel, mai simplu, pachisi *sau cam* așa ceva.)

Lamarat se îngrozi la auzul atâtor vorbe grele la adresa

ținutului Iwojen. Amunir exagera cu siguranță, nu era cazul să fie așa de dur…

— Băiete, ascultă ce-ți spun eu și ține minte de aici înainte: în Iwojen nimeni nu-ți vrea binele, toți pot și vor să te jupoaie de viu. Îl știi pe ăla, Bubosul? (Amunir pufni în râs la propriile lui vorbe răutăcioase). Ala care are o dugheană în oraș și stă toată ziua printre maldăre de *djellaba* și bretele și cântă la caval; era și el printre ăia care m-au dat afară; când îl vezi, să-ți aduci aminte ce mi-a zis atunci în Iwojen: „Să nu te mai prind că mai calci pe-aici! Hai, cară-te, puți a pișat de porc!” Da, da, chiar așa mi-a zis, ce te uiți așa la mine? (Despre cine naiba vorbește? se întreba Lamarat clătinând din cap.) Degeaba dai așa nedumerit din cap, e chiar rudă cu tine: e văru-tău. Unchiul tău se avea bine cu el, stătea toată ziua în dugheana aia a lui văru-tău de parcă n-ar fi avut nimic altceva de făcut, de parcă n-ar fi fost nevoie de ciment, de cărămizi, de fier, vreau să spun, când nu era nevoie de banii lui pentru materiale; Mosa se purta frumos cu mine, ținea morțiș să mă bată la zaruri, e altă fire de om, în schimb văru-tău…! A încercat el să-mi pună bețe-n roate, dar nu s-a ales cu nimic. Ba chiar din contră, în pofida invidiei lui, eu pot să câștig aici într-o săptămână (mai ales când veniți voi din nord) cât câștigă el într-un an cu dugheana aia a lui…

Și tot așa, Amunir nu se mai oprea din bodogănit.

— Îl urăsc, îl urăsc, îl urăsc!

Și, preț de câteva clipe, uită să mai arunce cu zarurile. Dar între timp, Lamarat se gândi că poate nu era o idee rea să-l caute pe văru-său. Acasă zilele se scurgeau cu greutate și trebuia să-ți găsești o ocupație (mai ales când tatăl și cu al său tată se fâțâiau de colo până colo trambalând oale și tigăi, iar femeile își petreceau tot timpul primindu-și în vizită una după alta toate rudele costelive și îndopându-le cu migdale și fistic). Amunir, care arunca întruna cu zarurile și muta pionii, n-avea chef să fie deranjat. „Nu mă-ntrerupe în timp ce joc, mai ales când sunt pe punctul să mă bat singur.” Și zicând asta se ridicase-n picioare și arătase cu degetul fără tragere de inimă înspre nord: „Ține-o drept înainte și-o să-l găsești.” Apoi se retrăsese din nou în cazemata lui de joc, ținând într-o mână zarurile și ținând cealaltă mână încleștată într-un pumn, bombănind: „… îl urăsc, îl urăsc…”

Lamarat trecuse pe lângă un atelier de tâmplărie – unde cinci băieți de până-n 15 ani șlefuiau, lăcuiau și băteau cu ciocanele – și pe lângă o măcelărie cu carne de pui și-n tot acest timp nu-și putuse lua gândul de la Amunir care fusese sortit să fie atât de norocos. Dar poate nu strică să vorbim puțin despre această curiozitate: în Al Mahala nu prea e nimic de văzut cu excepția măcelăriei de pui. Despre ce e vorba: pe o suprafață de cinci pe cinci umblă o puzderie de pui care sunt de vânzare. Lângă ograda cu pui e un fel de mașinărie deservită de doi băieți care țin casa în buzunarele lor din dreapta. Să zicem că sunteți un client. Vă duceți la băieții ăștia doi și le ziceți că vreți „găina aia", arătând spre un exemplar oarecare din familia celor cu fulgi și pene. Uneori băiatul nu nimerește chiar găina pe care-o voiați, dar, ce să-i faci, nu poți să le ai pe toate-n viață. Nu comentați nimic și cereți să vă taie găina. Zis și făcut, e inclus în preț. De obicei, toată treaba constă într-o rugăciune și-n câteva manevre cu un cuțit de curățat cartofi, cu mâner portocaliu *(made in Germany).* Și-apoi urmează partea cea mai tare: în timp ce găina încă mai sângerează ca un porc, puștiul o bagă-n mașinăria montată chiar lângă *showroom*-ul de orătănii. Aparatul cu pricina e format dintr-un simplu cilindru și din niște benzi de cauciuc. Băiatul pornește cilindrul, benzile de cauciuc încep să se rotească în jurul găinii și cât ai zice pește toți fulgii dispar. Mai întâi fulgii din jurul capului, apoi cei din spate, până când nu mai rămâne niciunul. Celălalt băiat ia găina și o bagă-ntr-o pungă albă de plastic și îți ia banii. După care te duci frumos acasă și-n cel mult o oră, poți să pui pe masă o delicioasă mâncare din carne de pui. Cu cartofi, morcovi și, bineînțeles, niște sos. (Nu uitați să adăugați și câteva semințe de șofran.)

Lamarat trecu pe lângă această atracție turistică și nu peste multă vreme ajunse pe strada principală din orașul Al Mahala – acest Singapore al Africii de Nord, cum îl numea Amunir – o stradă largă care ducea până la pavilionul de pe țărmul mării, mărginită de-o parte și de alta de tot felul de prăvălii înghesuite în care se vindeau pungi de plastic, geci de piele, bricege și alte mărunțișuri. Magazinul vărului era chiar pe colț, ușor de găsit. Văru-său stătea afară și-l văzuse pe Lamarat încă din depărtare. Fața lui semăna cu un ou fiert moale înclinat într-o parte și după toate probabilitățile era formată într-o proporție

covârșitoare din semne de acnee.

— Hei, tinere, Lamarat, fiul lui Minar, vino-ncoace și să nu zici că nu știi cine sunt, strigase bărbatul. Ești văr cu mine, suntem veri de gradul al doilea, mama mea e mătușa maicătii… Și, înainte s-apuce Lamarat să zică ceva, se și trezi înăuntrul prăvăliei. Ce bine c-ai venit, că n-apucasem să te văd la față până acum… (se uită din nou cu luare aminte la Lamarat)… dar n-ai venit tu degeaba până aici, sigur te-a trimis cineva. Te-a trimis șchiopul, jucătorul de „Nu te supăra, frate!”, nu-i așa? Vărul rânji și trase un taburet pentru Lamarat. Ce face, mai trăiește? A reușit să se bată singur?

Pe taburet era un dromader. O cămilă mică din piele maronie cu un bec înșurubat pe cocoașa de pe spate. Un model foarte apreciat printre turiștii spanioli.

— Stai jos, zise noul membru al familiei.

Pentru văr însă era ca și cum băiatul s-ar fi fâțâit pe-acolo de ani de zile. Lamarat luă dromaderul de pe taburet și se așeză. Vărul ieși afară zicând:

— Merg să aduc niște ceai pentru noul meu văr, zise el, lăsându-l pe Lamarat așezat pe taburet cu un bec între boașe.

După numai câteva clipe, vărul reveni cu o tăviță, un ditamai ceainicul și trei pahare, așa, *just in case.*

— Îngăduie-mi să-ți torn în pahar, zise el umplând paharul dintr-o mișcare. Ce desfătare pentru ochi să vezi cum jetul auriu umple paharul: vărul luă ceainicul în mâna stângă, îl ridică-n aer după care luă un pahar mare (și când zic mare, nu glumesc) în mâna dreaptă și-l ținu deasupra tăviței. Apoi înclină ceainicul ușor în față. Și voilà: lichidul se scurse-n pahar de parcă ceainicul ar fi făcut pipi până ce un strat gros de spumă îți arăta că recipientul se umpluse.

— Așadar, dragă vere, ia te rog și bea un pahar din berea noastră făcută-n casă.

Oare ce voia să spună cu „berea noastră făcută-n casă”? Oare frunzele de mentă conțineau vreun stimulent? Oare chiar te țăcăneai de la atâta ghiftuială și chefuială? Băiatul șovăi, dar până la urmă luă totuși paharul și se așeză mai comod pe scaun. Cât timp lipsise văru-său, aruncase o privire în jur. Prăvălia, care abia dacă depășea dimensiunile unei cabine de probă, era ticsită de răhățișuri turistice și de obiecte tradiționale marocane. Sus, atârnate de tavan, erau înșirate

niște caftane și *djellaba.* Cu toate că *djellaba* este îmbrăcămintea de lucru și de sărbătoare a femeilor marocane, în zilele noastre găsești destui bărbați care s-ar învoi cu dragă inimă să poarte astfel de saci lălăi. Tot acolo mai găseai și un veșmânt de rugăciune, negru, cu dungi verticale groase de un centimetru așa cum se cuvenea.

— Mireasa unchiului tău e o mândrețe de fată! Dar nu-i nevoie să-ți mai spun eu asta, doar o știi de ani de zile.

Carevasăzică vărul o văzuse deja pe soră-sa. Chiar nu mai era nimic sfânt pe lume?

— Mosa a adus-o în Melilliar o dată, adăugă vărul.

— Dar ce-au făcut în Melilliar? întrebă Lamarat.

— Mosa i-a trimis la piață pe taică-tău și pe maică-ta, apoi a dus-o pe fată în parc să mănânce o înghețată spaniolă cu vanilie. Vărul izbucni în râs, dezvelindu-și dinții acoperiți de spuma ceaiului. Pe dintele din față îi rămăsese o frunză de mentă.

— În parc, lângă piața Spaniei, fata l-a luat de braț. Până atunci, Mosa își ținuse brațele lipite de corp. Gestul ei l-a surprins. Dar fata i-a zis: „Braț la braț. Așa se merge în Europa.” Și vărul începu să râdă și mai tare. Și din cauza acelui gest simplu, dragul de unchi al tău n-a mai închis un ochi trei nopți la rând. Niciodată nu-l mai tulburase o femeie în asemenea hal…

— Așadar a mai avut și alte femei?

Chiar în clipa aceea, ceva anume îi distrase atenția vărului. Se repezi afară glonț, strigând în gura mare: „Hatișa, Hatișa!” O duduie mititică veni spre el. Purta ochelari de soare și avea părul strâns la spate într-un coc din care scăpaseră câteva șuvițe rebele. Vărul dădea din mâini gesticulând exagerat, își întorcea capul în toate părțile și râdea la cel mai mic semn de încurajare din partea femeii, atingând-o întruna ca și cum ar fi vrut să-i spună că interesul lui era chiar sincer. Femeia purta o rochie până deasupra genunchiului, iar în picioare avea niște sandale de piele. Ținea o poșetă de piele sub braț, de care atârnau bălăngănindu-se niște litere aurii. Să fi fost vreo prietenă, vreo rudă? Nu prea avea aerul, era prea voluptuoasă. Poate o cunoștință, o fostă colegă de clasă, o clientă? Femeia dădu din cap de câteva ori, vărul îi atinse din nou bărbia. Fata nu protestă la niciunul dintre gesturile lui intime. Apoi se

despărțiră. Proaspătul văr intră din nou în prăvălie și se așeză pe un taburet în fața lui Lamarat. Coșurile de pe față i se înroșiseră de parcă ar fi putut să ia foc din clipă-n clipă.

— Ce mai bucățică! Lamarat nu zise nimic – încă puțin și venea soră-sa la rând. Mâine mă duc cu ea la Melilliar, să vedem ce-o ieși. Lamarat nu înțelegea nimic, se uită lung la vărușău până când bărbatul izbucni în râs. Vărul se ridică, luă un pix din spatele tejghelei și începu să se joace cu el, murmurând ca pentru sine: Iubita aia a unchiului tău era și să sperăm că încă mai e o adevărată perlă…

O perlă care în curând trebuia să arate în pat cât e de valoroasă. Părinții viitoarei mirese erau amândoi de acord în această privință: fata lor era neprihănită, atât pe dinăuntru, cât și pe dinafară, și-o s-arate lumii că și-a păstrat toată viața virginitatea ca pe un lucru de preț.

Una dintre întrebările arzătoare care-i stăteau pe limbă lui Lamarat era: ce se întâmplă în noaptea nunții?

— Auzi, vere, zi-mi și mie ceva. Înțeleg că mirele și mireasa se culcă împreună în noaptea nunții. Cum vine asta?

Vărul se așeză pe un taburet, un taburet negru pe care-l vindea turiștilor spanioli la preț dublu. Îi spuse băiatului că nunta o să se desfășoare în mare parte așa cum își imaginase el, cu multe cântece și strigături pe care nu le știa, deci la care nu putea participa. Petrecerea ține de obicei până seara, camera nupțială este amenajată, deși în cazul de față n-o să se-ntâmple asta pentru că însurățeii pleacă oricum după nuntă. După care, mulți dintre invitați vor pleca acasă.

— După ce se vor fi ghiftuit bine, firește.

— Da, bineînțeles, țăranii ăia nu știu altceva decât să mănânce și să muncească.

— Și după aceea, mirele trebuie să facă acel lucru pe care-l are de făcut. Adică să dezvirgineze mireasa.

— Da, exact.

— Și pe urmă?

— Pe urmă, după dezvirginare, mirele iese afară și aprinde niște artificii – dacă totul a decurs bine, firește.

— Firește, dacă totul a decurs bine… Și dacă n-a decurs bine?

— Vrei să zici dacă nu apare nicio pată de sânge? Mda, păi atunci, ne pare rău, să sperăm că va fi mai bine cu următoarea,

du-te acasă fetițo. Adio și n-am cuvinte!

— Și crezi că și el ar face la fel…? Dacă… știi tu…

— Cine, unchiul tău? Nu, exclus! N-ar face așa ceva. Băiatul ăla e așa dornic să-și ia tălpășița de pe-aici că s-ar însura și c-o broască țestoasă ca să poată merge la nemți sau unde naiba locuiești tu. Și, apropo, dacă nu curge sânge deloc, zise vărul, o să se-nțepe c-o agrafă-n degete și-o să lase sângele să se scurgă pe cearșaf pentru că, știi și tu, nu e cazul de prea mult zgomot pentru nimic…

Toate acestea se întâmplaseră cu câteva zile înainte ca Lamarat să se-ntoarcă în Al Mahala. De data asta însă, băiatul se strecură în prăvălie și îl găsi pe văru-său ținând două pahare de ceai în mâini.

— Hai, să trăiești, vere, iar mă vizitezi? Cine? A, îl cauți pe unchiul tău. Nu, nu știu exact unde e, dar am o vagă bănuială că… s-a dus la Melilliar, într-un bar… Ce adresă? Cum ajungi în Melilliar, o iei așa și așa, a, și când dai de el, nu uita să-l saluți din partea mea…

Peștera lui Dumnezeu

Acum că l-a găsit pe unchiul său care sforăie liniștit pe bancheta din spate a taxiului, Lamarat se întreabă când o să se trezească, asta dacă s-o mai trezi și, în timp ce taxiul își urmează drumul sinuos de-a lungul dealurilor, hai, să mai deformăm puțin realitatea, o realitate care și-așa a avut multe de suferit de pe urma mea; cine naiba ar putea crede că un amărât de cui poate să pună capăt vieții unui om, că un copil de țăran chiar ar fi putut ajunge un jucător de „Nu te supăra, frate!” și – cel mai greu de crezut, chiar și pentru mine – că o casă s-ar putea preface-n praf și pulbere fără cea mai mică urmă de intervenție a naturii sau a omului.

Și încă și mai de necrezut este povestea care nu-i fusese niciodată istorisită eroului. (Chipurile, nu se găsise nimeni să i-o povestească și întrebarea era dac-o să se găsească cineva vreodată care să aibă curajul să i-o spună, căci, de fiecare dată când Lamarat se întâlnea cu oameni care-l știau încă de când venise pe lume – și erau destui, răspândiți în întreaga lume până, hăt, în Patagonia –, se întâmpla același lucru: tuturor le pica imediat fisa, își aminteau numaidecât de nașterea lui și, într-o gigasecundă, lăsau tot filmul întâmplărilor să li se deruleze în minte, dar nici pomeneală să-i sufle lui vreo vorbă despre asta – căci nu-i frumos să-i bârfești pe alții.)

În povestea despre nașterea lui Lamarat era mult hocus-pocus: era povestea (pe care-o să v-o spun în continuare) despre pactul dintre bunică și Sidi Rabi.

O fi așa, n-o fi așa, în orice caz, toată treaba e așa și-așa, dar locuitorilor din Iwojen nu le place să uite, așa că în această minciună adevărată, în această scorneală grăitoare prin ea însăși, trebuie să fie cumva și un dram de adevăr, oricât de mic, de minuscul. Dar ce-mi pasă mie, în definitiv?! Eu vă spun povestea și, mai departe, vom vedea.

Povestea bunicii și a lui Dumnezeu, a clătităresei și a Principiului Universal (cum îi plăcea lui Mosa să-și numească membrul său viril) umblase din gură-n gură, pe toate dealurile și văile din ținut. Imediat după ce s-a născut Lamarat, toată lumea nu mai vorbea decât despre asta. Dar, cu timpul, totul se erodează, se risipește spulberat de vânt, se mistuie și tot ce

mai rămâne e un „Ah, ce mai vremuri!” În schimb, pe vremea aceea, era subiect de cugetări serioase pentru fetele de la fântână, băieții de pe drumul spre fântână și pentru bărbații din lanul de porumb din jurul fântânii. „Și, zi așa, chiar a primit semn de la Dumnezeu? Dar de ce i-o fi trimis Dumnezeu un semn tocmai ei, clătităresei? În scurtă vreme, toată treaba a ajuns un prilej de mirare și de bășcălie. Căci, deși locuitorii din Iwojen nu uitau nimic, atitudinea lor față de întâmplări se schimba odată cu timpul. Așa că pe vremea când în Al Mahala se construiau case dotate cu electricitate și apă curentă, povestea devenise pentru oricine avea oarecșce legături cu Iwojen un soi de miracol de care nu mai vorbea nimeni. Ajunsese un minimiracol, fiind înlocuit de alte miracole, mai noi și mai mari, cum ar fi berea Amstel, adidași cu perne de aer și antene parabolice care-ți aduceau în sufragerie țâțe și pizde, fără perdea, în toată splendoarea lor.

Și totuși, dacă e ceva mai frumos pe lumea asta decât un miracol, atunci acel lucru este bârfa. Și, după cum spunea Halid Hârbul Șoselelor, cel mai frumos lucru e un secret ambalat ca o bârfă. Halid știa despre conversația dintre bunică și Dumnezeu încă de pe vremea când hoinărea printre stâncile și șanțurile din Iwojen și auzea adesea râsetele bărbaților care le așteptau pe fete la fântână (fetele acelea atât de încântător de guralive).

— Ce e așa amuzant? întrebă Halid.

— Ei, e o poveste veche de ani de zile, poate ți-o mai amintești, e despre o bătrână și despre noră-sa, răspundeau ei.

— Nu-mi amintesc, povestiți-mi.

Și-i ziceau iar povestea, ca s-o știe și el, pentru că fetele nu veniseră încă și pentru că era interesantă și în același timp… ciudată.

În ziua în care a venit pe lume Lamarat cel Norocos, bărbații erau la câmp să are pământul, iar copiii din Iwojen făceau păpușele din lut pe malul heleșteielor ticsite de broaște. Era așadar o zi în care trebuia să obții cât mai mult cu minimum de mijloace. Viitoarea mamă a băiatului simți primele contracții în jurul orei opt dimineața. În ziua aceea, femeia era singură-n pat, căci la ora respectivă viitorul tată își începuse deja norma zilnică pe șantierul naval ale cărui zile erau numărate.

Viitoarea mamă își dădu seama că niciodată-n viața ei nu fusese nevoită să-și dea silința în asemenea măsură și, ca urmare, regretă imediat planul urzit într-o noapte diabolică. Dar era prea târziu. Acum n-avea de ales: trebuia să-mpingă. Viitoarea bunică, trezită de țipetele noră-sii încă dis-de-dimineață, își puse pe cap o basma specială (basmaua pe care-o purta la moșit) și dădu fuga să-i dea o mână de ajutor gravidei. Soacra o luă de mână, neputând face altceva decât să se roage. Nu era lucru ușor să găsești un doctor pentru că, pe vremea aceea, n-avea nimeni telefon în Iwojen și, pe deasupra, exista o lungă tradiție a moșitului: femeia cu cea mai multă experiență juca rolul de moașă. În cazul de față, în lipsa altcuiva mai calificat, rolul îi revenea bunicii.

Viitoarea mamă țipa ca din gură de șarpe. Copilul ieși din peștera lui Dumnezeu de-abia târziu după-amiază. Pentru că Dumnezeu nu vrea să-și încredințeze copiii așa, pur și simplu, naturii inumane; o femeie trebuie să trudească, să se zbată pentru copilul ei, trebuie să arate că merită cu adevărat să fie mama mogâldeței care suge la pieptul ei.

Și bunica știa toate lucrurile acestea și încă multe altele, căci avusese un vis, vorbise cu Dumnezeu.

Șoferul află din surse sigure (bârfele care circulau prin sat și pe dealuri) că acel ciudat vis profetic avusese loc cu câteva săptămâni înainte să vină copilul pe lume, curând după Ramadan. (Sau după Sărbătoarea Sacrificiului? Nu prea se găseau calendare în Iwojen.) Pesemne că bunica le povestise visul femeilor de la fântână. Pretindea că a auzit un glas care i-a spus că nimeni nu știe când se va naște copilul și că tatăl nu va fi de față să-și vadă odorul venind pe lume, rostogolindu-se într-o baltă de sânge, pipi și rahat. După care, Dumnezeu se retrăsese rostind cuvintele: gura femeii poate să facă și să desfacă. Și clătităreasa repetă acest lucru de trei ori pentru urechile asistenței rămase înmărmurite. Femeile de la fântână nu mai auziseră de ani de zile o asemenea incantație magică și până și femeile mai bătrâne, cele care erau mai bătrâne chiar și decât bunica, care prevesteau viitorul cu ajutorul pietrelor, își coborâră mâinile pe lângă trup și îngânară câteva rugăciuni ca să ferească cuvintele lui Dumnezeu de eventualele spirite rele care ar fi pândit pe lângă fântână.

Bunica fusese tare mirată la auzul unor astfel de cuvinte și

habar n-avea ce voiau să însemne, căci toată lumea știa când se nasc copiii, iar între timp tatăl adunase destule zile de concediu și destui bani ca să poată sărbători la fața locului nașterea copilului său. Glasul o sfătuise pe bunică să fie cu băgare de seamă și să n-o piardă nicio clipă din ochi pe viitoarea mamă; de asemenea, nu strica ca înainte de marele eveniment să bage-n casă niște saci cu sare ca să alunge duhurile rele care mai bântuiau pe lângă casă.

Lumea aproape că uitase cu desăvârșire despre acest vis când tatăl (întors în sat cu puțin timp înaintea nașterii copilului și primit fără prea mult tam-tam – „Hai, să fim serioși, doar nu-i Profetul!”) a plecat din nou, pe neașteptate. S-a făcut nevăzut, dispărând în negura nopții și scuzându-se că e așa pe fugă, dar trebuia să fie la datorie. Muncă, muncă și iar muncă! Ca să ai un acoperiș deasupra capului prin diversele orașe. Maică-sa nu înțelesese de ce fiul ei își făcuse bagajele așa dintr-odată și se dăduse bătut în fața tiraniei ceasului de pontaj. „Nu stai la nașterea propriului tău fiu, ce naiba?” fuseseră întocmai cuvintele ei, dar pentru tată părea să fie o ușurare foarte mare că nu era nevoit să fie de față la venirea pe lume a primului său născut. Astfel cea dintâi prevestire a bunicii se-mplinise și nimeni nu mai punea acum la îndoială visele ei premonitorii. Iar cele câteva femei de la fântână care la început luaseră în zeflemea viziunea ei, dând a lehamite din mână, își luau vorba înapoi acum și întrebau dacă nu visase cumva vreun lucru și despre copiii lor.

Mai rămânea de văzut dacă se-mplinește și cealaltă prevestire împreună cu prezicerea criptică, dar așa cum avea să se vadă, ambele s-au adeverit în ziua nașterii copilului. Ce se întâmplase mai exact (sau cel puțin asta aflase șoferul din gura unuia și-a altuia adunați la fântânile din ținut): în dimineața aceea, bunica începuse să facă clătite. Frământase într-un vas de lemn un aluat din făină, lapte și drojdie uscată până ce aluatul ajunsese de mărimea unei mingi de fotbal. Apoi bunica mărunțise mingea de fotbal în mai multe mingi de tenis și turtise mingile de tenis până ce deveniseră niște pătrate, exact zece pătrate, fără ca zece să fie considerat prin părțile acelea un număr magic. După aceea femeia le aruncase într-o tavă neagră ca abanosul, le stropise cu puțin ulei și le lăsase să sfârâie și să geamă, bucată cu bucată. Pe urmă, scosese din

buzunar o foarfecă ruginită și, „aici e aici, povesteau bărbații bătrâni din sat pe vremea când șoferul, tânăr pe-atunci, îi asculta, pentru că a ieșit afară și cu foarfecă aia ruginită a tăiat câteva frunze de mentă”. „Da, întocmai”, ziceau bărbații unul după altul, adunați la vreo răscruce de drumuri din sat unde se întâlneau când se-ntorceau de la arat, treierat sau de la culesul strugurilor. Și tocmai când tăia frunzele, bunica o auzise pe viitoarea mamă aducându-și pe lume viitorul copil. Un miracol, un miracol și încă și mai miraculos era faptul că bunica se îngrozise și se repezise în cameră (aceeași cameră unde la noapte viitorii miri aveau să-și serbeze împreunarea – „un detaliu straniu”, își zise șoferul) și o găsise pe noră-sa în toiul unor contracții cumplite, iar bunica o ajutase pe cât putuse să aducă copilul pe lume, în timp ce bărbații treierau grâul, iar copiii satului se jucau pe pământul argilos și fertil. După ce băiatul venise pe lume sănătos, bine-mersi, răsucindu-se în balta de pipi și rahat, bunica își dăduse seama că trebuia să-i taie buricul, legătura aceea dintre cer și pământ, căci altfel copilul n-avea să fie niciodată al mamei lui. Și-abia atunci și-a dat seama că foarfecă aia ruginită și tocită cu ajutorul căreia adusese pe lume zeci de copii, rămăsese afară în curte când tăiase frunzele de mentă.

Și-apoi avusese loc lucrul cel mai miraculos, întâmplarea asupra căreia bătrânilor le plăcea cel mai mult să cugete: bunica n-a găsit foarfecă. Dispăruse de parc-ar fi înghițit-o pământul. „Impresionant, dar și înfricoșător” își zise șoferul de taxi; pe vremuri, se cutremurase la auzul acelui episod, iar acum, om în toată firea, se cutremură din nou. Se uită la băiatul care vorbea despre Al Mahala și despre cât de puțin intra soarele-n casă.

În acel moment, cea de-a doua prevestire se adeverise: bunica n-avusese încotro (sau nu găsise destul de repede o altă soluție)

și retezase chiar ea cu dinții cordonul ombilical. Mușcase cu putere, de fapt mai mult molfăise decât mușcase, în timp ce clătitele pătrățoase se coceau în tavă. Abia când se trezise cu bucata aceea însângerată în gură, își amintise de cuvintele lui Dumnezeu. Dar între timp băiatul se odihnea liniștit în brațele proaspetei mame.

Băiatul din poveste, cel care e așezat lângă șofer, cel al cărui cordon ombilical fusese retezat, nu auzise niciodată această poveste. Nimeni din Al Mahala nu i-o spusese niciodată – Amunir în niciun caz, căci el, de când își deschisese prăvălia, nu mai avea urechi decât pentru ce-i șoptea jocul – nici cu zece ani în urmă, când venise ultima oară în sat, și nici acum n-avea să-i sufle nimeni vreo vorbă despre ce li se întâmplase bunicii, mamei și copilului.

Rețete pentru dragoste

Cursul „Cum se face”, Partea I, Lecția 1, *Rețete pentru două persoane.* Se ia un sat așezat pe malul mării cu apă sărată și bună, apoi se toarnă o jumătate de ceașcă de bărbat și o jumătate de ceașcă de femeie. Se adaugă un strat din uleiul sfintei cununii, lăsându-l să se încălzească încet în prima zi, până când va fi destul de încins în cea de-a doua și cea de-a treia zi ca să poată fi adăugați și musafirii (după ce au fost curățați în prealabil de frunzele verzi) plus gurile lor, tobele și nevestele (iu, iu, iu – ține-o așa și tot așa, cumătră). Se amestecă totul, de preferință cu o lingură de lemn care-a mai fost folosită și pentru alte nunți, ceea ce va aduce cu sine lucruri vagi, cum sunt norocul sau bunăstarea, sau, cel puțin, așa se zice, deși n-o să găsești asta în nicio carte de bucate, te asigur.

Între timp, puneți într-o tigaie puțin adâncă câteva rondele de bărboși și căliți-le la foc mic până ce se rumenesc bine. Lăsați-le să sfârâie-n tigaie o vreme fără să le pierdeți din vedere, apoi adăugați o mână de bancnote ca să se mai lege sosul. Uitați-vă din când în când la ingredientele principale – bărbatul și femeia – pentru că după câteva ore vor trebui scoși, clătiți cu apă de izvor, înfășurați în prosoape albe, uscați bine și apoi puși la copt (inutil să mai precizez că separat) într-un cuptor la o temperatură de minimum 150 de grade și maximum 200 de grade, până ce bărbatul se rumenește bine, iar femeia pe jumătate. După ce s-au rumenit amândoi, luați o furculiță și înțepați-i ca să vedeți dacă s-au copt. (Nu vă îngrijorați dacă bărbatul încă e nefăcut. Bărbații par să rămână întotdeauna necopți.) Puneți carnea, rondele călite și supa din apă de mare la loc răcoros și așteptați cam un an, doi, câteva zeci, depinde. Observați îndeaproape, nu atingeți, lăsați lucrurile să-și urmeze cursul firesc.

Este de la sine înțeles că la această rețetă puteți adăuga porumb, orez, coriandru, ardei, roșii de seră, castraveciori murați și concediu de maternitate (de preferință cu multă frișcă). *Bon appétit!*

Pe măsură ce se apropiau de Touarirt, lui Halid i se făcea din ce în ce mai foame. Încercă să-și mai potolească pofta de carne

și unt fantazând la mâncarea care li se punea înainte nuntașilor; își imagină oalele, burțile, mieii sacrificați unul după altul. Se gândi la nenumăratele ovine care fuseseră tăiate în ajunul și în dimineața primei zile a nunții, la cum fuseseră agățate, așa vii cum erau, de grinzile din staul și cum își implântase cuțitul în ele un expert local în domeniu care abia dacă mai avea un dinte în gură. Se gândi la sângele cald care se scursese pe jos și la căldura aburindă care se ridicase din corpul animalului. După care, în mod sigur, bărbatul jupuise berbecul cu un cuțit special, îi retezase capul și-i dăduse măruntaiele – ficatul, inima, plămânii, stomacul, intestinele, rinichii, splina plus momițele – unei femei la fel de experte în domeniu care le azvârlise într-o găleată. Apoi experta turnase niște apă în găleată și nenumărate femei tinere, unele cu copiii în cârcă, luaseră-n primire grămada de măruntaie. Una spălase inima și curățase aorta de sângele închegat, alta curățase murdăria de pe burtă, alta tăiase plămânii în bucăți pe care le aruncase într-o tigaie gata pregătită, alta jupuise pielița de pe momițe și le tăiase-n două, iar altcineva curățase grăsimea de pe rinichi. Grăsimea fusese păstrată, căci urma să fie ulterior adăugată în mâncare ca să facă sosul mai gustos. Și după ce splina, ficatul, burta și mațele fuseseră curățate de verdeață, fuseseră aruncate într-o tigaie și puse pe foc. Câteva ore mai târziu, fusese servită prima ofrandă a nunții: o mâncare consistentă de măruntaie, pe alocuri cam grea. Între timp, expertul terminase de jupuit pielea berbecului, apoi stăpâna casei o frecase cu sare pe dos și o pusese pe acoperiș să se usuce. Și astfel, dezbărat de tot ce-i prisosea, berbecul fusese ciopârțit cu o toporișcă ruginită (oare la câte nunți mai fusese folosită?). Spata și pulpele fuseseră tăiate în bucăți mai mici și puse într-o imensă căldare, largă de un metru, care bolborosea pe foc. Pe urmă fuseseră adăugate roșii, măsline verzi și fasole verde și totul fusese lăsat să fiarbă la foc mic.

Chiar în clipa în care un licurici zbura pentru a treia oară prin dreptul lunii, Lamarat coborî din taxi și-l trase afară și pe unchiul său. Mosa se sprijinea de el cu toată greutatea și, încă sforăind și mormăind, scoase o bancnotă din buzunar, apoi încă una și încă una, mersi Halid, hai noroc. Mașina demară în trombă, săgetând zarea în drum spre casă și port.

— Ha! zise Lamarat când rămase cu Mosa la marginea potecii care șerpuia de-a lungul Muntelui de Zahăr ducând spre Touarirt. Acum suntem singuri, tu și cu mine. Și toți nuntașii care te așteaptă. Mosa, Gosa, Losa, regele fugii englezești, hai să mergem la nunta ta de la malul mării! Și Lamarat își apucă mai vârtos de mijloc unchiul și începu să-l care după el de-a lungul cărării.

La prima lui vizită a lui Lamarat în Iwojen, Mosa îl dusese la mare aproape în fiecare zi. În fiecare dimineață, după micul dejun, își lua slipul și un prosop vechi și zicea:

— Bine, merg, dar numai pentru că știu cât de mult îți dorești.

Se ducea în spatele casei ca să facă pipi și-n timp ce jetul auriu stropea câmpul ce cobora vertiginos spre țărm, îi spunea lui Lamarat cum arăta marea în acea zi. Apoi își mai aprindea o țigară – în timpul vacanțelor renunța la Casa Sport și trecea pe Marlboro – și se uita spre mare cu privirea lui sticloasă, purtând niște papuci de plastic cumpărați din Melilliar pe care se vedeau urme de noroi.

În fiecare dimineață marea avea altă înfățișare. Câteodată părea netedă ca o folie de aluminiu. Era frumoasă. Dacă scrutai orizontul, puteai vedea câteva încrețituri în depărtare, dar asta nu strica imaginea de ansamblu. Când coborau pe coasta dealului – un kilometru, doi – și ajungeau pe ultima porțiune abruptă și stâncoasă, Lamarat își zicea în sinea lui: marea o să rămână așa cum e și-o să pot păși pe luciul ei asemenea lui Isus. Dar când ajungea jos, vedea că marea se schimbase, îl amăgise, era la fel de udă ca întotdeauna. Aha, deci la asta se referise unchiul când spusese „liniștită”, adică „s-a liniștit, nu se mai zbuciumă”.

Câteodată, când cerul era înnorat, acoperind Muntele de Zahăr asemenea unui văl cenușiu (care se risipea după numai câteva ore), Mosa spunea că marea e tulbure. Și chiar așa era. Marea era neguroasă, oriunde te uitai pe cuprinsul ei vedeai curgând stropi de lacrimi și mănunchiuri de spumă.

Odată, Mosa coborâse totuși până la țărm, curios să știe cum era marea când arăta așa tulbure. Apa era murdară. Înotase printre crenguțe, resturi de polistiren expandat și alge. Dar nu conta, căci toată marea era a lui.

Mosa îi povestise odată lui Lamarat despre unchiul lui, fratele bunicului care-și făcuse o pasiune din jefuitul epavelor. Obișnuia să meargă de-a lungul țărmului în căutarea prăzii dăruite de valurile mării. Într-o zi găsise o cutie de plastic pe care era imprimată o reclamă la înghețată. O dusese pe vârful dealului și-o aruncase-n vârful mormanului de obiecte găsite. Și când, într-o bună zi, cutia a fost deschisă, s-a găsit înăuntru numai rahat.

Mosa nu înota aproape niciodată, deși trupul lui suplu și musculos părea făcut pentru apă. De obicei stătea la umbră și asculta muzică la casetofon, fumând țigările de vacanță (în loc de Casa Sport care aveau un gust de balegă plină de ciulini). Apoi Lamarat cobora coasta abruptă a dealului chiuind de bucurie și, lăsând în urma lui silueta longilină și zveltă a lui Mosa, se îndrepta spre mare. În timp ce se scufunda, făcea pluta și se hârjonea alături de ceilalți băieți din sat, unchiul lui stătea deoparte lângă o stâncă golașă și-și făcea de lucru cu radioul. Îi plăcea muzica berberă. Lamarat nu știa să aprecieze notele înalte ale femeilor sau insinuările cu voce groasă ale bărbaților, deși începea să se descurce din ce în ce mai bine. După ce înota după pofta inimii, urca din nou panta împreună cu Mosa. Și era un urcuș anevoios, nu glumă.

Lamarat împreună cu unchiul său și cu băieții din sat obișnuiau să stea într-un golfuleț unde valurile mării se-nvolburau în minunate volute de spumă. În larg era o stâncă enormă; unii dintre băieți se cățărau pe ea ca să poată plonja în brațele talazurilor. De obicei, Mosa râdea pe seama lor și-i povestea lui Lamarat cum taică-său, adică fratele lui mai mare, fusese primul care încercase să sară de pe stâncă. Lamarat habar nu avusese că taică-său fusese un erou.

Șoferul de taxi care nu mai fusese la mare de ani de zile (muncă, muncă și iar muncă – știți cum e) ajunsese acasă și, în timp ce Lamarat îl căra pe unchiul său în spate și înainta bâjbâind pe drumul stâncos care era mult mai plin de hârtoape pe timp de noapte decât ziua, Halid își pregătea o băutură înainte de culcare asemenea unui conțopist de prin filme: whisky și apă. O combinație foarte neobișnuită: whisky (în Iwojen nu bea nimeni whisky) amestecat cu apă de la robinet (în Iwojen n-avea nimeni apă curentă, în afară de Halid). Și în

timp ce-și bea paharul, se gândea la cursa pe care o făcuse. Ce stresat mai era și Lamarat ăla: voia și să-mi povestească totul de-a fir a păr, dar și să-l ducă pe unchiul său înapoi acasă. Unchiul acela care, tot drumul, a mormăit doar un singur lucru: „Hei, *Iloveyoubeer,* hei, ai auzit ce-am zis: *Iloveyoubeer*, *Iloveyoubeer.”* Și încă o dată: *„Iloveyoubeer”.*

Cu un pahar de whisky în mână, Halid Hârbul Șoselelor ieși din casă, o casă cu faianță care nu cădea de pe pereți, o casă cu vedere spre Muntele de Zahăr și spre șosea, dar nu spre mare.

Mosa era istovit, dar fericit, exact așa cum trebuie să fii. Evitând să-l privească pe Lamarat în ochi, îi spusese șoferului de ce fugise: „Trebuia să mă-nsor în noaptea asta, să știi, dar femeile sunt dificile, să știi, înțelegi ce vreau să spun? Și, apropo, știi povestea unuia care s-a dus în Patagonia ca să scape de toată lumea? Asta ar trebui să fac și eu: să plec dracu’ de-aici.”

În timp ce Halid Hârbul Șoselelor dă repede pe gât băutura din pahar și aruncă o privire peste pământurile lui, două picioare, mai întâi primul, apoi al doilea, se poticnesc pe drumul stâncos, iar mintea care conduce acele picioare începe să se întrebe: oare cum am să-i spun eu soră-mii toate astea? Și în timp ce toate aceste lucruri și încă multe altele se întâmplă în Iwojen (bucata aceea de pământ din care locuitorii dispar pe capete), o fată de 19 ani hotărăște să lase totul baltă și să plece pe furiș de acasă, de lângă taică-său, maică-sa, bunică-sa, bunică-său și de lângă restul musafirilor nedoriți ca să-și limpezească gândurile în altă parte. Nu, nu printre rândurile de cactuși, exclus, pentru că acolo e locul ălora doi, cum le zice, Frumoasa și Urechilă, dar poate s-o mai găsi vreun loc în care să te așezi.

Și unde poate fi mai bine să te așezi decât într-un cimitir? „Ziua bună, strămoșilor, și nunțile voastre au mers tot așa șnur? Tot așa fără nicio piedică?” Fata atinge pietrele de mormânt rânduite în cerc, una câte una. „O să mă așez aici și n-o să mă mai ridic niciodată, își zice în sinea ei surioara. O să mă așez aici și n-o să mă mai ridic decât pentru a-l ucide, își făgăduiește surioara. Poți să presari pe mine câte mirodenii

poftești, cât de mult busuioc vrei, mă poți acoperi cu oricât de mult piper, n-o să scapi nepedepsit, Mosa. Fata a obosit să mai aștepte.”

Ce-i plăcea lui Lamarat la Mosa era că-și făcuse întotdeauna timp de el. Acum zece ani, când Lamarat fusese condamnat să stea bine-mersi prizonier în Touarirt vreme de șase săptămâni, Mosa lua câteodată (de fapt, în fiecare zi) o planșă cu 80 de pătrățele, patru pioni pentru fiecare (albaștri și negri) și două zaruri de lemn aproape definitiv roase. „Acum o să jucăm *pachisi*, ai pricipit, mă, năpârstocule? Nu e greu: aruncă zarurile, dă un șase și mută-ți piesele și, al naibii să fiu, dacă Lamarat n-a câștigat întruna până când, în cele din urmă, Mosa se lăsă păgubaș. „Ce păcat, zise el, în timp ce așeza planșa, zarurile și piesele într-o cutie de carton băgând-o sub un vraf de pături aspre, mare păcat că n-ai rămas aici. Ai fi putut ajunge campionul lumii din Iwojen, ai fi putut să-i bați pe toți șchiopii, orbii și surzii de pe-aici.”

— Știi ceva, nepoate? Spre marea surprindere a lui Lamarat, Mosa se trezi dintr-odată tresărind. Ce pot să zic? Probabil crezi că sunt beat, că m-am făcut criță…

Lamarat își suci gâtul ca să se uite la el, dar Mosa nu dădea niciun semn c-ar vrea să coboare.

— …sunt un porc, dar bineînțeles c-o iubesc pe soră-ta, aș face orice pentru ea, dar nu te supăra și nu uita că sunt beat, de fapt nu înseamnă nimic pentru mine. E o fată drăguță, nu zic, îngrijită și are tot ce-i trebuie, dar mai sunt și altele…

La capătul cărării, în spatele câmpurilor dintre „Vântul din San Antonio” și „Casa noastră” se zărea „Vizuina lupului”. Acolo, își zise Lamarat, sunt niște oameni care așteaptă – taică-său, frate-său, toată familia lui – și care-ar putea să-l jupoaie de viu și el îmi zice mie că Rebeca nu înseamnă nimic pentru el și că mai sunt și altele…

— Înțelegi ce vreau să zic, nepoate, sau nu?

— Nu, nu te înțeleg deloc, îi reteză Lamarat vorba, trăgându-l mai departe după el.

— …*Iloveyoubeeriloveyoubeer, mor*măia Mosa în continuare. Mai sunt și altele, foarte multe, atât de multe femei că le-am pierdut șirul și nu pot să mi le scot din minte. Una e bună la

ceva, alta la altceva, nu văd de ce nu m-aș înfrupta din amândouă, înțelegi. Și cu gândul la Hatișa, vocea îi deveni mai cristalină. Atâtea talente minunate, un mic paradis de care în curând n-o să mai am parte și-o să mă aleg în schimb cu o amazoană care mă croiește pe spinare!

— Și ăsta e motivul, unchiule, zise Lamarat. Doar pentru că n-o să mai poți umbla din floare-n floare? De-asta nu mai ai chef să te-nsori, de-asta nu-ți mai arde de nuntă? E singurul motiv?

— Nu, nu, ha, ha, nu, bineînțeles că nu! râse Mosa fără jenă. Bineînțeles că nu doar din cauza asta. Dar nu înțelegi că sunt bărbat, ce dracu'! Sunt bărbat și un bărbat trebuie să se ascundă după ceva, orice, fie și după o perdea în spatele căreia să facă ce vrea… Apropo, dragă nepoate, ha, ha, ai băut vreodată Ricard – știi tu, băutura aia care arată ca apa când o vezi în sticlă, dar după ce o torni în pahar se face albă ca o fantomă? Cam așa sunt și eu, dragă nepoate, exact ca băutura aia: sunt invizibil pentru lumea din jur, aștept răbdător, dar îmi ascund adevărata culoare, adevărata mea fire e ca o fantomă. Și nimeni nu știe cum sunt eu cu adevărat, nici măcar taximetristul, ha, ha, hi, hi, mor de râs!

— Vorbește gura fără tine, se gândi Lamarat și-i zise: Haide, nu mă mai plictisi, vorbești în dodii!

— Ai grijă, nepoate, nu face pe deșteptul că știi cum e când bei Ricard. După un pahar te simți bine, după două te simți și mai bine, dar dacă bei prea mult, nu mai pui pe limbă toată viața, zise Mosa, după care începu să trâmbițeze prin aerul greu și umed:

Bonitaarețâțemari,
Olgalinaarefundulmare
Bahinacete-așmaipupa
Darifatrebuiesăplec
șiceamaifrumoasădintretoate
Hatișacucapulânnorumiieipiuitul.

— Ah, fetelor, de ce se termină toată numele voastre cu „a"-ul acela ciudat și care de ce vă datorez eu atâția bani și, ultima întrebare fără răspuns, oare de ce nu pot să vă scot din minte? Și întorcându-se către Lamarat îi zise: Nepoate, întreab-o pe soră-ta și întreabă-l și pe frate-meu dacă ei, cu gura lor mare,

pot să mă ajute să mă dezbar de trecutul meu plin de stafii albe. Dacă ei pot face asta cu o pocnitură magică din degete, atunci ai undă verde de la mine să le zici.

Lamarat nu înțelegea despre ce vorbea unchiul său. Cuvintele îi treceau pe lângă urechi și i se-nvârteau în jurul capului în căutarea unei plase. Dacă Lamarat ar fi putut să prindă sunetele pe care le scotea Mosa, ar fi putut să le analizeze și poate chiar să le-nțeleagă. Lamarat nu răspunse, ci își continuă drumul pe lângă Muntele de Zahăr. Voia ca lucrurile spuse să rămână nespuse, nu voia să creadă că unchiul lui beat turtă nu vedea diferența dintre Katiușa și sora lui dragă, că-i era teamă să descopere că, în ciuda avantajelor pe care le scontase – permis de ședere și porumb la conservă *(made in Denmark*) – o să rămână același: un bărbat căruia o să-i lipsească Katiușa, Dina, Olgalina, un tip care ar fi vrut să trăiască veșnic într-o lume-Lolita. Dar Lamarat lăsă lucrurile nespuse să rămână nespuse și bâjbâi cu ambele mâini după alte două mâini care se agățau de un trecut mai bun, infinit mai fericit.

Lamarat îl duce în continuare în cârcă pe unchiul său (care începe încă o dată să îngâne *Ilovemybeer),* coborând pe poteca îngustă, și se gândește la cum dădea el șase la zaruri cu nemiluita pe vremuri, uneori chiar de opt ori, unul după altul, de rămânea Mosa cu gura căscată. Distanța până la casa scăldată de lumina felinarului se micșorează din ce în ce, poteca îngustă de la poalele Muntelui de Zahăr e tot mai puțin abruptă, iar Halid Hârbul Șoselelor hotărăște să meargă la culcare convins c-o să afle în vis cum s-a terminat toată povestea.

(Dar, când acolo, Halid visează capete de miel, detergent, mii și mii de bilete de loto vândute de un orb paralitic în Melilliar și o voce care-i spune: „Nu crede în vise, ci în noroc.”)

Exit șoferul de taxi, rămânem cu Lamarat care aude niște chirăituri sinistre venind din tufișuri și o voce care recită „ala bala portocala” și, *last but not least,* cu Minnie Șoricica întinsă pe o piatră funerară. Surioara care și-a făgăduit să-l blesteme pe Mosa și să cheme spiritele ca să-l distrugă, începe să bolborosească în dialectul din Iwojen: „Fie ca Diavolul să-l mănânce pe Mosa de viu, fie ca Shaitan să-i ia mințile, fie ca

focul să-l mistuie până la os, fie ca eu să mor dacă se va mai atinge vreodată de altă femeie.” Vocea se aude foarte bine: tare și clar.

Incredibil. Lamarat sare ca ars pe loc și-și croiește drum printre tufișuri, căci, dacă a auzit el bine (și-a auzit), e cineva acolo care blestemă, e o voce de femeie pe deasupra, cine-ar putea fi… „Rebeca, oprește-te, nu mai debita tâmpenii! Ce naiba faci aici?!”

Atunci Rebeca îi puse mâna la gură lui Lamarat și-i trase o palmă, după care îl întrebă unde e bărbatul ei, viitorul ei soț-până-la-moarte. E acolo, pe cărare, doarme ca să-i treacă beția. Rebeca își croi drum printre tufișuri și, într-adevăr, îl văzu pe Mosa întins acolo în drum. Se uită la el, îi dădu ocol de șapte ori, se aplecă și-l trase de nas: „Alo, e cineva acasă? Nu vrei să te scoli? Stai acolo, bolovanule, dacă trebuie să-ți faci siesta.” Rebeca se ridică, îl privi pe Lamarat și-și înălță mâinile-n aer și zise: „O, Șoricelule, de ce ești tu șoricel? Uită-ți tatăl și tăgăduiește-ți numele ăsta de doi bani.”

— Iar lu’ ăsta mic, zise Rebeca, o să-i facem un duș rece. Hai, apucă-l de cur pe derbedeu. Apoi Rebeca se aplecă, îl luă de brațe pe Mosa și-i șopti în ureche: „Te iubesc, blestem al vieții mele și ticălos ce ești!” Apoi îl ridică în picioare dintr-o smucitură.

— Mosa, puiule, frumușelule, te iubesc așa de mult, dac-ai știi, aș vrea să petrecem cât mai multe clipe minunate împreună încât aș fi în stare să te tai împrejur încă o dată ca să te țin numai pentru mine. Rebeca se întoarse spre Lamarat. Șoricelul meu scump și nevinovat, tu știi că eu încă de mică visam la o nuntă la malul mării, încă de pe vremea când tu alergai ca nebunul de la un capăt la altul al aleii. Visam la un foc de tabără uriaș, o cupă mare cu punci, muzică de chitară pretutindeni și un soț care să se facă luntre și punte ca să-mi facă toate poftele. Uite, scumpa mea, ți-am mai pus puțin nisip pe piciorușe, ți-am mai așezat o perniță sub căpșor, mai ia niște suc de ananas, iubițico… Și uite, acum, sunt într-un sat uitat de Dumnezeu, unde nu găsești nici brichete, nici punci, nici pahare, dar mare am destulă, chiar prea multă… Vino cu mine, strigă Rebeca, hai, să mergem la mare. Și, nu cumva să uităm,

îl luăm și pe trântorul ăsta cu noi.

Și Lamarat, luându-l pe unchiul său la spinare ca un măgar care duce-n spate niște coșuri cu struguri, era din ce în ce mai nedumerit (oare ce vor zice musafirii, ce-o să zică tata, ce-o să facă mama?) și-și zise în sinea lui un lucru la care mă gândesc și eu acum, pentru a nu știu câta oară: trebuie să privești totul ca și cum ar fi un spectacol cu păpuși.

Hmm, un teatru de păpuși… Cum ziceam că arăta? Parcă era o casă plină cu păpuși de sus până jos. Aha, da, mi-aduc aminte: era o casă înțesată până la refuz cu păpuși, păpuși-femei și păpuși-bărbați, fiecare colorată diferit, îmbrăcată diferit… într-o simbolistică clară, bine conturată… ce ciudat… cum mi-am amintit… așa din senin și, pac, am pus totul pe hârtie. O imagine care nu servește la nimic. Încep să am dubii tot mai mari. Cred c-am făcut o greșeală îngrozitoare. Hai ma*i bine să uit*ăm de casa de păpuși, hai s-o lăsăm deoparte și să ne concentrăm atenția asupra nopții, asupra cimitirului și asupra celei mai frumoase dintre păpuși: surioara Rebeca, păpușa care l-a adus pe Mosa unde îi era locul – la marea în care nu îndrăznise niciodată să înoate.

În timp ce coborau pe niște cărări înguste, călcând peste pietre și broaște moarte și sprijinindu-l pe Mosa, unul din dreapta, altul din stânga, Rebeca zise:

— Când eram în parc, iubitul meu scump mi-a zis: „Singura femeie de pe lume pe care o pot iubi ești tu. Am visat să fiu cu tine încă din ziua în care te-ai născut.” Azi tata a venit la mine în camera nupțială și mi-a zis: „Nu te-ngrijora, a plecat pentru scurtă vreme, s-a dus să facă pipi, să se spele pe mâini, nu s-a întâmplat nimic, știi și tu cum sunt bărbații, au tot timpul ceva de făcut, stai aici liniștită și poartă-te ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat și ai grijă să nu-ți ștergi fardul de la ochi.” Apoi a plecat să-i întrețină pe musafiri. Pe urmă, imediat după el, a venit mama. A început să-mi povestească, da, nu știam că are atâtea pe inimă: „Pe vremea mea a fost altfel, când m-am măritat eu cu taică-tău eram tot în camera asta, înlemnisem de frică, mai rău ca atunci când l-am născut pe frate-tău, pentru că atunci, slavă Domnului, era bunica ta acasă să mă ajute, dar în seara aceea, Doamne, ce prost a fost în pat, n-am îndrăznit să

spun lucrul ăsta niciodată, dar drept să-ți zic, eu am făcut totul și pe urmă i-am zis: dar, ce naiba, n-ai învățat nimic din cinematografele alea din Melilliar, ce, credeai că joacă țonțoroiul? Dar până la urmă, totul a fost bine, cu pete mari de sânge pe cearșaf, te pui cu mine, și uite-așa a început să se descurce din ce în ce mai bine, taică-tău era băiat cuminte, genul care nu îndrăznea să se ducă la femei ca să se inițieze… dar de ce te uiți așa la mine, frățiorul meu drag și prostuț, e adevărat ce-ți spun: s-a scăpat și mi-a turnat povestea asta ca și cum ar fi păstrat-o special pentru seara asta când voi deveni femeie, apoi nu s-a mai putut opri, știi cum e cu fetele rele, când se pornesc spun dintr-odată vrute și nevrute, câte-n lună și-n stele, mi-a zis că pe mine mă place mult mai mult decât pe tine, acum ai aflat și tu din gura altcuiva, frățioare, și-a mai zis că i-a plăcut tare mult c-am stat nouă luni întregi în burta ei, dacă-ți poți închipui, și încă și mai ciudat de-atât e faptul că i-a plăcut la nebunie că m-a născut la spital și că-și amintește în special de strugurii și bananele pe care i le aducea tati și de asistentele care au făcut totul pentru ea, au șters-o chiar și la fund pentru c-avea, chipurile, dureri de spate, i s-a părut minunat în spital să stea acolo toată ziua și să nu ridice un deget, încât a ajuns o leneșă peste noapte dacă-ți poți închipui și s-a scuzat pentru toate diminețile acelea în care nu se ridica din pat pentru că ei îi place să doarmă până târziu, dar nu e vina ei că maică-sa a răsfățat-o și s-a mai scuzat pentru că nu gătește bine, deși nu pot spune c-am observat asta, dar ei i se pare foarte grav, deși nu e vina ei că familia ei avea așa mulți bani când era ea mică încât nu trebuia să facă nimic, au fost vremuri frumoase, dar i-e jenă să se gândească la tot timpul pierdut, după care a început din nou să vorbească despre ce m-așteaptă pe mine, să stai întinsă, fata mea, și când se urcă pe tine să-ți desfaci picioarele și să-l lași să facă toată treaba, să nu te împotrivești, să nu scoți o vorbă, închipuie-ți doar c-ai fi o chiftea crudă pe care poate s-o înțepe el cum are chef și dacă el cere ceva anume, atunci nu face mai mult decât îți cere, adică, dacă el îți cere să stai în altă poziție, stai, dar să nu faci mai mult de-atât și, a da, uitasem, să nu râzi de el niciodată sau să-l lași să vadă că nu-ți place, deși poate în cazul tău n-o să fie atât de rău pentru că, din câte a auzit de la mama și de la celelalte femei, nu mai e un puțoi cu cașul la gură, a avut o liotă de

curve și ne-a stricat și casa, ceea ce e o rușine, dar ce să-i faci, e bărbat, iar curvele sunt peste tot, chiar peste tot, și trag pe nas praful ăla alb sau cum îi zice, ca și bărbații care le-o trag, toți se droghează, aici e incredibil și să-ți spun drept frățioare, când am auzit-o povestindu-mi toate lucrurile astea, a început să-mi fie frică de ce-o să se întâmple în noaptea asta, pentru că să zicem că face într-adevăr chestii de-astea și fetele alea ale lui la fel, dar stau și mă întreb de unde are bani, of, Lamarat, fratele meu drag, mi-e atât de frică, am senzația că sunt suspendată undeva în aer și c-o să explodez din clipă-n clipă și nu mi se pare deloc palpitant, știi că mai demult, când mai îndrăzneam să fac nebunii, mă duceam cu fetele și furam bile de la magazinul de jucării, știi acolo unde sunt cutiile alea pline cu ștrumfi și pirați lângă casă și toată lumea stătea cu ochii pe noi, dar când nu erau atenți luam câteva bile și le băgăm în gură și apoi încă vreo câteva până când ți se umplea gura, băi, și să mă fi văzut pe urmă când încercam să zic la revedere când ieșeam pe ușă, iar după aceea fugeam după colț și le scuipam pentru că mi-era așa de teamă să nu înghit vreo bilă, încât nu puteam să le țin în gură mai mult de un minut, dar negresa aia, știi la care mă refer, aia care-și ținea tot timpul două degete în gură, poate de-asta și avea gura așa de mare, în fine, o dată a reușit să-și umple toată gura și să-ndese 30 de bile și nimeni n-a observat nimic până când a fugit afară sau mai bine zis a încercat să fugă, dar pe stradă se făceau lucrări și, buf, a căzut chiar cu fața-n jos și a trebuit să fie dusă la spital de către cei de la magazinul de jucării, curios, nu să ajuți pe cineva care a furat de la tine pentru că bilele îi intraseră în esofag și-n plămâni, dar de ce naiba-ți povestesc eu toate astea, mi-e doar frică de el, mi-e frică de ce-o să se întâmple în noaptea asta, mi-e frică să nu iau vreo boală îngrozitoare, dar cred că ți-am spus demult chestia asta, în orice caz, când furi trăiești altfel de senzații tari, iar în momentul ăsta mi-e teamă că n-o să vină, că n-o să mă vrea, o dată am călărit un cal și de la asta poți să te rupi acolo și nici înotul nu e bun, dar ce contează din moment ce există tot felul de șmecherii și mama mi-a zis că ea o să mă iubească la fel de mult chiar dacă n-o să curgă sânge, dar că trebuie să-mi joc bine cărțile și să-mi mișc șoldurile în ritmul lui și să țip foarte mult și-atunci el o să picure niște sânge de-al lui și-n orice caz am un ac de siguranță în buzunar și foarfece,

cred că ți-am făcut capul calendar, sper să nu te sperii, ei, noi, fetele, suntem mult mai istețe decât voi băieții, tu nu vrei decât să câștigi să câștigi și iar să câștigi, c-ai fi putut să te naști cronometru și totuși unchiul tău poate fi fermecător, de exemplu anul trecut când ne plimbam prin parc în Melilliar n-a spus nimic, n-a scos nici măcar o vorbă, nu știam ce să zic, se tot uita în jur ca și cum i-ar fi fost rușine de mine, dar poate că-i era rușine de sine însuși, cine știe, în orice caz m-am gândit să fac ceva, un gest prostesc, înțelegi tu, ca să rup tăcerea așa că l-am luat de braț, iar el a fost atât de surprins de gestul meu incredibil, adică nu l-am mai văzut niciodată să facă ochii așa de mari, apropo, sunt foarte frumoși și nasul ăla al lui nu e rău deloc, are multe calități așa că nu-l subestima pentru că dacă vine cu noi, adică atunci când o să vină cu noi o să vezi de ce e-n stare și apoi mama a zis că trebuie să fiu calmă și să nu-mi fie teamă, ci doar să las totul să se-ntâmple firesc și să nu uit să aprind artificii când se termină totul.

Nuntă la malul mării

— Aoleu, aoleu! Măi, oameni buni, știți ce mi se pare mie? Mi se pare că-i văd pe hoțomanii ăia că se îndreaptă spre mare.

Tatăl, care spusese aceste cuvinte adresându-se mamei, bunicii și bunicului, dormise bușteаn de când plecase Lamarat. Unul câte unul, musafirii care-și petrecuseră ultimele două zile și jumătate îndopându-se cu migdale și ceai de mentă, părăsiră casa și se risipiră peste dealuri. (Dar fără a uita să bârfească pe la spate: mâncare a fost din belșug, nu zic, dar n-am văzut nici picior de mire sau de mireasă și nici urmă de pată de sânge. Auzi la ei: „O să fie o mică întârziere, au fost probleme cu pregătirile!” După părerea mea, e ceva putred la mijloc.) Unul câte unul, platourile puse la înmuiat au fost spălate, clătite și rezemate de pereții de chirpici ca să lucească. Mama miresei se agitase înnebunită prin curtea interioară, încercând să-i convingă pe musafiri să nu plece: „Tușă Latifa, de ce să pleci acum? Tarir, cine-a zis că nu poți să mai stai? Și unde să pleci acum când s-a înserat afară? Mai e destul ceai, destul fistic și destule bârfe pentru toată lumea… totul e mai mult decât suficient. Vă rog să mai stați puțin, măcar până când putem spune c-a avut loc nunta. Dar, vai, păcat de strădaniile mamei, au plecat toți, până la unul. Și, până la urmă, se dădură bătute chiar și muștele care coborâră într-un *looping* grațios și se așezară pe frunzele ude de ceai ca să se îmbuibe cu zahăr.

Gestul acesta al muștelor era un semn că se lăsase seara și până și tatăl, care începuse să se-ntrebe serios dacă o oră era alcătuită din 60 de minute sau dintr-un minut, începu să-și piardă speranța. „Bine măcar că suntem în Touarirt, mormăi el ca pentru sine. Vântul scandalului și al rușinii o să treacă repede peste sătucul ăsta pustiu, uitat de lume. O să-l ignore, o să treacă pe-alături, pentru că nici măcar vântul ăla blestemat n-o să creadă că aici locuiesc oameni.” Apoi, văzând că toată lumea plecase și că nu mai venea nimeni și că n-avea unde să plece, se uită la tatăl lui (care ațipise în colțul din dreapta al acelei sufragerii interminabile) și hotărî că nu-i mai rămăsese decât un singur lucru de făcut – să doarmă.

Se trezi mai târziu cu senzația neplăcută că adormise stând pe scaun. Îl deșteptară câteva frânturi de conversație care n-ar

fi trebuit să ajungă la urechile lui și care păreau să vină una câte una, lente, tărăgănate, din spatele casei. Cuvinte și o înșiruire nesfârșită de fraze despre bile rămase înțepenite în gâtul cuiva, astronauți, lumânări romane, petarde din care săreau bucăți de cărbune atunci când explodau, ștrumfi, despre cum s-o ștergi cu banii, despre o tabără cu ponei, despre mersul la braț și despre cum să fii frumoasă. „Al naibii să fiu dacă aia nu e vocea fiică-mii”, mormăi tatăl, încă pe jumătate adormit. Se duse în curte și le trezi din somn pe mamă și pe bunică. „Am auzit-o cum vorbea despre pitici, etape de dezvoltare, numai parascovenii fără noimă. După părerea mea – și știu că am dreptate – nu e deloc bine ce se întâmplă acolo.”

Și porniră tuspatru, unul după altul, de la mare la mic, în scara măgarului: tatăl, bunicul, mama și bunica. Ieșiră afară, se duseră în spatele casei și-și ciuliră urechile să vadă dacă mai răzbăteau prin aerul nopții cuvinte sau crâmpeie de fraze descântate.

— Măi, băiete, eu n-aud nimic. Cred c-ai visat tu.

— Ba, uite, uite acolo jos… I-am văzut… îi văd pe toți trei, sunt acolo jos… acum nu se mai văd, trec prin dreptul casei lui Bușnac, invalidul ăla bătrân care a luptat în armata lui Franco, strigă bunica, și avea dreptate.

— Păi ce mai așteptăm? Hai, după ei!

Mama își ridică rochia împodobită cu paiete și clopoței de cristal falși ca să poată sări mai jos pe următoarea terasă.

— Repede, să-i prindem, că parc-a intrat dracu-n ei! Să-i aducem acasă, să-i punem să facă întocmai ce trebuie făcut și pe urmă să mergem glonț înapoi acasă, să plecăm din gaura asta împuțită!

Prea buimăciți ca să mai spună ceva, mama, tata și bunica (oare de unde o fi având atâta energie) coborâră de-a lungul dealului, tot mai la vale, sărind de pe o terasă pe alta, treaptă după treaptă, făcând slalom printre obstacole, călcând unul după altul, unul lângă altul, unul pe altul, bulucindu-se prin hârtoape, hop, hop, hoopaaa-șaa, printre cactuși, printre stânci și terase până ce între ei și mare nu mai rămaseră decât un băiat, o femeie și o victimă.

— Ah, ce-mi mai vine să cânt ceva frumos! Ah, ce-mi mai vine să-l iau pe bărbatul ăsta al meu, pe pacostea asta, și să-l arunc

în apă! Sigur știi tu vreun cântecel frumos, Șoricelule, ia, fredonează ceva, unu-doi-trei: Ceata lui pițigoi…

— Dai într-unul țipă doi, continuă Lamarat în locul ei.

În timp ce mergeau poticnindu-se prin nisip, marea se apropia tot mai mult până ce ajunseră atât de aproape, încât Rebeca zise:

— Gata, am ajuns! Îl sărută pe mirele ei, vârându-și limba-n gura lui întredeschisă și continuă: Te iubesc și-am să te iubesc mereu. Și îi dădu drumul, lăsându-l să cadă pe nisip. Apoi merse anevoios până în celălalt capăt al plajei, își ridică rochia de mireasă, se lăsă pe vine și făcu pipi. Nu te uita, îi zise ea Șoricelului. Nu sunt un film, sunt soră-ta.

Bunicul (care e un om bun) a trecut prin multe la viața lui, a arat multe câmpuri, și-a însurat copiii și s-a rugat la o mie și una de stele căzătoare să-i împlinească visele, dar unui om ajuns la vârsta lui felul în care gonea noră-sa de pe o potecă sinuoasă pe alta i se părea cam prea înfierbântat. Bunicii, în schimb, nu-i era câtuși de puțin greu să țină pasul pentru că și ea fusese contaminată cu același flux de adrenalină ca femeia căreia îi tăiase cordonul ombilical și-l băgase cu iscusință înapoi unde-i era locul. La urma urmei, era în joc onoarea femeii – trebuia să fie prinsă, salvată și adusă înapoi acasă unde trebuia să rămână între patru pereți. Las-o să scape și-ai să vezi cum cărbunele e înlocuit cu rimelul de la Dior, cu ruj Ilikeyou și lac de unghii, spre rușinea celor rămase între patru pereți. Așa că bunica își înfipse și mai abitir călcâiele printre pietre, își încleștă și mai tare degetele de la picioare și încercă, însuflețită de curajul pe care ți-l dă disperarea, să ajungă la destinație înaintea noră-sii.

Cu tatăl era altă poveste. În timp ce coborau vijelios pe coasta dealului, în mintea lui se învârtejeau tot felul de întrebări. De ce naiba alerg așa? Ce naiba fac aici? Cine altcineva în afară de noi o să vadă spectacolul ăsta? Femeile astea sunt nebune, or să-și rupă gâtul printre stânci?! Ori de câte ori credea că e-n frunte (oare chiar sunt în frunte acum sau nu văd eu bine?) maică-sa, cu limba scoasă de oboseală, trecea pe lângă el venind cu viteză din urmă, mai-mai să-l răstoarne.

— Mamă, parc-a intrat dracu-n tine! se răsti tatăl la ea.

E o adevărată minune, își zise tatăl uitându-se înapoi spre taică-său care mergea șontâc-șontâc la câțiva metri în urma lui, cu brațele bălăngănindu-se pe lângă trup, este o adevărată minune că femeile astea se pot mișca cu atâta repeziciune cu rochiile lor lungi, cu papucii ăia ai lor și cu parfumul lor năucitor. Jos pălăria!

Soră-sa avea dreptate: era sora lui, nu o pipiță din vreo țară descreierată din Vest. Își puse mâinile la ochi (cum făcuse la *King Kong* și *la un vârcolac american la Londra)* și cum stătea așa cu palmele apăsate pe ochi pentru a n-o vedea pe soră-sa cum face pipi, îi apărură înaintea ochilor explozii de meteoriți și asteroizi în cădere care se acumulau, se adunau, se-ngrămădeau până când îl cuprinse amețeala.

Din clipa aceea în care pe dinăuntru totul se dilata în uriașe explozii roșiatice, iar pe dinafară totul se-nverșuna și se-nvenina, Lamarat începu să vadă lumea ca prin ceață, atât scena care avea loc sub nasul lui, cât și cea din mintea lui.

După ce făcu pipi, stropindu-se pe rochia ridicată, Rebeca zise:

— Ah, ce bine e să te ușurezi! Și apoi îi dădu câteva târcoale lui Mosa pe care-l lăsase aproape de mare. Măi, băiete, hai, că-ți arăt eu ție! Rebeca îngenunche și-i descheie cureaua. Din câte am auzit eu șușotindu-se în seara asta, băiatul ăsta s-a iubit cu toate fetele din Melilliar și când mă gândesc la viitorul meu îmi dau seama că nu voi fi pentru el decât una printre altele. Asta, bineînțeles, dacă nu-l ajut să scape de năravul lui. Rebeca tăcu și scoase o foarfecă dintr-un buzunar al rochiei, apoi îl privi pe Lamarat (care în loc de foarfecă vedea o pată argintie) și-i zise: Șoricelule, Șoricelule, a venit momentul să dăm cărțile pe față. E vremea să afli adevărul despre cum ai venit pe lume.

O, Halid Hârbul Șoselelor care stai în Patul tău Dublu, o auzi cum îi dezvăluie toate secretele?

— Știai că nu te-ai născut normal?

— Ei, na, cum adică, ce vrei să spui exact? Adică la ce te referi?

— Păi cum auzi, nu prea e mare lucru de explicat. Draga de bunică-ta, limbuta aia căreia îi merge melița mai repede decât poate face Dumnezeu copii, s-a gândit să… Ei, hai că-ți spun pe

șleau: ți-a tăiat cordonul ombilical cu dinții, cranț-cranț, în loc să ți-l reteze cu foarfecă, hârșt-hârșt, cum ar face orice om cu mintea limpede.

Și, din acel moment, pentru Lamarat lucrurile au devenit și mai încețoșate. (De uimire să audă ce i se făcuse și ce nu i se făcuse? Din dezgust la ideea că fusese oropsit încă de la naștere? Sau oare acea imensă nebuloasă – căci ploaia de meteoriți lăsase acum locul exploziei întregului sistem solar – se așternuse după ce-și ridicase cămașa ca să-și privească buricul?) Mai târziu n-avea să-ndrăznească să vorbească prea mult despre asta. Cine-ar putea crede așa ceva?

— Știi ceva, Lamarat? Din moment ce totul e bine acum și tot ceea ce-a fost și va fi poate fi refolosit, bunica mi-a dat o idee genială… Nu ți se pare extraordinar că, pentru a-ți salva viața, atunci când nu mai avea încotro, a luat pe neașteptate și în mod spontan hotărârea (cu puțin ajutor divin, ce-i drept) să-ți taie cordonul ombilical în două? Câteodată trebuie doar să acționezi. Și pentru a-l salva pe Mosa de o viață de fustangiu am să-i tai „cordonul”.

Totul se încețoșă… iar Rebeca (care avea ochii bulbucați, buzele îi străluceau ca și cum și-ar fi dat cu grăsime de oaie, capul îi tremura, iar în mâna dreaptă ținea foarfecă ruginită ridicată-n aer amenințător) tăie.

Și obiectul nemijlocit al acțiunilor ei? Obiectul fu străbătut de un tremur ceva mai susținut, apoi continuă să caște mai departe.

Rebeca băgă bucata de carne – care semăna cu vârful unui crenvurst – în decolteu și zise:

— Și acum, dragă bărbate și soț al meu, în apă cu tine sau cu ce-a mai rămas din tine ca să te speli de beție și de sângele jertfei.

Și zicând asta, Rebeca se dezbrăcă de rochia de mireasă.

— Să nu te uiți la mine, nu-s un film, sunt soră-ta!

Lamarat își puse repede mâinile la ochi. Așa că nu văzu cum

Rebeca îl dezbrăcă pe Mosa, cum îl ridică și-l luă pe umeri, nu văzu cum Mosa și soția lui, fata care ar fi trebuit să-i spună unchiule, intrară în mare. În timp ce înainta prin apa spumegândă, Rebeca (Lamarat auzi fiecare cuvânt) cânta încet:

Vom face noapte albă

Și halbă după halbă
Vom bea
La nunta
De la malul mării.

M-am hărăzit doar ție
Ca inima-mi să fie
A ta
La nunta
De la malul mării.

Dar tu m-ai păcălit,
Iubirea ți-a murit,
Păcat,
De nunta
De la malul mării.

Stăteau amândoi în apa mării, aproape de țărm. Rebeca îl învârtea și-l trăgea după ea pe Mosa care, odată cu sângele, își pierduse și onoarea, și puterea, și tot ceea ce-l face pe un bărbat să fie bărbat.

Nunta la malul mării, nunta la malul mării.

Nu ieșiră din apă decât după ce consideră fata că avusese loc cu adevărat noaptea nunții.

Când ajunseră la mal, o văzură pe Rebeca târându-l pe Mosa spre apă și pe Lamarat stând deoparte cu mâinile la ochi încercând să nu se uite la ce se întâmpla.

— Nu! Oprește-te, nu face asta Rebeca, fata tatei, să nu te pună dracu'! țipă tatăl care ajunsese primul jos. Ieși afară din apă și zi-mi că ești teafără.

Mama, bunicul și bunica, aflați în urma tatălui, se luaseră cu mâinile de păr.

Tatăl îl privi pe Lamarat și-i zise:

— Trebuia să-l aduci acasă, nu la malul mării și mai ales să nu-l lași pe mâinile ei; doar știi foarte bine că nu au voie să se atingă până în noaptea… of!

Mama, bunica și bunicul vorbeau toți deodată – era imposibil să înțelegi ce spune fiecare, pentru că unul părea să se certe cu

marea, altul cu Lamarat. În orice caz, marea majoritate a cuvintelor s-au pierdut în noaptea întunecată și arzătoare. Își șterseră fruntea de sudoare, iar mama îl apostrofă pe Lamarat:

— De ce nu l-ai adus mai întâi acasă și-n al doilea rând ce naiba faci aici, ce face Rebeca aici, ce e cu tot sângele acela, doar nu… o, nu, nu-mi spune că s-a întâmplat aici?

— Vai, de capul meu! zise tatăl în timp ce arăta cu degetul una după alta petele de sânge.

Merse după urmele de sânge, în timp ce Rebeca îl ajuta pe Mosa să se îmbrace.

— O, Dumnezeule mare, blestematul vânt al rușinii nu ne-a cruțat până la urmă! zise tatăl către nevastă-sa. Ia uite, aici s-au… vreau să zic… aici s-a întâmplat! Și cred că și-a făcut treaba, nu glumă, ia uite, e sânge peste tot!

— Cum naiba o să explicăm?…

— Ia taci din gură! i-o reteză bunicul și du-te și aprinde artificiile alea. Iar mâine… Tăcu o clipă și se uită la nevastă-sa. Mâine facem pe morții-n păpușoi.

— Aoleu, ce nenorocire, se văicări bunica în cele din urmă, n-a ținut cont de noi absolut deloc și nici n-a stat o clipă să se gândească la onoarea și la fragilitatea unei femei…

Pe jumătate dezbrăcată, Rebeca se apropie de ei, pe nesimțite, cu privirea plecată așa cum se cuvenea.

— Nu vă uitați, nu vă uitați! strigă Lamarat. E goală și nu e un film.

Rămăseseră cu toții țintuiți locului. Tot ce mai lipsea era un aparat de fotografiat pentru un portret de grup pe care să-l înrămeze în Olanda. În stânga e Lamarat, ținându-și mâinile la ochi; la dreapta, tatăl, bunicul și bunica care stau ca și cum ar asista la un incendiu, iar cu spatele la obiectiv stă gingașa Rebeca, ținându-l de mână pe soțul ei – îmbrăcat doar în izmene și tricou – stând pe jos, în genunchi, ca un băiețel. Asta e familia, își zise Lamarat, și lucrurile nu vor mai fi niciodată ca înainte.

Undeva în Al Mahala se află o casă care se degradează iremediabil: plăcile de faianță cad pe jos și se fac țăndări. Dar cel mai avariat este un membru viril: i-a fost retezat capul, apoi pus la loc cu mare greutate.

Tatăl l-a cărat pe Mosa până sus pe deal, ținând în buzunarul stâng bucata din bărbăția lui pe care i-o dăduse Rebeca („Ține, poate nu e prea târziu să-l salvezi!”) și l-a dus la spital în Al Mahala, unde toată lumea s-a îngrozit văzând pata roșie de sânge de pe blugii lui albi.

— Dar ce s-o fi întâmplat? șușoteau asistentele pe coridoare. O fi fost dezvirginat pe la spate?

Din acea seară, buzele mamei au fost pecetluite. A tăcut, asemenea unui celebru grădinar, vreme de șase ani, și n-a scos niciodată o vorbă despre ce se întâmplase la nuntă. Până când, într-o duminică după-amiază, o cunoștință i-a spus de la celălalt capăt al firului într-o convorbire internațională:

— Mosa n-o să-și mai revină niciodată, s-a smintit de tot… Vorbește numai în dodii toată ziua… crezi că e din cauză că… știi tu… pentru că nu poate…

Mama a sărit ca arsă și a urlat în receptor dând afară tot veninul:

— În sfârșit a fost pedepsit! Băiatul ăla e un monstru, am știut eu, l-a făcut de rușine pe propriul lui frate! Știa foarte bine ce face și nu s-a sinchisit câtuși de puțin!

Și după ce a zis cuvintele astea n-a mai vorbit niciodată despre el și nu și-a găsit cu adevărat fericirea decât atunci când Mosa a murit.

Epilog

Toată lumea s-a dus acasă. Lamarat a plecat cu surioara lui dragă înapoi în Olanda. Întâmplările o zgâlțâiseră serios, nu glumă, dar era prea dureros să vorbească despre asta, așa că a preferat să păstreze tăcerea. Și a păstrat tăcerea mai mult decât maică-sa.

Lumea din Iwojen n-a știut exact ce se întâmplase, dar asta nu înseamnă că n-a bârfit pe tema asta. Oamenii se întrebau ce se petrecuse cu Mosa, ce făcuse mireasa jos la malul mării și care fusese rolul lui Lamarat (puștiul ăla ciudat venit din Nord) în toată povestea asta. Unde fusese el în momentul amputării?

Dar era cineva care știa mai mult decât toată lumea din Iwojen luată laolaltă și acela era Halid, care a spus:

— I-am adus de la Melilliar și i-am dus înapoi. Am auzit tot felul de lucruri și m-am gândit la tot felul de lucruri în seara aceea, dar dacă vreți să știți cum se face că Mosa, Gosa, Losa s-a trezit pe plajă în zorii zilei și de ce a luat-o razna după întâmplarea asta, n-am cum să vă ajut.

Și Mosa? La scurtă vreme după aceea, Mosa a plecat pe furiș în Nord unde a evitat contactul cu oricine vorbea dialectul lui și și-a câștigat pâinea din tot felul de mărunțișuri, lucrând la negru. N-a scos niciodată o vorbă despre pierderea bărbăției. A murit cuprins de nebunie, cu un surâs cald pe buze.

Tatăl se pare că a început un monolog interior. Se întreba cum a fost posibil ca un om cu situația lui, care a clădit o mândrețe de casă, care și-a crescut fata ca să-i facă o nuntă la malul mării, care l-a luat pe frate-său sub aripa sa ca să-l împopoțoneze apoi o seară întreagă în fel și chip, cum a fost posibil ca unul ca el – Protectorul, Blajinul, Milostivul, Alfa și Omega – să fie spulberat de vântul nemilos și irepetabil al scandalului și al rușinii într-un sătuc uitat de lume?

Cu taximetristul ce s-a întâmplat mai departe? Halid Hârbul Șoselelor, parazitul ăla norocos, n-a mai jucat niciodată „Nu te supăra, frate!”; a trecut la un joc pentru adulți – în fiecare duminică cumpăra un bilet la loto de la ORICE, loteria orbilor. Dar până să câștige avea să mai treacă o bucată de vreme.

După zece ani, când Lamarat s-a mai dus o dată în Iwojen, la

urechi i-au ajuns povești despre cafenelele care fuseseră închise cu mult timp în urmă, despre drumuri sinuoase din care nu mai rămăseseră decât niște cărări pentru măgari, un oraș care-și satisfăcuse foamea de pământ întinzându-se peste dealurile și văile unde pe vremuri băieții vindeau fructe de cactus automobiliștilor (atenție la escroci!) și unde locuiesc acum bogătași aroganți care se dau mari și nu dau doi bani pe jocuri, zaruri și ta-na-na, încă un șase… Toată lumea i-a zis că după aceea satul lui și celelalte cătune dispăruseră unul câte unul. Locurile au rămas pustii, casele s-au dărăpănat și toți lucrează câte ceva pe la oraș (și e mult mai plăcut așa, poți întâlni atâția oameni)… și printre atâtea lamentări i s-a istorisit și despre cum a cumpărat taximetristul pentru a nu știu câta oară un bilet la loto și pac, o sută de milioane! Acum trăiește undeva în Cuba… sau în Patagonia? Și, fie vorba-ntre noi: cică acolo a început să scoată o revistă sau un ziar, se numește *Mapamond* sau ceva de genul acesta… dar bineînțeles… cine ar crede… sunt doar vorbe… deși, cine știe, poate c-o fi vreun grăunte de adevăr la mijloc… un grăunte cât de mic.